De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 50. KAAPSTAD, ZATURDAG, 1 MEI 1880. No 4,623.

ZUID- EN OOSTAFRIKAANSCHE

KONINKLIJKE MAILDIENST.

De Stoombootmaatschappij "UNION" (GELIMITEERD).

De Stoombooten dezer Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar

ENGELAND,

via Madeira, om den anderen Dinsdag, te St. Helena en Ascension aanleggende op bepaalde tusschentijden.

NUBIAN, Kapt. BAINBRIDGE, 11 Mei.
GERMAN, Kapt. COXWELL, 25 Mei.
AMERICAN, Kapt. WAIT, 8 Junij.
PRETORIA, Kapt. G. LARMER, 22 Junij.

NAAR DE KUSTHAVENS EN NATAL

Vertrekken zij om de veertien dagen, na aankomst van iedere Stoomboot van Engeland, en eens in de 28 dagen zet de Stoomboot naar Natal hare reis voort naar

ZANZIBAR,

te Delagoabaai, Inhambane, Quillimane en Mozambique aanleggende.

Retourkaartjes worden uitgereikt tegen verminderde Prijzen.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek bij de Kantoren der Maatschappij, in de Adderleystraat.

THOS. E. FULLER,
Direkteur Generaal voor Zuid Afrika.

Naar Mosselbaai, Algoabaai, Kowie en Oost Londen.

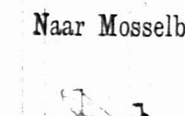

DE Kon. Maalstoomboot AMERICAN, A. MCLEAN WAIT, Gezagvoerder, op of omtrent Zondag, 2 Mei, van Engeland verwacht, zal als bovengemeld vertrekken na ontscheping harer Kaapstadsche lading.

Voor vracht of passage vervoege men zich ten Kantore van de Stoombootmaatschappij Union, No. 62, Adderleystraat.

Naar Port Natal, Delagoabaai, Mozambique, Zanzibar, aanleggende te Mosselbaai, Algoabaai en Oost Londen, alleen om passagiers te landen.

DE Kon. Maalstoomboot DANUBE, H. E. DRAPER, Gezagvoerder, zal als bovengemeld vertrekken, zoo spoedig mogelijk na aankomst van de Kon. Maalstoomboot *American*, van Engeland.

Voor vracht of passage vervoege men zich ten Kantore van de Stoombootmaatschappij Union, No. 62, Adderleystraat

---

Naar Engeland, via St. Helena, Ascension en Madeira.

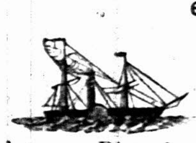

DE Kon. Maalstoomboot NUBIAN, WM. BAINBRIDGE, Gezagvoerder, zal als bovengemeld vertrekken op Dingsdag, 11 Mei, te 4 uur 's namiddags. Geen lading zal ingenomen worden na 12 uur 's middags op den dag van vertrek. Passagiers gelieven aan boord te gaan aan de Oostkaai, Alfred Dok, niet later dan 3 uur 's namiddags.

Voor vracht of passage vervoege men zich ten Kantore van de Stoombootmaatschappij Union, No. 62, Adderleystraat.

ZUID-AFRIKAANSCHE

KONINKLIJKE MAILDIENST.

De Kol. Kon. Mail Linie.

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar *Londen* om den anderen Dingsdag, via *Madeira* en *Plymouth*, te *Sint Helena* en *Ascension* aanleggende op bepaalde tusschentijden. Retourkaartjes worden uitgereikt tegen eene vermindering van 10 percent tusschen Engeland en de Kaapkolonie en Natal.

Mei .—Extra Mailboot, DUART CASTLE, Kapt J. DOWDY.
Mei 4.—CONWAY CASTLE, Kapt. E. JONES, R.N.R.
Mei 18.—DUBLIN CASTLE, J. D. JEFFRIES, R.N.R.

ANDERSON & MURISON, Agenten.

Aan Reizigers en Anderen.

TE KOOP,

Te Patatsrivier (in de Karoo),

Fraaije Havergerven, per honderd	£2 0 0
Koren, per 3 Bushels ...	1 8 0
Garst, do. do. ...	0 15 0
Kaf do., Zak gestopt ...	0 1 0
Groen Voer, per honderd ...	

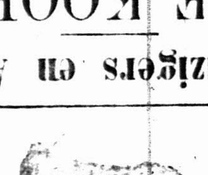

Een Span van Tien Ezels

IS bij den Ondergeteekende verkrijgbaar, geschikt voor dadelijk gebruik. Zij zijn ook bij het paar te bekomen.

J. EKSTEEN, Jr.
Achter de Paarl.

---

120 Extra Vette Slagtossen
20 Do. do. do. Koeijen

ZULLEN publiek worden verkocht, uit de Marktkraal, te Wellington,

Op Vrijdag, 7 Mei aanst.,

dadelijk na aankomst van den Eersten Trein.

Bovengemelde Ossen en Koeijen zijn in uitmuntende conditie en worden met zorg opgebragt door den heer

P. B. LOMBARD.

22 April 1880.

J. FRED. PENTZ & Co., Afslagers.

Publieke Verkooping

VAN

Ezels, Paarden, Slagt- en Trekossen,

OP DINGSDAG,

DEN 4 MEI 1880 AANSTAANDE,

TE

KLAPMUTS STATION,

Verkooping te beginnen om 10 Uur.

DE Ondergeteekende, door den heer PAUL D. MYBURGH, van Cloetesdal, gelast, zal op bovengemelden datum per publieke veiling te koop aanbieden het volgende Vee:—

30 Geleerde Montevideo Ezels, van 3 tot 6 jaren oud
20 Geleerde Koloniale Ezels, van 2 tot 3 jaren
20 Goedgeleerde Ezels, door den heer P. D. MYBURGH geteeld op zijne Plaats "Frischgewaagd" (allen Veulens van den beroemden Spaanschen Ezelhengst "Albert," die voor geen £100 te koop is)
6 Geleerde Ruinpaarden
3 Goedgedresseerde Rijpaarden
4 Groote Geleerde Merries
2 Geleerde Vos-Merries, uit de Stoeterij van wijlen den heer JAN VAN DER BYL
50 Uitgezochte Slagt- en Trekossen, waaronder zich bevinden 1 Span zwart-witrug Damara Ossen, 1 Span rood-schilder Ossen.

De verkooping zal stellig plaats vinden op bovengemelden datum en het Vee tegenwoordig zijn.

G. L. MEIRING, Afslager.

Stellenbosch, 15 April 1880.

DE PAARLSCHE

Brandassurantie en Trustmaatschappij.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

EEN KOSTBAAR ERF,

VAATWERK, HUISRAAD, ENZ.

AAN DE PAARL.

In den Boedel van wijlen den heer COENRAAD HENDRIK BASSON.

DE Ondergeteekende, daartoe met instructien begunstigd, zal publiek doen verkoopen, op de plaats zelve,

Op Maandag, 10 Mei 1880,

1. EEN ZEKER ERF, gelegen aan Noorder Paarl, bevattende een ruim en suffisant WOONHUIS en een ander Gebouw, bevattende Wijnkelder Stal, enz., beplant met een fraaijen Wijngaard en Vruchtboomen, heeft uitmuntende Tuingrond en **Prachtige Standhoudende Fonteinen**. Dit Eigendom zal eerst afzonderlijk en daarna in zijn geheel worden opgeveild.

2. STUKVATEN, Kuipen, Brandewijnsketel, enz.

ALSMEDE,

4 Open Karren op Veeren, 1 paar Rij- en Trekpaarden, 2 paar Achtertuigen, 2 Zadels en Toomen, 2 Dubbele-loop Geweren.

EINDELIJK,

De gewone verscheidenheid Huisraad.

BONUS! BONUS!! BONUS!!!

J. J. DE VILLIERS, A.P.zn., Secretaris.

W. P. Bank Gebouwen,
Paarl, 20 Mei 1880.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Te Koop,

OP HET DORP KUILSRIVIER,

EEN STUK **TUINGROND** met daaropstaande **GEBOUWEN**, groot omtrent $5\frac{1}{2}$ Morgen, behoord hebbende aan nu wijlen JEPHTA ABRAHAMS. Eene uitmuntende gelegenheid voor een Duitscher of ander werkzaam man. Er zijn TWEE FONTEINEN op het Stuk Grond.—Prijs, Kontant, £125.—Te bevragen bij J. T. O'RILEY, Spinstraat, Kaapstad.

Waarschuwing.

DE Ondergeteekende geeft kennis, dat hij niet zal gedoogen dat men op zijne Plaatsen "UITGIFT" en "BRINKSBURG" op de jagt gaat, hetzij met of zonder Honden, en dat hij allen die deze Kennisgeving overtreden, in regten zal vervolgen.

C. W. HENDRIKSZ.

Hottentots Holland,
26 April 1880.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

Paarden, Ezels, Ossen en Koeijen.

DE Ondergeteekenden zullen publiek doen verkoopen te KLAPMUTS STATION, op

Maandag, den 3den Mei aanst.,

6 Paarden, Schimmels (paren)
4 Zwart Bruin do. } van 3 tot 6 jaren oud
4 Rood do. do.
4 Vossen do.
20 Jonge Paarden, 2 en 3 jaren oud
22 Merries, 2 tot 5 jaren oud
1 Opregtgeteelde Ezelhengst
6 Muilen
50 Extra Vette Slagtossen en Koeijen.

Bovengemelde Paarden, Ezels en Ossen worden met zorg opgebragt. Geen moeite is er ontzien om de beste voor deze markt te verkrijgen. Al het Vee is in uitmuntende conditie en zal zeker present zijn.

P. P. VAN DER MERWE.
A. JURGENS.

Paarl, 23 April 1880.

DE VILLIERS, FAURE & Co., Afslagers.

Kaapsch Gouvernement.—Westelijke Spoorwegen.

BIJ deze wordt kennis gegeven, dat een HERZIEN TARIEF VAN GOEDEREN in gebruik zal komen van af 1 Mei, en in kracht blijven zal tot nadere Kennisgeving. Volle bijzonderheden kunnen vernomen worden aan het Kantoor van den Directeur van Dienst, Kaapstadsche Terminus.

JAMES DELL, Directeur van Dienst.

Kantoor van den Directeur van Dienst,
Kaapstad, 26 April 1880.

DE KAAP DE GOEDE HOOP

Permanente Bouw-, Land- en Beleggingmaatschappij,

Kantoor: No. 2, Hofmeyr Chambers, Kaapstad.

OPEN ALLE DAGEN VAN 10 TOT 3 UUR.

CURATOREN.

De heer JOHN E. MAXWELL (MAXWELL & EARP), St. Georgestraat.
" CHARLES LEWIS, L.W.V., Strandstraat.

AANDEELEN.—Aanvragen om Aandeelen moeten geschieden bij en ten Kantore van den Secretaris, waar verdere bijzonderheden te vernemen zijn.

De AANDEELEN met den Interest daarop kunnen te allen tijde na EENE MAAND opgezegd ingetrokken worden.

DEPOSITA.—De thans betaald wordende Interestkoers (voor 6 of 12 maanden vast) is 6 percent.

Ook worden DEPOSITA die 5 percent Interest van af DEN DAG DER BELEGGING dragen, aangenomen, en deze kunnen teruggevraagd worden tegen veertien dagen opzeggens.

Deze Maatschappij verschaft het Publiek de best mogelijke Securiteit voor Geldbelegging, daar hare Fondsen enkel als EERSTE HYPOTHEEK op VASTGOED mogen uitgezet worden.

LEENINGEN.—VOORSCHOTTEN ter terugbetaling bij maandelijksche termijnen, naar de middelen en het verlangen der Leeners, worden aan de Leden die Huizen Bouwen of Koopen willen, op vrijgevige en prompte wijze toegestaan.

Alle Hypotheken kunnen te eeniger tijd afgelost worden tegen betaling van het saldo der voorschotten.

A. SIMKINS, Secretaris.

DE KAAPSCHE KOPERMIJN MAATSCHAPPIJ

BEPERKT.

BERIGT.

DE KAAPSCHE KOPERMIJNMAATSCHAPPIJ, GELIMITEERD, hare plaatsen in Namaqualand in pacht aangeboden hebbende, als per advertentie in de *Zuid Afrikaan* en andere nieuwsbladen, heeft wegens het ontvangen van verscheidene voordeelige aanbiedingen voor het land, besloten, zich te ontdoen van hare kudde ANGORAGEITEN, thans op die plaats weidende.

Diensvolgens zal op de plaats "KEEROM," in de afdeeling Namaqualand, eene VERKOOPING worden gehouden op den 31STEN DAG VAN MEI AANST.

Er is groote moeite genomen om het ras der Geiten te verbeteren, voor welk doel direkt van Angora dieren zijn ingevoerd.

Bij dezelfde gelegenheid zal ook een aantal Muilezels, Ossen en Koeijen worden verkocht.

EX "TANTALLON CASTLE."

Johnson's Portland Cement, Vaten en halve vaten
Slijpsteenen, 14 en 36 duim doorsnede
Gegalvaniseerde Dakvorsten en Pijpen
Gegalvaniseerde Regenpijpen, Hoofden en Schoenen
Gegalvaniseerde IJzeren Emmers
Tuinspuiten, om Water 50 voet hoog te werpen
Gegalvaniseerde Zwaai Waterkruiwagens
Warner's Gegoten IJzeren Koloniale Pompen
Draagbare Koperen Pompen, met vouwpooten
IJzeren Buizen, voor Verandahpalen
Patente Gevlochten Pilaren voor Verandahs
Bouten an Moeren, Machinemoeren, en Stoomketel Klinknagels
Gegalvaniseerde Heining, Krammen en Spanbouten
Karveeren, $2\frac{1}{4}$ en $2\frac{1}{2}$ duim, 5 en 6 platen
Bakschotels en Broodpannen
Kolenschoppen en versierde Kolenbakken
Reiskoffers, Gelddoosjes, Brievendoozen
Gieters, Lantaarns, Melkpannen

GEORGE FINDLAY & CO.

IJzerpakhuizen, 10, Gravestraat.

Publieke Verkooping

VAN EEN KOSTBAAR

STUK GROND,

Vaatwerk, Aandeelen, enz.,

AAN DE PAARL.

DE Ondergeteekende, zijn Erf wenschende te verkleinen, zal publiek doen verkoopen,

Op Dingsdag, 11 Mei aanst.,

Zeker Stuk Grond, zijnde gedeelte van zijn Woonerf, gelegen aan de Hoofdstraat en de Doordrift bij den heer HEINEMAN, beplant met 2,200 Wijnstokken, goed opleverende. De ligging van den Grond aan de Hoofdstraat maakt het uiterst geschikt voor het verdeelen in Bouwperceelen. Het Erf, wegens deszelfs vruchtbaarheid zoo wel bekend, behoeft geene verdere aanbeveling.

VAATWERK.

2 Stukvaten van 5 Leggers, 3 dito van 3 Leggers, 2 Kajatenhouten Kuipen, 2 Blaauwduig dito, 2 Pijpen, Emmers, Vlootjes, 1 Brandewijnketel compleet (5 Halfaam), 1 Trap- en Onderbalie, Trechters, enz.

AANDEELEN.

8 Aandeelen in de Paarlsche Bank.

PAUL J. BLIGNAUT.

Paarl, 26 April 1880.

Bonus zal gegeven worden.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

PAARL.

DR. BURGESS

ZAL zijne praktijk aan de Paarl beginnen op Maandag, 3 Mei aanstaande. Hij kan dagelijks geconsulteerd worden bij Mejufv. KRUGER.

Kennisgeving.

Schutmeesters en Anderen

WORDEN vriendelijk verzocht aan den Ondergeteekende kennis te geven, indien bij hen het hieronder beschreven Paard zoude aankomen, door wien alle billijke kosten zullen betaald worden.

Een **Vaal Donkerbruin Ruinpaard**, elk oor halve maan van achteren, Gouvernementsmerk op zijn nek, onder het maanhaar en op de regterzijde waar het voorkussen van den Zadel valt, een witte plek.

JULIUS VOSKULE,
Pijpklip, Kenhardt.

ASSOCIATIE

VAN

Gelicentieerde Drankverkoopers

VAN DE

WESTELIJKE PROVINCIE.

HIERBIJ geschiedt Kennisgeving, dat de bovenstaande Associatie thans behoorlijk is opgerigt. Alle Gelicentieerde Drankverkoopers in de Westelijke Provincie worden uitgenoodigd daarvan Leden te worden. Exemplaren van de Regulatien benevens verdere bijzonderheden zijn te verkrijgen op aanvraag bij de Secretarissen.

Aan de Leden wordt hierbij verzocht, hun Entreegeld en Inschrijvingen aan de Ondergeteekenden te betalen VOOR de eerstvolgende Comitévergadering, die gehouden zal worden op Woensdag, den 5den Mei 1880.

JONES & COSNETT,
Hon. Secretarissen.

Crewes Gebouwen,
Kaapstad, 28 April 1880.

D. H. VILJOEN,

Geregistreerd Land-, Wet- en Commissieagent

AFSLAGER EN GEZWOREN VERTALER

BIJ HET

HOOGE GEREGTSHOF.

BRITS TOWN.

OVERLEDEN, te Moordkuil, afdeeling Worcester, op den 12den dezer, mijn teedergeliefde Echtgenoot DANIEL ALBERTUS VILJOEN, na een kort doch smartelijk lijden, in den ouderdom van 60 jaren en 5 maanden.

MARIA E. VILJOEN,
geb. DU TOIT.

Aan Familie en Vrienden

WORDT bekend gemaakt het overlijden van ons eenigste Dochtertje MARTHINA MARIA, in den ouderdom van 7 maanden en 5 dagen.

M. N. BASSON.
M. BASSON,
geb. SMUIS.

Kanonberg, Malmesbury,
23 April 1880.

Aan Familiebetrekkingen en Vrienden

WORDT bekend gemaakt het overlijden van Mejufv. SUSANNA JACOBA KOTZEE, weduwe van wijlen JACOBUS DE GOEDE, in den ouderdom van 83 jaren, 2 maanden en 18 dagen.

JAC. DE GOEDE, Jr.

Kliprug, Malmesbury,
16 April 1880.

DE PAARLSCHE

Brandassurantie en Trustmaatschappij.

Belangrijke Verkooping

VAN EENE

KOSTBARE WIJNPLAATS,

Vaatwerk, Levende Have, enz.,

TE DALJOSAPHAT, AFDEELING DE PAARL.

DE Ondergeteekende, daartoe met instructien begunstigd door den heer JOHANNES PETRUS LOTTER, zal publiek doen verkoopen op

MAANDAG, 3 MEI 1880,

VASTGOED.

De Vruchtbare Wijnplaats, gedeelte van "DE HOOP," gelegen te Daljosaphat, aangelegd door den heer J. C. GOOSEN, bevattende een net Woonhuis met een suffisanten Wijnkelder onder IJzeren Dak, Stal, Schuur, enz., beplant met een Wijngaard (die aanmerkelijk kan vergroot worden op goeden grond), van circa 35,000 Stokken, jong en in volle dragt, een aantal Vrucht- en andere Boomen. De Plaats heeft *Loopend Water.*

LOSGOED.

WIJNKELDER—Stukvaten, Kuipen, Leggers, Trap- en Onderbalie, Pijpen, Okshoofden, Keldergereedschap, Brandewijnsketel, Rozijnenketel, enz.

BOERDERIJGEREEDSCHAP — 2 Open Karren op Veren, 1 do. Kapkar, 3 paar Achtertuigen, Graven, Manden, Pikken, enz.

Uitmuntende Levende Have.

4 Rij- en Trekpaarden, en 15 Ossen en Koeijen.

WIJNEN—20 Leggers Wijn van den laatsten Oogst, en 1 Lot Populierhouten Duigen.

LIBERAAL BONUS.

J. J. DE VILLIERS, A.P.zn., Secretaris.

W. P. Bankgebouw,
Paarl, 20 April 1880.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

VRIJDAG, MEI 14.

PORTERVILLE.

Publieke Verkooping

VAN

'S HEEREN C. J. WANTENAAR'S Kostbaar en groot HOTEL, KANTIEN en WINKELGEBOUWEN, staande op twee WATERERVEN in de Hoofdstraat, van zijn Plaats "Dasboschrivier" en Vee.

ALLEN die Noordwaarts reizen naar Calvinia, Clanwilliam en Namqualand, weten, dat het fraaije, aangename, bloeijende PORTERVILLE, 21 mijlen van het Spoorwegstation Piquetbergweg, een bijna onontbeerlijke pleisterplaats is aan dien weg, en weldra zulks volkomen zal worden door het maken van de nieuwe BRUG over de Olifantsrivier, waarmede PORTERVILLE per publieken weg geconnecteerd en de opening van den Pakhuisbergpas voltooid is.

En allen, die te PORTERVILLE zijn geweest, weten dat het afstappen bij 's heeren WANTENAARS Gebouwen onontbeerlijk is voor het gemak en het welzijn des Reizigers.

DEZE EIGENDOMMEN *zijn nu in de handen van den Ondergeteekende gesteld ten verkoope.*

Om het aanlokkelijke van deze verkooping nog te verhoogen, zal 's heeren WANTENAARS fraaije, welbesproeide kleine *Melk-, Tuin- en Graanplaats* "Dasboschrivier," *even buiten* PORTERVILLE, een korte mijl van de Kerk, zamen met het kostbare VEE daarop te gelijk worden aan den man gebragt.

De VERKOOPING *zal bij publieke veiling geschieden op de plaats zelve op den bovengenoemden dag.*

Verdere bijzonderheden zijn te vinden in de *Cape Times* van 24 April.

E. J. M. SYFRET,
39, St. Georgestraat.

De Heer E. H. VAN NOORDEN, Afslager.

HET "ORANJEVRIJSTAATSCH FAMILIEBLAD" is een tijdschrift dat vele belangwekkende, leerzame en amusante stukken bevat. Aangezien het een bijvoegsel tot *De Express* is, zoo wordt het "voor niet" uitgegeven, en zal binnen kort door geheel Zuid Afrika, van noord naar zuid, en van oost naar west worden gelezen. Op het oogenblik is het *Familie-blad* zeer belangwekkend, aangezien daarin de Hollandsche vertaling van het bekwame werk van den heer ALFRED AYLWARD: "De Hedendaagsche Transvaal," voorkomt. *De Express* wordt uitgegeven door eene maatschappij van Oranje Vrijstaatsche Burgers en bevat, behalve het nieuws van den Vrijstaat, ook alle belangrijke berigten uit Natal, de Transvaal, Kaapkolonie, Diamantvelden en Europa. Inteekeningsprijs voor *De Express* £1 7s. 6d. in het jaar. Applikaties te worden gemaakt ten kantore van *De Express*, Bloemfontein, O. V. Staat.—[ADV.]

Eerste Bezending WINTERKLEEDEREN wordt nu ontpakt door PACKHAM & Co., Adderleystraat.

De Ondergeteekenden hebben voorhanden:

KOFFIJ—Java en Rio
RIJST—Rangoon, Mooghy, Huis-, Tafel en Seeta
DADELS—in Zakken, Matjes en Kistjes (een uitmuntende partij)
THEE—Congo, in halve Kisten en Doozen, Souchong, 4 kwaliteiten, Gilmans Mengsel, Buskruid, Welriekende Oranje Peko en Welriekende Capers.

Alsmede een groot assortiment Kruidenierswaren, per laatst aangekomen Schepen.

Te koop tegen de laagste prijzen bij

J. G. STEYTLER & Co.,
St. Georgestraat, No. 28, Kaapstad.

GUANO.

Beste qualiteit te koop aan de Pakhuizen van
M. L. BENSUSAN & CO.
Kasteelstraat.

COMMERCIAL
Zee- en Brandassurantiemaatschappij.

OPGERIGT 1855.
HOOFDKANTOOR: ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTD.
KAPITAAL, £50,000 STERLING.
RESERVEFONDS, £35,780 do.

DIRECTEUREN:
WM. BERG, Voorzitter.
JOHN E. MAXWELL, Vice Voorzitter.

MICHAEL BARRY, H. C. VAN BREDA, D. P. KRYNAUW, P. MARAIS,
J. J. DE VILLIERS, D. Azn., C. J. M. VOS, L. WIENER.

BRANDAGENTUREN:

ALIWAL NOORD—SAUER & CALDECOTT.
BEAUFORT WEST—A. Y. MATHEW.
CALEDON—C. J. N. DEMPERS.
CALVINIA—J. C. TRUTER.
CERES—W. F. STAMPER.
OOST LONDEN—T. . VENN & Co.
GRAHAMS TOWN—Graham's Town Fire and Marine Assurance Company.
HEIDELBERG—D. P. MARAIS.
KIMBERLEY—B. CROWDER.
MALMESBURY—SMUTS, LOUW & Co.
MOSSELBAAI—PRINCE, VINTCENT & Co.
PAARL—P. F. DE VILLIERS
PORT ELIZABETH—Guardian Assurance.
RICHMOND—A. P. DE VILLIERS.
RIVERSDALE—G. REITZ.
ROBERTSON—J. J. GEERINGH.
SWELLENDAM—T. W. DANIEL.
TULBAGH—H. FAGAN.
UITENHAGE—Executeurskamer.
VICTORIA WEST—J. B. AURET.
WELLINGTON—COATON & LOUW.
WORCESTER—BERNARD & LANDSBERG.

Assurantie tegen Brand op alle soorten van Eigendommen in de Kaapkolonie.
Matige Prijzen, Ontwijfelbare Securiteit, Prompte en Liberale Betaling van Vorderingen.

A. BROOKE SMITH, Secretaris

Kennisgeving aan Struisvogelboeren.

Ex "Beatrice," binnen kort van Nieuw York verwacht.

Zullen de Ondergeteekenden hunne vierde Bezending

Halsteds Beroemde Centennial Struisvogel-Broeimachines ontvangen.

Onder de vele Getuigschriften, die wij van Struisvogelboeren hebben, die deze Broeimachines gebruiken, is het volgende.

Wellington, 8 November 1879.

Den Heeren VAN DER BYL & Co., Kaapstad.

Waarde Heeren.—Het doet mij veel genoegen u te berigten, dat de *Halsteds Centennial Broeimachine*, die ik van u gekocht heb, ten volle heeft beantwoord. Voor de eerste proefneming heb ik er 13 Struiseijeren in geplaatst, waarvan ik negen gezonde Kuikens kreeg, na omtrent 39 dagen in de Broeimachine geweest te zijn; van het restant bevond ik dat drie der Eijeren niet vruchtbaar waren en het andere bracht een Volwassen Kuiken voort, dood in den dop, veroorzaakt door het niet in tijds breken van het ei.

Ik moet waarlijk zeggen, dat uwe Broeimachine de beste is die ik beproef heb, uithoofde van de weinige moeite daaraan verbonden en hare eenvoudigheid in het werken.

Gij kunt van dezen brief gebruik maken als een getuigschrift.

Uw. Dw. Dienaar,
J. FRED. PENTZ. P zn.

Gegadigden gelieven vroegtijdig aanzoek te doen bij

VAN DER BYL & CO.,
35 ST. GEORGESTRAAT,
EENIGE AGENTEN VOOR DE KOLONIE.

TULBAGH.
Privaat Logieshuis.

MARTHINUS P. THERON neemt bij deze de gelegenheid, aan zijne vele Vrienden en het geëerd publiek in het algemeen bekend te maken, dat hij nog gereed is om hen te ontvangen in zijn welbekend Logieshuis als te voren. Reizigers door of Bezoekers aan ons oud Dorp zullen alle gemakken vinden in dit ruim en wel ingerigt Logieshuis, en zullen alle oplettendheid ontvangen. Dit Huis is centraal gelegen in de Kerkstraat, nabij de Publieke Kantoren en Bezigheden en heeft een van de voornaamste standen in het Dorp.

Jagters kunnen met Paarden voorzien worden op eenig oogenblik, en er is stalling voor ruim 20 Paarden. Rijtuigen zijn te bekomen zonder eenig verzuim, en een Passagierskar ontmoet alle Treinen van de Kaap of Beaufort West. Bezoekers kunnen dus verzekerd wezen dat zij alles zullen vinden wat noodig is voor hun gemak, tegen zeer billijke prijzen.

Let op 't Adres: MARTHINUS P. THERON, Privaat Logieshuis, Kerk straat, Tulbagh, tegenover het Pakhuis van de heeren gebroeders ALBERTIJN

ANTH. M. DE WITT,
ARCHITECT & CONTRACTOR,

BIEDT zich aan tot het maken van Plans en Teekeningen voor Kerken, Openbare Gebouwen, Villas, Cottages, enz., en neemt tevens den opbouw daarvan op zich.

Kantoor:—Bank Chambers, St. Georgestraat.
Werkplaats:—11, Leeuwestraat.

SNOEK PEKELAAR,
Te Koop in de Pakhui en van
LONG, CORBITT & Co.,
30, Langestraat
Julij 23.

N. J. D. GORDON,
TANDHEELKUNDIGE.
PAARL

Isaac Horak de Villiers,
Prokureur, Notaris Publiek, Conveyancer en Gezworen Translateur bij 't Hoog Geregtshof.
Kantoor:—St. George's Kamers, St. Georgesstraat, Kaapstad.

VERKOOPINGEN.

VEE EN LOSSE GOEDEREN

DE VILLIERS FAURE EN CO.

Mei. 3.—Klapmuts Statie, Paarden, Ezels, Ossen, &c., van P. v. de Merwe.

G. L. MEIRING.

Mei 4.—Klapmuts Statie, Ezels, Paarden en Ossen, van P. D. Myburgh.

VASTE GOEDEREN

J. S. MARAIS EN CO.

Mei 3.—Dal Josaphat, Paarl, Vaste en Losse Goederen van J. P. Lotter.

Mei 4—Franschhoek, Vee, Vaste en Losse Goederen, van J. H. Retief.

Mei. 11.—Paarl, Vaste en Losse Goederen, van P. J. Blignaut.

E. H. VAN NOORDEN

Mei. 14.—Porterville, Vastgoed, van C. J. Wantenaar.

D. P. MARAIS AZN.

Mei, 27.—Breederivier, Swellendam, Vee, Vastgoed, van J. P. Hesse.

MARKTPRIJZEN.

Van 29 en 30 April 1880.

		£	s.	d.		£	s.	d.
245 bs.	Aardappelen, pr. 3 bs.	0	7	0	—	1	2	0
12 bs.	Boonen, per 3 bush.	0	17	9	—	2	15	6
	Eenden, per stuk ..	0	2	6	—	0	2	9
	Eijeren, per 100 ..	0	19	0	—	0	19	0
	Ganzen, per stuk ..	0	4	0	—	0	4	6
	Hoenders, per stuk	0	1	6	—	0	2	3
60 bs.	Haver, per 3 bs.	0	8	8	—	0	8	8
9 vr.	Haverg, pr. 100 lb.	0	4	6	—	0	7	0
17 lb.	Honig, per lb. ..	0	0	7	—	0	0	7
	Kalkoenen, per stuk	0	5	1	—	0	5	1
3 bs.	Mielies, per 3 bs.	0	17	6	—	0	17	6
91 lb.	Peren, per lb. ..	0	0	4	—	0	0	4
20 lb.	Rozijnen, per lb. ..	0	0	3½	—	0	0	3½
145 bs.	Uijen, per 3 bs. ..	0	4	6	—	0	7	3
4 lb.	Vijgen. per lb. ...	0	0	6	—	0	0	6

Donderdag, 29 April, 7 Wagens 27 Karren
Vrijdag, 30 do. 9 do. 10 do.

Westelijke Provincie Spoorweg.

TIJDTAFEL VAN AF 5 FEBRUARIJ 1880.

WORCESTERSCHE HOOFDLIJN.

HEEN. STATIONS.	Afstand in Mijlen.	WEEKDAGEN. Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.
Vertrek van		a. m.	p. m.	p. m.
Kaapstad -	..	8 0	1 15	3 35
Zoutrivier -	2	8 12	1 28	3 48
Durbanweg -	12	8 47	2 7	4 31
Kraaifontein -	19	9 12	2 37	5 4
Muldersvlei -	25	9 36	...	5 31
Klapmuts -	29	9 47	3 23	5 48
Paarl -	36	10 9	3 54	6 20
Ladygreybrug -	38	10 19	4 5	6 31
V. Wellington -	45	10 48	4 42	6 50
Hermon -	60	11 35	5 38	..
		p. m.		
Piketbergweg -	71	12 8	6 17	..
Tulbaghweg -	75	12 32	6 38	..
Ceresweg -	84	1 11	7 25	..
Breederivier -	93	1 38	8 1	..
Goudiniweg -	101	2 6	8 30	..
V. Worcester -	109	3 0	9 30	..
Hexrivier -	124	3 56	10 26	...
Hexrivier Oost -	129	4 25	11 0	...
Komt te			a. m.	
V. Montaguweg	160	7 0	1 45	..
Vertrek van		a. m.	..	...
Montaguweg -		6 0	2 45	..
A. Constabel -		7 2	...	...
V. Matjesfontein -	195	8 15	9 10	..
Grootfontein -	238	11 15	...	...
		p. m.		
Prins Albertweg -	265	1 5	10 58	..
Fraserburgweg -	290	2 45	12 40	..
Komt te				
Beaufort West -	339	6 0	..	...

TERUG. STATIONS.	Afstand in Mijlen.	WEEKDAGEN. Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.	Goed. en een passagiersvan 1st en 2de klasse.
Vertrek van		a. m.	a. m.	p. m.
Beaufort West -			6 0	
Fraserburgweg -	49	..	9 30	3 50
Prins Albertweg -	74	..	11 0	5 35
			p. m.	
Grootfontein -	101	..	1 25	7 40
Matjesfontein	145	..	4 25	10 35
A. Constabel -	..	..	5 45	
Komt te				a. m.
V. Montaguweg -	179		6 45	1 10
Vertrek van			a. m.	
Montaguweg -	..	..	6 10	2 0
Hexrivier Oost -	200	..	8 54	4 55
Hexrivier -	214	..	9 15	5 16
Worcester -	229	..	10 35	6 35
V. Goudiniweg -	237	..	11 3	7 7
Breederivier -	246	..	11 30	7 39
Ceresweg -	254	..	11 59	8 13
			p. m.	
Tulbaghweg -	263		12 36	8 49
Piketbergweg -	268	..	12 55	9 8
Hermon -	278	..	1 30	9 48
V. Wellington -	293	6 20	2 29	10 45
Ladygreybrug -	300	6 45	2 51	11 9
Paarl -	303	6 58	3 2	11 21
Klapmuts -	310	7 26	3 25	11 47
Muldersvlei -	313	7 41	3 40	..
Kraaifontein -	319	8 10	4 2	12 26
Durbanweg -	326	8 44	4 28	12 52
Zoutrivier -	336	9 24	5 3	1 30
Komt te				
Kaapstad -	339	9 33	5 10	1 40

STELLENBOSSCHE TAKLIJN.

STATIONS.	Mijlen.	Passagiers.	Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.
HEEN		a. m.	a. m.	p. m.
Vertrek van Kaapstad -	..	..	7 10	3 22
„ Zoutrivier -	2	..	7 23	3 33
„ Durbanweg -	12	..	7 58	4 3
„ Kuilsrivier -	15	..	8 11	4 15
„ Eersterivier -	21	..	8 36	4 35
„ Stellenbosch -	30	7 15	9 11	5 7
Aankomst te Muldersvlei -	38	7 35	9 31	5 28
TERUG.		p. m.	a. m.	p. m.
Vertrek van Muldersvlei -	..	5 38	7 45	3 43
„ Stellenbosch -	7	5 59	8 8	4
„ Eersterivier -	16	..	8 38	4 92
„ Kuilsrivier -	22		9 0	4 52
„ Durbanweg -	25	...	9 13	5 50
„ Zoutrivier -	35	..	9 43	5 41
Aankomst te Kaapstad -	38	..	9 49	5 38

MALMESBURY TAKLIJN.

HEEN.	Mijlen.	Roeden.	Passagiers en Goederen.	Passagiers en Goederen.
			a. m.	p. m.
Vertrek van Kraaifontein -	..	..	9 13	5 4
„ Klipheuvel -	10	51	9 51	5 43
„ Kalabas Kraal -	20	15	10 29	6 19
Aankomst te Malmesbury -	29	27	11 2	6 50

TERUG.	Mijlen.	Roeden.		
			a. m.	p. m.
Vertrek van Malmesbury -	...		6 5	2 15
„ Kalabas Kraal -	9	12	6 41	2 50
„ Klipheuvel -	9	56	7 10	3 20
Aankomst te Kraaifontein -	29	27	8 10	4 12

A. Deze treinen houden alleen stil, wanneer er passagiers zijn die op of af willen stappen.
V. Ververschingplaatsen.

MAANSVERANDERINGEN.

Mei 1, Laatste Kwartier, 3u. 7m. namiddags.
Mei 9, Nieuwe Maan, 7u. 30m. voormiddags.
Mei 17, Eerste Kwartier, 11u. 38m. voormiddaks.
Mei 24, Volle Maan, 7u. 33m. voormiddags.
Mei 31, Laatste Kwartier, 0u. 7m. voormiddags.

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVED.

April 29—Elliot, bg, from Adelaide.
30—Miss Kielmansegg, bg, from Adelaide.

TABLE BAY.—SAILED

April 29—Amelia Ross, bk, to Falmouth.
29—Dublin Castle, RMSt, to Algoa Bay.
29—Floke, bk, to Congo River, West Coast of Africa.
29—Nyanza, SSt, to Southampton.
29—Queen, sch, to Saldanha Bay.

"DE ZUID AFRIKAAN"

Op steeds dringender herhaalden aandrang uit bijna alle deelen des lands, hebben wij er toe besloten, ons blad van nu voortaan driemaal per week uit te geven, en wel op de groote postdagen *Dingsdag, Donderdag* en *Zaturdag*. Hoewel deze vermeerdering in het getal onzer uitgaven niet kan geschieden zonder aanmerkelijk verhoogde onkosten, en het additionele postgeld alleen op 4s. 4d. per jaar zal te staan komen, wordt het inteekeningsgeld met slechts *vier shillings* verhoogd. Dat wil zeggen: Buiteninteekenaars betalen in het vervolg *twee pond vier shillings* per jaar, vooruit. In de Stad is de inteekening één pond zestien shillings per jaar

Correspondenten en Adverteerders gelieven kennis te nemen van de verandering in onze dagen van publicatie, om met hunne inzendingen niet te laat te komen.

SMUTS & HOFMEYR.

Kaapstad, 6 Maart 1880.

De Zuid-Afrikaan.

ZATURDAG, 1 MEI 1880.

DE VERGADERING TE CALEDON.

De heeren M. J. Villiers en Advokaat Hercules Tennant ontmoetten ll. Donderdag eenige kiezers te Caledon, om, met het oog op de aanstaande week aan te vangen Parlementssessie, hunne staatkundige inzigten bloot te leggen en die hunner kiezers te vernemen. Aan het eerste deel van dit programma voldeden de beide heeren, maar wat het laatste betreft, bleven de kiezers treurig in gebreke. De heeren Parlementsleden vertelden wel wat zij dachten omtrent de meest prominente staatkundige questiën van den dag; maar de stemgeregtigden van Caledon wisten wonderlijk knaphandig hunne eigene inzigten omtrent die onderwerpen geheim te houden en hunne vertegenwoordigers daaromtrent in het onzekere te laten. De heer de Villiers verklaarde zich allerbepaaldst tegen Confederatie, de heer Tennant liet zich tamelijk onbestemd daaromtrent uit. De heer Tennant liet zich zoo sterk mogelijk uit tegen de Conferentie, de heer de Villiers meer of min daar tegen. De heer de Villiers helde over tegen, de heer Tennant echter ten gunste van de ontwapening der Basutos. De heer de Villiers is tegen spoorweg-uitbreiding, de heer Tennant daar voor. Omtrent haast geen enkel punt van belang, dat in de volgende sessie zal ter sprake komen, stemden de beide leden overeen: en toch passeerde de vergadering met unanieme stemmen eene resolutie, haar vertrouwen betuigende in het eene lid zoowel als in het andere, in den spoorwegman zoowel als in den anti-spoorwegman, den Confederatieman, zoowel als den Anti-Confederatieman, den ontwapeningsman, zoowel als den anti-ontwapeningsman. Hoort men elders doorgaans roepen "niet personen, maar wel beginselen," de Calедonsche vergadering schijnt te meenen, dat het op de beginselen al bitter weinig aankomt, zoolang als de personen maar niet verwerpelijk zijn. Dit is natuurlijk heel vereerend voor de heeren de Villiers en Tennant, maar zegt juist niet veel voor de staatkundige afgerigtheid der ingezetenen De resolutie zou nog verstaanbaar zijn, ware zij de vrucht van een vergelijk tusschen twee tegenover malkander staande partijen—ware de heer de Villiers de vertegenwoordiger van de eene en de heer Tennant die van de andere partij, en ware men stilzwijgend tot de verstandhouding gekomen, dat de resolutie niets anders zou beteekenen, dan dat de eene partij instemde met den heer de Villiers en de andere met den heer Tennant. Maar zulk een vergelijk vertegenwoordigt zij in geenen deele. Immers, het is eene zaak van publieke bekendheid, dat beide heeren door eene en dezelfde partij of combinatie zijn gekozen. Uit niets blijkt het zoo duidelijk als uit deze vergadering, hoezeer het Westen in de politiek achter staat bij het Oosten. Men trachte zich voor te stellen, twee Grahamstadsche leden op eene Grahamstadsche vergadering, zoo uiteenloopende leeringen verkondigende en beide evenzeer bekroond wordende met een votum van goedkeuring en vertrouwen! 't Is onmogelijk. De poging eischt eene al te sterke inspanning der verbeelding. Wat Grahamstad zou hebben gedaan zou zijn: den een op de handen te dragen, den ander te verwerpen, als Grahamstads vertrouwen onwaardig. Beslistheid van staatkundige overtuiging, dáárin munt het Oosten oneindig uit boven het Westen, en dáárin ligt het geheim der meerdere staatkundige kracht van het eerste.

DE HEER MOLTENO EN HET PARLEMENT.

De kandidatuur van den heer Molteno als opvolger van den heer Smith in de Wetgevende Vergadering, te Frasersburg in de wereld gezonden, blijkt ook te Victoria West sterke ondersteuning te ontvangen. Althans de plaatselijke *Nieuwsbode* juicht dezelve ten zeerste toe. Het blad zegt o.a.:

Wij verblijden er ons over dat de kiezers een kandidaat zullen bezitten, hunne stemmen zoo ten volle waardig, als de eerste hoofd-minister der Kaapkolonie. Met den heer Molteno in het veld, voorzien wij geen betwiste verkiezing, en om deze reden is het niet noodig over zijne verdiensten uit te wijden. Zelfs indien er een betwisting waarschijnlijk was, zou zulks onnoodig zijn. Aan hem, meer dan aan eenig ander persoon, hebben wij het verantwoordelijk bestuur te danken. Van den aanvang van zijn openbaar leven af aan was hij de kampvechter voor de belangen der kolonisten en zijne bitterste tegenstanders erkennen dat de Kolonie aan hem meer verschuldigd is, dan eenigen andern estatsman, die ons verantwoordelijk bestuur heeft verworven. De verwijdering van zulke mannen uit het Parlement is te betreuren, en bij den tegenwoordigen drang der omstandigheden, meer dan in gewone tijden, en afgezien van alle plaatselijke belangen, hebben wij daarom reden ons te verheugen, dat de Heer Molteno het denkbeeld heeft opgevat, om tot het openbare leven terug te keeren. De populariteit van personen of maatregelen is niet van steeds blijvenden duur, en de aard der zaken brengt mede dat het tegenwoordige Ministerie eenmaal zal moeten aftreden. Menigeen beschouwt dien dag als nog ver verwijderd, terwijl anderen van gevoelen zijn dat hij zeer nabij is. Nabij of verwijderd, eens zal hij zeker komen, en de eerste rijen der tegenwoordige oppositie in oogenschouw nemende, is het eenigermate moeijelijk om hunne opvolgers aan te wijzen. Er zouden verscheidene bekwame mannen te vinden zijn, maar ongelukkig zijn er betrekkelijk slechts weinige op een standpunt geplaatst om zich uitsluitend aan het ambtelijk leven toe te wijden ......Van diegenen, waarover tegenwoordig gedacht wordt, is de heer Merriman verreweg de bekwaamste, doch wij betwijfelen het of hij van eene groote meerderheid zou zeker zijn. Op den heer Fuller rusten pligten, die het hem onmogelijk zouden maken om de betrekking aan te nemen, en wij kennen geen anderen aan wie zij zou kunnen worden opgedragen. Maar met den heer Molteno op nieuw in het Parlement, zouden deze zwarigheden verdwijnen, want zijne ondervinding overtreft zoo verre die van allen aan wier zijde hij zich ongetwijfeld zou scharen, dat het vaderland zekerlijk van hem zou verwachten om een nieuw Ministerie te vormen, alsmede dat hij zichzelven aan het hoofd er van zou plaatsen.

Zoodanige noodzakelijkheid kan ver verwijderd zijn, maar zijne tegenwoordigheid in het Huis is desniettemin wenschelijk. Wij zijn niet zoo rijk aan mannen van praktikale kennis en onafhankelijke denkbeelden, dat wij er één enkele zouden kunnen missen.

Wij verblijden ons er over dat het Victoriasche blad zich niet heeft laten bangmagen door de paaiboelie, dat de heer Molteno eens aan den heer Froude zou hebben gezegd, dat een der redenen waarom hij tegen de staatkunde van Lord Carnarvon was, daarin bestond, dat de "Dutch" daaronder geheel de baas zouden worden. Wij zijn in de gelegenheid te verzekeren, dat de heer Molteno allerbepaaldst ontkent de hem aangesmeerde uitdrukking of zelfs eene die daarop gelijkt, te hebben gebezigd. Afrikaanders mogen daarom gerust voor hem stemmen. Dat hij in het Parlement zal optreden als voorstander der volkomene onafhankelijkheid van Zuid Afrika van de Britsche vlag, zal hij evenmin doen als een enkel Afrikaanderlid zulks tot hiertoe heeft gedaan of zelfs een enkele der Afrikaanderleden zulks zou willen doen. Doch dat hij betrekkelijk de Transvaalsche annexatie, confederatie en naturellenbeheer zal zamenstemmen met de groote meerderheid van Afrikaanderleden, daaromtrent behoeft geen den minsten twijfel te worden gekoesterd.

DE PRETORIAANSCHE LOYALEN.

De Pretoriaansche loyalen schijnen al evenmin geloof te hechten aan de betuigingen der Britsche hoogmogenden in Zuid Afrika als de Zuid Afrikaansche patriotten zelven. Niet heel lang geleden hoorden wij door Sir Garnet Wolseley bij kris en bij kras verzekeren, dat, onverschillig of er een liberaal, dan wel een conservatief ministerie in Engeland aan het roer was, het Transvaalsche, dat Britsch was, Britsch zou blijven. En laatst werd verteld, hoe liefelijk de liberale Hartington met den conservatieven Hicks Beach was overeengekomen, om malkander over de annexatie geenszins den voet te ligten. Maar zie, daar komt de partij van den liberalen Lord aan het roer, en schrik en beving slaan den loyalen om het hart. Nù zijn zij bang, dat de theorie van "zoo lang de zon aan den hemel is," toch zou kunnen blijken foutief te zijn. Nù vreezen zij werkelijk, dat het Kaapsche adres aan den heer Gladstone effekt zou kunnen hebben en leiden tot het herstellen der Transvaalsche onafhankelijkheid. Daarom gaan zij weder agiteren, hebben zij eergisteren een vergaderingje gehouden en een comité aangesteld, om een contra-adres aan den heer Gladstone op te stellen. Dat dokument zal er wel een van belang zijn—spelingen der verbeelding bevatten' waarbij Sir Bartle Freres "niet één man gevonden, die ernstig tegen de annexatie is," en Sir Theophilus Shepstone's populairiteits schilderingen in het niet verzinken. Doch niet van dat contra-adres zal de Transvaalsche toekomst afhangen; maar wel van de houding welke het Kaapsche Parlement tegenover Conferentie en Confederatie zal aannemen. Dat Afrikaanders in het Parlement als één man verklaren: "Wij willen het onderwerp van Confederatie zelfs niet bespreken, zoolang de Transvaalschen gedwongen Britsche onderdanen zijn," en dat zal meer uitrigten, dan twintig Pretoriaansche loyale contra-adressen zullen kunnen neutraliseren.

SCHOOLEXAMEN MET HONNEURS.

De uitslag van het eerste Universiteits Schoolexamen met Honneurs publiceren wij elders. Er blijken 17 kandidaten geslaagd te zijn, waarvan zeven jonge dames zijn. Het schoone geslacht heeft zich inderdaad loffelijk gekweten in dit examen. Wel is waar, trekt een jongeling den eersten prijs, maar toch zijn twee der vier jaarbeurzen ten deel gevallen aan jonge dames, beiden kweekelingen van het Rhijnsche Instituut te Stellenbosch. Inderdaad komen niet minder dan vier der gepasseerde meisjes van Stellenbosch, terwijl de Clanwilliamsche school de eer heeft van twee der geslaagde schoonen geleverd te hebben. Het gansche Oosten leverde er slechts een—een jonge Duitsche uit de school te Panmure. Wij merken op, dat de kandidaat die boven aan de lijst staat, komt uit het Grahamstadsche St. Andrews College en dat ook het Port Elizabethsche Grey Institute aan den strijd heeft deelgenomen. Behoorden deze hoogklinkende opvoedings-instituten niet verheven te zijn boven dit examen?

DE PENNINGMEESTER der Vrije Apotheek heeft de som van £5 ontvangen, zijnde de netto opbrengst der kollekte, Zondag ll. in de Mutual gehouden, toen de heer Stephen Massett aldaar voorlezing deed van een sermoen en andere gewijde lektuur.

PREEKBEURTEN OP MORGEN.—Groote Kerk: 's morgens, Ds. Stegmann; Engelsch, Ds. Stegmann; 's avonds, Dr. Kotzé. Nieuwe Kerk: 's morgens en 's avonds, Ds. A. D. Luckhoff. Papendorp: Dr. Kotzé. Zeepunt: Ds. P. Roux.—De speciale kolleket voor de armenscholen zal bij al de diensten bij de deur worden gehouden.

DE DIENST TE GROENEPUNT zal morgen voormiddag worden vervuld door den Eerw. heer Knobel.

IN DE DUITSCH EVANGELISCH LUTHERSCHE KERK zal morgen voormiddag ten 10 ure en des avonds ten half 7 ure godsdienst gehouden worden in de Hoogduitsche taal.

CORRESPONDENTIE.—Brieven van A., van B, en andere stukken blijven overstaan.

BURGERLIJSTEN.—De Civiele Commissaris van de Kaapsche afdeeling zal op 15 dezer zitting houden tot herziening der Burgerlijsten van de 6 wijken van Kaapstad en van de Municipaliteit Groenepunt.

DE HEER MC. RAE, een der onderwijzers van de Normaalschool, heeft gisteren avond in de vergadering van het Letterkundig Genootschap der Schotsche Kerk eene lezing gehouden over het Drama.

NATAL.—Een telegram van Durban zegt, dat de nieuw benoemde Gouverneur dier kolonie, Sir George Colley, den 14den Mei per *Warwick Castle* uit Engeland vertrekt.

NIEUWE INSOLVENTIEN.—Abraham H. C. Rademeyer, in de afdeeling Oudtshoorn, boer; schulden, £432; tekort, £308 10s. Jan Christoffel Laubscher, te Darling, afdeeling Malmesbury, boer; schulden, £98 4s. 2d.; tekort, £49 3s. 2d.

PAARDEN VOOR INDIE.—Het Gouvernement van Indië adverteert deszelfs voornemen om 935 paarden te koopen voor de Bengaalsche legerdienst gedurende het jaar 1880—1881. De aankoopen zullen geschieden tussc en 15 September en 28 Februarij. Alle bijzonderheden omtrent kwaliteit, prijs enz., zijn te vinden in de *Gazette* van gisteren.

AANSTELLINGEN.—De heeren T. Leufeldt, E. Phillips, John Purdon, A. W. Staples en W. Fuller tot veldkornets in het distrikt Cathcart; de hoofdkonstabel Heine tot tijdelijk accijnsbeambte te Aberdeen; de heer W. van der Westhuizen tot veldkornet van Noord Onder Bokkeveld, Calvinia; de heer John Pearton tot dito te Herschel.

LORD STANLEY.—Onder diegenen welke bij de jongste verkiezing in Engeland hunne plaats in 't parlement verloren hebben, is, volgens een aan de *Natal Mercury* gezonden kabelgram, ook Lord Stanley, een broeder van lord Derby, en vertegenwoordiger van North Lincolnshire. Hij was in het pas afgetreden ministerie Secretaris van Staat voor Oorlog.

BEAUFORT WEST.—De heer Darrington, voorheen chef van de Standard Bank alhier, werd vóór zijn vertrek naar Wellington onthaald op een publiek diner en wel vooral in zijn capaciteit als Luitenant van het plaatselijk Vrijwilligerkorps. Het blijkt dat de Bank gedurende het vijfjarig beheer van den heer Darrington geen penny heeft verloren.

ONGELUK MET EEN GEWEER.—Een paar dagen geleden gingen twee jongelieden, Newberry en Riley, uit naar Zeepunt om duikers te schieten. Riley, die vooruit was, liet het geweer vallen, met het ongelukkig gevolg dat zijn maat het volle schot in het been kreeg. Hij werd naar Somerset-Hospitaal overgebragt, waar het been is afgezet. De lijder is in gevaarlijken toestand.

THEATRE ROYAL.—De officieren van het 91ste regement zullen heden avond "*The Rivals*," welk stuk met zoo groot succes op Woensdag avond ll. werd opgevoerd, repeteren. Het muziekkorps van genoemd regement zal bij die gelegenheid tegenwoordig zijn. Maandag avond zal de prachtige en welbekende opera bouffe *La Fille de Madam Angot* gespeeld worden, met nieuwe schilderstukken, decoraties en costumes.

TE PORT ALFRED had Woensdag geregtelijk onderzoek plaats naar de omstandigheden van het stranden der *Sea Belle*. Slechts twee getuigen werden gehoord. De stuurman verklaarde dat het schip reeds in drift was, toen de aangebragte kabel brak. De havenmeester kon geen reden voor het ongeluk opgeven, maar meende dat niemand daaromtrent te berispen was. Hij wist dat de tros van goede kwaliteit was. De magistraat zou den volgenden dag uitspraak doen.

ONWRAAKBARE GETUIGENIS.—Woensdag werd zekere Walters voor den magistraat alhier aangeklaagd van het onwettig, onregtmatig en kwaadwillig dooden van een gans. Het slagtoffer was in 't Hof, en terwijl de sombere akte van beschuldiging onder de plegtigste stilte werd voorgelezen, begon de gans op eens te kwaken. De angstig zijn lot afwachtende wetverkrachter was behouden. Hetzelfde dier, dat eenmaal het kapitaal van Rome redde, stelde zich, en ook door hetzelfde middel, tusschen hem en zijn noodlot.

HET PHYLOSOFISCH GENOOTSCHAP hield Woensdag avond gewone vergadering onder voorzitterschap van den heer Gill, den Sterrekundige. De secretaris las twee notas voor van den Gouverneur, betreffende door ZExc. aangeboden stukken en kaarten van de havenwerken te Madras, alsmede eene verzameling werken van waarde over landbesproeijing. De Eerw. heer Kolbe las eene verhandeling voor over de oorspronkelijke wetten der klinkers en hare betrekking op universele woord afleiding, over welk onderwerp vervolgens eene interessante discussie gevoerd werd. De heeren Statham en McKeurtan werden gekozen tot leden van het genootschap.

WEDRENNEN TE HUMANSDORP.—De wedrennen, die gedurende twee dagen, 21 en 22 April, te Humansdorp gehouden werden, liepen goed ten einde. Voor de volgende prijzen werd den eersten dag gereden: de *Trial* Stakes, gewonnen door Ferreira's *Melbourne*; de Humansdorpprijs, gewonnen door Rademeijers *Nugget*; de Boeren prijs, gewonnen door Mayniers *Knight of the Garter*; en de Ladies Beurs, gewonnen door G. Ferreira's *Rover*. Op den tweeden dag won Zondagh's *Sally* den Districtsprijs; Rademeyr's *Nugget* den Ostrich Breedersprijs; Ferreira's *Hooly* de Forced Handicap; *Kildare* de Consolation Handicap en S. Rademeyers *Scot* de Hack Race. Aan het einde der wedrennen had er nog een ren plaats onder de leden der Boerenruiterij, welke gewonnen werd door P. L. Meijer.

VERNIELZUCHT.—Onlangs werd door sommige kwaaijongens groote verwoesting aangerigt in het tabaksland van den heer Louw Erasmus en werd zijn dam opengetrokken. "Bij onderzoek" zegt de *Transvaal*, "is het ons niet alleen gebleken dat die gruweldaden werkelijk gepleegd zijn; maar nog meer. In den nacht van Donderdag, den 18den Maart, werden deze handelingen op de plaats van den heer L. Erasmus herhaald en toen ontzag men zelfs niet de jonge vruchtboomen, die met de tabakplanten werden aan stukken gesneden. In dien zelfden avond of nacht werden van iemand, die daar digt bij woont, zes of acht jonge ossen, die hij vastgemaakt had om te leeren, rondom de hoorns het vel losgesneden en de staarten afgesneden. Vijf personen werden door hem gezien en een kwam nog met den man spreken bij zijn huis. Daaruit blijkt, dat blanken zich met zulke mishandelingen en vernielingen ophouden, hetwelk ons berigt nog erger maakt."

HAVENCOMMISSIE.—Gisteren morgen had de gewone zitting plaats van de Havencommissie. Kapitein Murison drong er op aan, dat de Nieuwe Koolwerf heden geopend zou verklaard worden. Het was meer dan tijd, zeide hij, dat er een bepaling zou gemaakt worden om de dokbelastingen te regelen, daar de Superintendent en de Havenmeester altijd verschilden van opinie. Er was een brief ingekomen van de heeren Jamieson & Co., waarin verzocht werd, het schip *Gertconnel* in het buiten-bassin te plaatsen voor reparatie. Werd toegestaan.—Het verzoek van Kapt. Coxwell aan den superintendent tot terugkrijging van £93, door de Union-maatschappij in October voor berokkende schade betaald, werd van de hand gewezen. Naar aanleiding van twee brieven der heeren Anderson & Co. voor de vergunning tot oprigting van koolafdakken, antwoordde de Commissie, dat zij geen plan had vooreerst dit regt toe te staan. Nog werd besloten, dat de nieuwe uniformen voor de bedienden der Commissie, en die pas uit Engeland waren aangekomen, den 15den zouden worden uitgedeeld. De Secretaris deelde ten slotte mede, dat er op dit oogenblik in het dok werken 362 vrije menschen en 403 dwangarbeiders.

De Ondergeteekenden hebben voorhanden:

KOFFIJ—Java en Rio
RIJST—Rangoon, Mooghy, Huis-, Tafel en Seeta
DADELS—in Zakken, Matjes en Kistjes (een nitmuntende partij)
THEE—Congo, in halve Kisten en Doozen, Souchong, 4 kwaliteiten, Gilmans Mengsel, Buskruid, Welriekende Oranje Peko en Welriekende Capers.

Alsmede een groot assortiment Kruideniers waren, per laatst aangekomen Schepen.

Te koop tegen de laagste prijzen bij

J. G. STEYTLER & Co.,

St. Georgestraat, No. 28, Kaapstad.

GUANO.

Beste qualiteit te koop aan de Pakhuizen van

M. L. BENSUSAN & CO.

Kasteelstraat.

COMMERCIAL
Zee- en Brandassurantiemaatschappij.

OPGERIGT 1855.

HOOFDKANTOOR: ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTD.

KAPITAAL, £50,000 STERLING.
RESERVEFONDS, £35,780 do.

DIRECTEUREN:

WM. BERG, Voorzitter.
JOHN E. MAXWELL, Vice Voorzitter.

MICHAEL BARRY,
H. C. VAN BREDA,
D. P. KRYNAUW,
P. MARAIS,
J. J. DE VILLIERS, D. A.zn.,
C. J. M. VOS,
L. WIENER.

BRANDAGENTUREN:

ALIWAL NOORD—SAUER & CALDECOTT.
BEAUFORT WEST—A. Y. MATHEW.
CALEDON—C. J. N. DEMPERS.
CALVINIA—J. C. TRUTER.
CERES—W. F. STAMPER.
OOST LONDEN—T. . VENN & Co.
GRAHAMS TOWN—Graham's Town Fire and Marine Assurance Company.
HEIDELBERG—D. P. MARAIS.
KIMBERLEY—B. CROWDER.
MALMESBURY—SMUTS, LOUW & Co.
MOSSELBAAI—PRINCE, VINTCENT & Co.
PAARL—P. F. DE VILLIERS
PORT ELIZABETH—Guardian Assurance.
RICHMOND—A. P. DE VILLIERS.
RIVERSDALE—G. REITZ.
ROBERTSON—J. J. GEERINGH.
SWELLENDAM—T. W. DANIEL.
TULBAGH—H. FAGAN.
UITENHAGE—Executeurskamer.
VICTORIA WEST—J. B. AURET.
WELLINGTON—COATON & LOUW.
WORCESTER—BERNARD & LANDSBERG.

Assurantie tegen Brand op alle soorten van Eigendommen in de Kaapkolonie.
Matige Prijzen, Ontwijfelbare Securiteit, Prompte en Liberale Betaling van Vorderingen.

A. BROOKE SMITH, Secretaris

Kennisgeving aan Struisvogelboeren.

Ex "Beatrice," binnen kort van Nieuw York verwacht.

Zullen de Ondergeteekenden hunne vierde Bezending

Halsteds Beroemde Centennial Struisvogel-Broeimachines ontvangen.

Onder de vele Getuigschriften, die wij van Struisvogelboeren hebben, die deze Broeimachines gebruiken, is het volgende.

Wellington, 8 November 1879.

Den Heeren VAN DER BYL & Co., Kaapstad.

Waarde Heeren.—Het doet mij veel genoegen u te berichten, dat de *Halsteds Centennial Broeimachine*, die ik van u gekocht heb, ten volle heeft beantwoord. Voor de eerste proefneming heb ik er 13 Struiseijeren in geplaatst, waarvan ik negen gezonde Kuikens kreeg, na omtrent 39 dagen in de Broeimachine geweest te zijn; van het restant bevond ik dat drie der Eijeren niet vruchtbaar waren en het andere bracht een Volwassen Kuiken voort, dood in den dop, veroorzaakt door het niet in tijds breken van het ei.

Ik moet waarlijk zeggen, dat uwe Broeimachine de beste is die ik beproefd heb, uithoofde van de weinige moeite daaraan verbonden en hare eenvoudigheid in het werken.

Gij kunt van dezen brief gebruik maken als een getuigschrift.

Uw. Dw. Dienaar,

J. FRED. PENTZ. P.zn.

Gegadigden gelieven vroegtijdig aanzoek te doen bij

VAN DER BYL & CO.,

35 ST. GEORGESTRAAT,

EENIGE AGENTEN VOOR DE KOLONIE.

TULBAGH.

Privaat Logieshuis.

MARTHINUS P. THERON neemt bij deze de gelegenheid, aan zijne vele Vrienden en het geëerd publiek in het algemeen bekend te maken, dat hij nog gereed is om hen te ontvangen in zijn welbekend Logieshuis als te voren. Reizigers door of Bezoekers aan ons oud Dorp zullen alle gemakken vinden in dit ruim en wel ingerigt Logieshuis, en zullen alle oplettendheid ontvangen. Dit Huis is centraal gelegen in de Kerkstraat, nabij de Publieke Kantoren en Bezigheden en heeft een van de voornaamste standen in het Dorp.

Jagters kunnen met Paarden voorzien worden op eenig oogenblik, en er is stalling voor ruim 20 Paarden. Rijtuigen zijn te bekomen zonder eenig verzuim, en een Passagierskar ontmoet alle Treinen van de Kaap of Beaufort West. Bezoekers kunnen dus verzekerd wezen dat zij alles zullen vinden wat noodig is voor hun gemak, tegen zeer billijke prijzen.

Let op 't Adres: MARTHINUS P. THERON, Privaat Logieshuis, Kerk straat, Tulbagh, tegenover het Pakhuis van de heeren gebroeders ALBERTIJN

ANTH. M. DE WITT,

ARCHITECT & CONTRACTOR,

BIEDT zich aan tot het maken van Plans en Teekeningen voor Kerken, Openbare Gebouwen, Villas, Cottages, enz., en neemt tevens den opbouw daarvan op zich.

Kantoor:—Bank Chambers, St. Georgesstraat.
Werkplaats:—11, Leeuwestraat.

SNOEK PEKELAAR,

Te Koop in de Pakhui en van

LONG, CORBITT & Co.,
30, Langestraat

Julij 23.

N. J. D. GORDON,

TANDHEELKUNDIGE.

PAARL.

Isaac Horak de Villiers,

Prokureur, Notaris Publiek, Conveyancer en Gezworen Translateur bij 't Hoog Geregtshof.

Kantoor:—St. George's Kamers, St. Georgesstraat, Kaapstad.

VERKOOPINGEN.

VEE EN LOSSE GOEDEREN

DE VILLIERS FAURE EN CO.

Mei. 3.—Klapmuts Statie, Paarden, Ezels, Ossen, &c., van P. v. de Merwe.

G. L. MEIRING.

Mei 4.—Klapmuts Statie, Ezels, Paarden en Ossen, van P. D. Myburgh.

VASTE GOEDEREN

J. S. MARAIS EN CO.

Mei 3.—Dal Josaphat, Paarl, Vaste en Losse Goederen van J. P. Lotter.

Mei 4.—Franschhoek, Vee, Vaste en Losse Goederen, van J. H. Retief.

Mei. 11.—Paarl, Vaste en Losse Goederen, van P. J. Blignaut.

E. H. VAN NOORDEN

Mei. 14.—Porterville, Vastgoed, van C. J. Wantenaar.

D. P. MARAIS AZN.

Mei, 27.—Breederivier, Swellendam, Vee, Vastgoed, van J. P. Hesse.

MARKTPRIJZEN.

Van 29 en 30 April 1880.

		£	s.	d.		£	s.	d.
245 bs.	Aardappelen, pr. 3 bs.	0	7	0	—	1	2	0
12 bs.	Boonen, per 3 bush.	0	17	9	—	2	15	6
	Eenden, per stuk ..	0	2	6	—	0	2	9
	Eijeren, per 100 ..	0	19	0	—	0	19	0
	Ganzen, per stuk ..	0	4	0	—	0	4	6
	Hoenders, per stuk	0	1	6	—	0	2	3
60 bs.	Haver, per 3 bs. ..	0	8	8	—	0	8	8
9 vr.	Haverg, pr. 100 lb.	0	4	6	—	0	7	0
17 lb.	Honig, per lb. ..	0	0	7	—	0	0	7
	Kalkoenen, per stuk	0	5	1	—	0	5	1
3 bs.	Mielies, per 3 bs.	0	17	6	—	0	17	6
91 lb.	Peren, per lb. ..	0	0	4	—	0	0	4
20 lb.	Rozijnen, per lb. ..	0	0	3½	—	0	0	3½
145 bs.	Uijen, per 3 bs. ...	0	4	6	—	0	7	3
4 lb.	Vijgen. per lb. ...	0	0	6	—	0	0	6

Donderdag, 29 April, 7 Wagens 27 Karren
Vrijdag, 30 do. 9 do. 10 do.

Westelijke Provincie Spoorweg.

TIJDTAFEL VAN AF 5 FEBRUARIJ 1880.

WORCESTERSCHE HOOFDLIJN.

HEEN. STATIONS.	Afstand in Mijlen.	Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.
Vertrek van		a. m.	p. m.	p. m.
Kaapstad - -	..	8 0	1 15	3 35
Zoutrivier - -	2	8 12	1 28	3 48
Durbanweg -	12	8 47	2 7	4 31
Kraaifontein -	19	9 12	2 37	5 4
Muldersvlei -	25	9 36	...	5 31
Klapmuts - -	29	9 47	3 23	5 48
Paarl - -	36	10 9	3 54	6 20
Ladygreybrug -	38	10 19	4 5	6 31
V. Wellington -	45	10 48	4 42	6 50
Hermon - -	60	11 35	5 38	..
		p. m.		
Piketbergweg -	71	12 8	6 17	..
Tulbaghweg -	75	12 32	6 38	..
Ceresweg - -	84	1 11	7 25	..
Breederivier -	93	1 38	8 1	..
Goudiniweg -	101	2 6	8 30	..
V. Worcester -	109	3 0	9 30	..
Hexrivier - -	124	3 56	10 26	...
Hexrivier Oost -	129	4 25	11 0	...
Komt te			a. m.	
V. Montaguweg	160	7 0	1 45	..
Vertrek van		a. m.	..	...
Montaguweg -		6 0	2 45	..
A. Constabel - -		7 2	...	...
V. Matjesfontein -	195	8 15	9 10	..
Grootfontein -	238	11 15	...	...
		p. m.		
Prins Albertweg -	265	1 5	10 58	..
Fraserburgweg -	290	2 45	12 40	..
Komt te				
Beaufort West -	339	6 0	..	...

TERUG. STATIONS.	Afstand in Mijlen.	Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.	Goed. en een passagiers van 1st en 2de klasse.
Vertrek van		a. m.	a. m.	p. m.
Beaufort West -		..	6 0	
Fraserburgweg -	49	..	9 30	3 50
Prins Albertweg -	74	..	11 0	5 35
			p. m.	
Grootfontein -	101	..	1 25	7 40
Matjesfontein	145	..	4 25	10 35
A. Constabel - -	...	..	5 45	.
Komt te				a. m.
V. Montaguweg -	179		6 45	1 10
Vertrek van			a. m.	
Montaguweg	..	..	6 10	2 0
Hexrivier Oost -	209	..	8 54	4 55
Hexrivier - -	214	..	9 15	5 16
Worcester -	229	..	10 35	6 35
V. Goudiniweg -	237	..	11 3	7 7
Breederivier -	246	..	11 30	7 39
Ceresweg - -	254	..	11 59	8 13
			p. m.	
Tulbaghweg -	263	.	12 36	8 49
Piketbergweg -	268	..	12 55	9 8
Hermon - -	278	..	1 30	9 48
V. Wellington - -	293	6 20	2 29	10 45
Ladygreybrug -	300	6 45	2 51	11 9
Paarl - - -	303	6 58	3 2	11 21
Klapmuts - -	310	7 26	3 25	11 47
Muldersvlei -	313	7 41	3 40	..
Kraaifontein -	319	8 10	4 2	12 20
Durbanweg -	326	8 44	4 28	12 52
Zoutrivier - -	336	9 24	5 3	1 30
Komt te				
Kaapstad - -	339	9 33	5 10	1 40

STELLENBOSSCHE TAKLIJN.

STATIONS.	Mijlen.	Passagiers.	Passag. en Goederen.	Passag. en Goederen.
HEEN.		a. m.	a. m.	p. m.
Vertrek van Kaapstad -	..	..	7 10	3 22
„ Zoutrivier - -	2	..	7 23	3 33
„ Durbanweg - -	12	..	7 58	4 3
„ Kuilsrivier - -	15	..	8 11	4 15
„ Eersterivier - -	21	..	8 36	4 35
„ Stellenbosch -	30	7 15	9 11	5 7
Aankomst te Muldersvlei -	38	7 35	9 31	5 28
TERUG.		p. m.	a. m.	p. m.
Vertrek van Muldersvlei -	..	5 38	7 45	3 43
„ Stellenbosch - -	7	5 59	8 8	4
„ Eersterivier - -	16	..	8 38	4 92
„ Kuilsrivier - -	22	.	9 0	4 52
„ Durbanweg - -	25	...	9 13	5 50
„ Zoutrivier - -	35	..	9 43	5 41
Aankomst te Kaapstad -	38	..	9 49	5 38

MALMESBURY TAKLIJN.

HEEN.	Mijlen.	Roeden.	Passagiers en Goederen.	Passagiers en Goederen.
			a. m.	p. m.
Vertrek van Kraaifontein -	..	..	9 13	5 4
„ Klipheuvel -	10	51	9 51	5 43
„ Kalabas Kraal -	20	15	10 29	6 19
Aankomst te Malmesbury -	29	27	11 2	6 50

TERUG.	Mijlen.	Roeden.		
			a. m.	p. m.
Vertrek van Malmesbury -	...	..	6 5	2 15
„ Kalabas Kraal	9	12	6 41	2 50
„ Klipheuvel -	9	56	7 10	3 20
Aankomst te Kraaifontein -	29	27	8 10	4 12

A. Deze treinen houden alleen stil, wanneer er passagiers zijn die op of af willen stappen.
V. Ververschingplaatsen.

MAANSVERANDERINGEN.

Mei 1, Laatste Kwartier, 3u. 7m. namiddags.
Mei 9, Nieuwe Maan, 7u. 30m. voormiddags.
Mei 17, Eerste Kwartier, 11u. 38m. voormiddaks.
Mei 24, Volle Maan, 7u. 33m. voormiddags.
Mei 31, Laatste Kwartier, 0u. 7m. voormiddags.

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVED.

April 29—Elliot, bg, from Adelaide.
30—Miss Kielmansegg, bg, from Adelaide.

TABLE BAY.—SAILED

April 29—Amelia Ross, bk, to Falmouth.
29—Dublin Castle, RMSt, to Algoa Bay.
29—Floke, bk, to Congo River, West Coast of Africa.
29—Nyanza, SSt, to Southampton.
29—Queen, sch, to Saldanha Bay.

"DE ZUID AFRIKAAN"

OP steeds dringender herhaalden aandrang uit bijna alle deelen des lands, hebben wij er toe besloten, ons blad van nu voortaan driemaal per week uit te geven, en wel op de groote postdagen *Dingsdag, Donderdag* en *Zaturdag*. Hoewel deze vermeerdering in het getal onzer uitgaven niet kan geschieden zonder aanmerkelijk verhoogde onkosten, en het additionele postgeld alleen op 4s. 4d. per jaar zal te staan komen, wordt het inteekeningsgeld met slechts *vier shillings* verhoogd. Dat wil zeggen: Buiten-inteekenaars betalen in het vervolg *twee pond vier shillings* per jaar, vooruit. In de Stad is de inteekening één pond zestien shillings per jaar

Correspondenten en Adverteerders gelieven kennis te nemen van de verandering in onze dagen van publicatie, om met hunne inzendingen niet te laat te komen.

SMUTS & HOFMEYR.

Kaapstad, 6 Maart 1880.

De Zuid-Afrikaan.

ZATURDAG, 1 MEI 1880.

DE VERGADERING TE CALEDON.

DE heeren M. J. Villiers en Advokaat Hercules Tennant ontmoetten ll. Donderdag eenige kiezers te Caledon, om, met het oog op de aanstaande week aan te vangen Parlementssessie, hunne staatkundige inzigten bloot te leggen en die hunner kiezers te vernemen. Aan het eerste deel van dit programma voldeden de beide heeren, maar wat het laatste betreft, bleven de kiezers treurig in gebreke. De heeren Parlementsleden vertelden wel wat zij dachten omtrent de meest prominente staatkundige questiën van den dag; maar de stemgeregtigden van Caledon wisten wonderlijk knaphandig hunne eigene inzigten omtrent die onderwerpen geheim te houden en hunne vertegenwoordigers daaromtrent in het onzekere te laten. De heer de Villiers verklaarde zich allerbepaaldst tegen Confederatie, de heer Tennant liet zich tamelijk onbestemd daaromtrent uit. De heer Tennant liet zich zoo sterk mogelijk uit tegen de Conferentie, de heer de Villiers meer of min daar tegen. De heer de Villiers helde over tegen, de heer Tennant echter ten gunste van de ontwapening der Basutos. De heer de Villiers is tegen spoorweg-uitbreiding, de heer Tennant daar voor. Omtrent haast geen enkel punt van belang, dat in de volgende sessie zal ter sprake komen, stemden de beide leden overeen: en toch passeerde de vergadering met unanieme stemmen eene resolutie, haar vertrouwen betuigende in het eene lid zoowel als in het andere, in den spoorwegman zoowel als in den anti-spoorwegman, den Confederatieman, zoowel als den Anti-Confederatieman, den ontwapeningsman, zoowel als den anti-ontwapeningsman. Hoort men elders doorgaans roepen "niet personen, maar wel beginselen," de Caledonsche vergadering schijnt te meenen, dat het op de beginselen al bitter weinig aankomt, zoolang als de personen maar niet verwerpelijk zijn. Dit is natuurlijk heel vereerend voor de heeren de Villiers en Tennant, maar zegt juist niet veel voor de staatkundige afgerigtheid der ingezetenen De resolutie zou nog verstaanbaar zijn, ware zij de vrucht van een vergelijk tusschen twee tegenover malkander staande partijen—ware de heer de Villiers de vertegenwoordiger van de eene en de heer Tennant die van de andere partij, en ware men stilzwijgend tot de verstandhouding gekomen, dat de resolutie niets anders zou beteekenen, dan dat de eene partij instemde met den heer de Villiers en de andere met den heer Tennant. Maar zulk een vergelijk vertegenwoordigt zij in geenen deele. Immers, het is eene zaak van publieke bekendheid, dat beide heeren door eene en dezelfde partij of combinatie zijn gekozen. Uit niets blijkt het zoo duidelijk als uit deze vergadering, hoezeer het Westen in de politiek achter staat bij het Oosten. Men trachte zich voor te stellen, twee Grahamstadsche leden op eene Grahamstadsche vergadering, zoo uiteenloopende leeringen verkondigende en beide evenzeer bekroond wordende met een votum van goedkeuring en vertrouwen! 't Is onmogelijk. De poging eischt eene al te sterke inspanning der verbeelding. Wat Grahamstad zou hebben gedaan zou zijn: den een op de handen te dragen, den ander te verwerpen, als Grahamstads vertrouwen onwaardig. Beslistheid van staatkundige overtuiging, dàārin munt het Oosten oneindig uit boven het Westen, en dàārin ligt het geheim der meerdere staatkundige kracht van het eerste.

DE HEER MOLTENO EN HET PARLEMENT.

DE kandidatuur van den heer Molteno als opvolger van den heer Smith in de Wetgevende Vergadering, te Frasersburg in de wereld gezonden, blijkt ook te Victoria West sterke ondersteuning te ontvangen. Althans de plaatselijke *Nieuwsbode* juicht dezelve ten zeerste toe. Het blad zegt o.a.:

Wij verblijden er ons over dat de kiezers een kandidaat zullen bezitten, hunne stemmen zoo ten volle waardig, als de eerste hoofd-minister der Kaapkolonie. Met den heer Molteno in het veld, voorzien wij geen betwiste verkiezing, en om deze reden is het niet noodig over zijne verdiensten uit te wijden. Zelfs indien er een betwisting waarschijnlijk was, zou zulks onnoodig zijn. Aan hem, meer dan aan eenig ander persoon, hebben wij het verantwoordelijk bestuur te danken. Van den aanvang van zijn openbaar leven af aan was hij de kampvechter voor de belangen der kolonisten en zijne bitterste tegenstanders erkennen dat de Kolonie aan hem meer verschuldigd is, dan eenigen andern estaatsman, die ons verantwoordelijk bestuur heeft verworven. De verwijdering van zulke mannen uit het Parlement is te betreuren, en bij den tegenwoordigen drang der omstandigheden, meer dan in gewone tijden, en afgezien van alle plaatselijke belangen, hebben wij daarom reden ons te verheugen, dat de Heer Molteno het denkbeeld heeft opgevat, om tot het openbare leven terug te keeren. De populariteit van personen of maatregelen is niet van steeds blijvenden duur, en de aard der zaken brengt mede dat het tegenwoordige Ministerie eenmaal zal moeten aftreden. Menigeen beschouwt dien dag als nog ver verwijderd, terwijl anderen van gevoelen zijn dat hij zeer nabij is. Nabij of verwijderd, eens zal hij zeker komen, en de eerste rijen der tegenwoordige oppositie in oogenschouw nemende, is het eenigermate moeijelijk om hunne opvolgers aan te wijzen. Er zouden verscheidene bekwame mannen te vinden zijn, maar ongelukkig zijn er betrekkelijk slechts weinige op een standpunt geplaatst om zich uitsluitend aan het ambtelijk leven toe te wijden. ......Van diegenen, waarover tegenwoordig gedacht wordt, is de heer Merriman verreweg de bekwaamste, doch wij betwijfelen het of hij van eene groote meerderheid zou zeker zijn. Op den heer Fuller rusten pligten, die het hem onmogelijk zouden maken om de betrekking aan te nemen, en wij kennen geen anderen aan wie zij zou kunnen worden opgedragen. Maar met den heer Molteno op nieuw in het Parlement, zouden deze zwarigheden verdwijnen, want zijne ondervinding overtreft zoo verre die van allen aan wier zijde hij zich ongetwijfeld zou scharen, dat het vaderland zekerlijk van hem zou verwachten om een nieuw Ministerie te vormen, alsmede dat hij zichzelven aan het hoofd er van zou plaatsen.

Zoodanige noodzakelijkheid kan ver verwijderd zijn, maar zijne tegenwoordigheid in het Huis is desniettemin wenschelijk. Wij zijn niet zoo rijk aan mannen van praktikale kennis en onafhankelijke denkbeelden, dat wij er één enkele zouden kunnen missen.

Wij verblijden ons er over dat het Victoriasche blad zich niet heeft laten bangmagen door de paaiboelie, dat de heer Molteno eens aan den heer Froude zou hebben gezegd, dat een der redenen waarom hij tegen de staatkunde van Lord Carnarvon was, daarin bestond, dat de "Dutch" daaronder geheel de baas zouden worden. Wij zijn in de gelegenheid te verzekeren, dat de heer Molteno allerbepaaldst ontkent de hem aangesmeerde uitdrukking of zelfs eene die daarop gelijkt, te hebben gebezigd. Afrikaanders mogen daarom gerust voor hem stemmen. Dat hij in het Parlement zal optreden als voorstander der volkomene onafhankelijkheid van Zuid Afrika van de Britsche vlag, zal hij evenmin doen als een enkel Afrikaanderlid zulks tot hiertoe heeft gedaan of zelfs een enkele der Afrikaanderleden zulks zou willen doen. Doch dat hij betrekkelijk de Transvaalsche annexatie, confederatie en naturellenbeheer zal zamenstemmen met de groote meerderheid van Afrikaanderleden, daaromtrent behoeft geen den minsten twijfel te worden gekoesterd.

DE PRETORIAANSCHE LOYALEN.

DE Pretoriaansche loyalen schijnen al evenmin geloof te hechten aan de betuigingen der Britsche hoogmogenden in Zuid Afrika als de Zuid Afrikaansche patriotten zelven. Niet heel lang geleden hoorden wij door Sir Garnet Wolseley bij kris en bij kras verzekeren, dat, onverschillig of er een liberaal, dan wel een conservatief ministerie in Engeland aan het roer was, het Transvaalsche, dat Britsch was, Britsch zou blijven. En laatst werd verteld, hoe liefelijk de liberale Hartington met den conservatieven Hicks Beach was overeengekomen, om malkander over de annexatie geenszins den voet te ligten. Maar zie, daar komt de partij van den liberalen Lord aan het roer, en schrik en beving slaan den loyalen om het hart. Nù zijn zij bang, dat de theorie van "zoo lang de zon aan den hemel is," toch zou kunnen blijken foutief te zijn. Nù vreezen zij werkelijk, dat het Kaapsche adres aan den heer Gladstone effekt zou kunnen hebben en leiden tot het herstellen der Transvaalsche onafhankelijkheid. Daarom gaan zij weder agiteren, hebben zij eergisteren een vergaderingje gehouden en een comité aangesteld, om een contra-adres aan den heer Gladstone op te stellen. Dat dokument zal er wel een van belang zijn—spelingen der verbeelding bevatten' waarbij Sir Bartle Freres "niet één man gevonden, die ernstig tegen de annexatie is," en Sir Theophilus Shepstone's populairiteits schilderingen in het niet verzinken. Doch niet van dat contra-adres zal de Transvaalsche toekomst afhangen; maar wel van de houding welke het Kaapsche Parlement tegenover Conferentie en Confederatie zal aannemen. Dat Afrikaanders in het Parlement als één man verklaren: "Wij willen het onderwerp van Confederatie zelfs niet bespreken, zoolang de Transvaalschen gedwongen Britsche onderdanen zijn," en dat zal meer uitrigten, dan twintig Pretoriaansche loyale contra-adressen zullen kunnen neutraliseren.

SCHOOLEXAMEN MET HONNEURS.

DE uitslag van het eerste Universiteits Schoolexamen met Honneurs publiceren wij elders. Er blijken 17 kandidaten geslaagd te zijn, waarvan zeven jonge dames zijn. Het schoone geslacht heeft zich inderdaad loffelijk gekweten in dit examen. Wel is waar, trekt een jongeling den eersten prijs, maar toch zijn twee der vier jaarbeurzen ten deel gevallen aan jonge dames, beiden kweekelingen van het Rhijnsche Instituut te Stellenbosch. Inderdaad komen niet minder dan vier der gepasseerde meisjes van Stellenbosch, terwijl de Clanwilliamsche school de eer heeft van twee der geslaagde schoonen geleverd te hebben. Het gansche Oosten leverde er slechts een—een jonge Duitsche uit de school te Panmure. Wij merken op, dat de kandidaat die boven aan de lijst staat, komt uit het Grahamstadsche St. Andrews College en dat ook het Port Elizabethsche Grey Institute aan den strijd heeft deelgenomen. Behoorden deze hoogklinkende opvoedings-instituten niet verheven te zijn boven dit examen?

DE PENNINGMEESTER der Vrije Apotheek heeft de som van £5 ontvangen, zijnde de netto opbrengst der kollekte, Zondag ll. in de Mutual gehouden, toen de heer Stephen Massett aldaar voorlezing deed van een sermoen en andere gewijde lektuur.

PREEKBEURTEN OP MORGEN.—Groote Kerk: 's morgens, Ds. Stegmann; Engelsch, Ds. Stegmann; 's avonds, Dr. Kotzé. Nieuwe Kerk: 's morgens en 's avonds, Ds. A. D. Luckhoff. Papendorp: Dr. Kotzé. Zeepunt: Ds. P. Roux.—De speciale kollekte voor de armenscholen zal bij al de diensten bij de deur worden gehouden.

DE DIENST TE GROENEPUNT zal morgen voormiddag worden vervuld door den Eerw. heer Knobel.

IN DE DUITSCH EVANGELISCH LUTHERSCHE KERK zal morgen voormiddag ten 10 ure en des avonds ten half 7 ure godsdienst gehouden worden in de Hoogduitsche taal.

CORRESPONDENTIE.—Brieven van A., van B, en andere stukken blijven overstaan.

BURGERLIJSTEN.—De Civiele Commissaris van de Kaapsche afdeeling zal op 15 dezer zitting houden tot herziening der Burgerlijsten van de 6 wijken van Kaapstad en van de Municipaliteit Groenepunt

DE HEER MC. RAE, een der onderwijzers van de Normaalschool, heeft gisteren avond in de vergadering van het Letterkundig Genootschap der Schotsche Kerk eene lezing gehouden over het Drama.

NATAL.—Een telegram van Durban zegt, dat de nieuw benoemde Gouverneur dier kolonie, Sir George Colley, den 14den Mei per *Warwick Castle* uit Engeland vertrekt.

NIEUWE INSOLVENTIEN.—Abraham H. C. Rademeyer, in de afdeeling Oudtshoorn, boer; schulden, £432; tekort, £308 10s. Jan Christoffel Laubscher, te Darling, afdeeling Malmesbury, boer; schulden, £98 4s. 2d.; tekort, £49 3s. 2d.

PAARDEN VOOR INDIE.—Het Gouvernement van Indië adverteert deszelfs voornemen om 935 paarden te koopen voor de Bengaalsche legerdienst gedurende het jaar 1880—1881. De aankoopen zullen geschieden tusschen 15 September en 28 Februarij. Alle bijzonderheden omtrent kwaliteit, prijs enz., zijn te vinden in de *Gazette* van gisteren.

AANSTELLINGEN.—De heeren T. Leufeldt, E. Phillips, John Purdon, A. W. Staples en W. Fuller tot veldkornets in het distrikt Cathcart; de hoofdkonstabel Heine tot tijdelijk accijnsbeambte te Aberdeen; de heer W. van der Westhuizen tot veldkornet van Noord Onder Bokkeveld, Calvinia; de heer John Pearton tot dito te Herschel.

LORD STANLEY.—Onder diegenen welke bij de jongste verkiezing in Engeland hunne plaats in 't parlement verloren hebben, is, volgens een aan de *Natal Mercury* gezonden kabelgram, ook Lord Stanley, een broeder van lord Derby, en vertegenwoordiger van North Lincolnshire. Hij was in het pas afgetreden ministerie Secretaris van Staat voor Oorlog.

BEAUFORT WEST.—De heer Darrington, voorheen chef van de Standard Bank alhier, werd vóór zijn vertrek naar Wellington onthaald op een publiek diner en wel vooral in zijn capaciteit als Luitenant van het plaatselijk Vrijwilligerkorps. Het blijkt dat de Bank gedurende het vijfjarig beheer van den heer Darrington geen penny heeft verloren.

ONGELUK MET EEN GEWEER.—Een paar dagen geleden gingen twee jongelieden, Newberry en Riley, uit naar Zeepunt om duikers te schieten. Riley, die vooruit was, liet het geweer vallen, met het ongelukkig gevolg dat zijn maat het volle schot in het been kreeg. Hij werd naar Somerset-Hospitaal overgebragt, waar het been is afgezet. De lijder is in gevaarlijken toestand.

THEATRE ROYAL.—De officieren van het 91ste regement zullen heden avond "*The Rivals*," welk stuk met zoo groot succes op Woensdag avond ll. werd opgevoerd, repeteren. Het muziekkorps van genoemd regement zal bij die gelegenheid tegenwoordig zijn. Maandag avond zal de prachtige en welbekende opera bouffe *La Fille de Madam Angot* gespeeld worden, met nieuwe schilderstukken, decoraties en costumes.

TE PORT ALFRED had Woensdag geregtelijk onderzoek plaats naar de omstandigheden van het stranden der *Sea Belle*. Slechts twee getuigen werden gehoord. De stuurman verklaarde dat het schip reeds in drift was, toen de aangebragte kabel brak. De havenmeester kon geen reden voor het ongeluk opgeven, maar meende dat niemand daaromtrent te berispen was. Hij wist dat de tros van goede kwaliteit was. De magistraat zou den volgenden dag uitspraak doen.

ONWRAAKBARE GETUIGENIS.—Woensdag werd zekere Walters voor den magistraat alhier aangeklaagd van het onwettig, onregtmatig en kwaadwillig dooden van een gans. Het slagtoffer was in 't Hof, en terwijl de sombere akte van beschuldiging onder de plegtigste stilte werd voorgelezen, begon de gans op eens te kwaken. De aangstig zijn lot afwachtende wetverkrachter was behouden. Hetzelfde dier, dat eenmaal het kapitaal van Rome redde, stelde zich, en ook door hetzelfde middel, tusschen hem en zijn noodlot.

HET PHYLOSOFISCH GENOOTSCHAP hield Woensdag avond gewone vergadering onder voorzitterschap van den heer Gill, den Sterrekundige. De secretaris las twee notas voor van den Gouverneur, betreffende door ZExc. aangeboden stukken en kaarten van de havenwerken te Madras, alsmede eene verzameling werken van waarde over landbesproeijing. De Eerw. heer Kolbe las eene verhandeling voor over de oorspronkelijke wetten der klinkers en hare betrekking op universele woord afleiding, over welk onderwerp vervolgens eene interessante discussie gevoerd werd. De heeren Statham en McKeurtan werden gekozen tot leden van het genootschap.

WEDRENNEN TE HUMANSDORP.—De wedrennen, die gedurende twee dagen, 21 en 22 April, te Humansdorp gehouden werden, liepen goed ten einde. Voor de volgende prijzen werd den eersten dag gereden: de *Trial* Stakes, gewonnen door Ferreira's *Melbourne*; de Humansdorpprijs, gewonnen door Rademeijers *Nugget*; de Boeren prijs, gewonnen door Mayniers *Knight of the Garter*; en de Ladies Beurs, gewonnen door G. Ferreira's *Rover*. Op den tweeden dag won Zondagh's *Sally* den Districtsprijs; Rademeyr's *Nugget* den Ostrich Breedersprijs; Ferreira's *Hooly* de Forced Handicap; *Kildare* de Consolation Handicap en S. Rademeyers *Scot* de Hack Race. Aan het einde der wedrennen had er nog een ren plaats onder de leden der Boerenruiterij, welke gewonnen werd door P. L. Meijer.

VERNIELZUCHT.—Onlangs werd door sommige kwaaijongens groote verwoesting aangerigt in het tabaksland van den heer Louw Erasmus en werd zijn dam opengetrokken. "Bij onderzoek" zegt de *Transvaal*, "is het ons niet alleen gebleken dat die gruweldaden werkelijk gepleegd zijn; maar nog meer. In den nacht van Donderdag, den 18den Maart, werden deze handelingen op de plaats van den heer L. Erasmus herhaald en toen ontzag men zelfs niet de jonge vruchtboomen, die met de tabakplanten werden aan stukken gesneden. In dien zelfden avond of nacht werden van iemand, die daar digt bij woont, zes of acht jonge ossen, die hij vastgemaakt had om te leeren, rondom de hoorns het vel losgesneden en de staarten afgesneden. Vijf personen werden door hem gezien en een kwam nog met den man spreken bij zijn huis. Daaruit blijkt, dat blanken zich met zulke mishandelingen en vernielingen ophouden, hetwelk ons berigt nog erger maakt."

HAVENCOMMISSIE.—Gisteren morgen had de gewone zitting plaats van de Havencommissie. Kapitein Murison drong er op aan, dat de Nieuwe Koolwerf heden geopend zou verklaard worden. Het was meer dan tijd, zeide hij, dat er een bepaling zou gemaakt worden om de dokbelastingen te regelen, daar de Superintendent en de Havenmeester altijd verschillen van opinie. Er was een brief ingekomen van de heeren Jamieson & Co., waarin verzocht werd, het schip *Gertconnel* in het buiten-bassin te plaatsen voor reparatie. Werd toegestaan.—Het verzoek van Kapt. Coxwell aan den superintendent tot terugkrijging van £93, door de Union-maatschappij in October voor berokkende schade betaald, werd van de hand gewezen. Naar aanleiding van twee brieven der heeren Anderson & Co. voor de vergunning tot oprigting van koolafdakken, antwoordde de Commissie, dat zij geen plan had vooreerst dit regt toe te staan. Nog werd besloten, dat de nieuwe uniformen voor de bedienden der Commissie, en die pas uit Engeland waren aangekomen, den 15den zouden worden uitgedeeld. De Secretaris deelde ten slotte mede, dat er op dit oogenblik in het dok werken 362 vrije menschen en 403 dwangarbeiders.

AANBIEDING VAN EEN ZWAARD AAN KAPITEIN CHIAPPINI.—Bij de laatste maandelijksche parade der Boerenruiterij te Humansdorp, werd door deze aan haren kapitein een prachtig zwaard ten geschenke gegeven. Bij de overhandiging door den Sergeant-Majoor Zietsman, zeide deze, dat dit geschenk gegeven werd als een erkenning van den grooten eerbied en het groote vertrouwen, dat het korps in hem stelde, tevens gewag makende van de onschatbare diensten door den dapperen aanvoerder bewezen gedurende den nachtelijken aanval te Qaithing, toen de ruiterij dienst deed in den oorlog tegen Morosi. Kapt. Chiappini, den gevers in hartelijke woorden bedankende, herdacht met droefheid hoevelen in dien oorlog tegen de Maputis, het leven lieten. Hij nam met groote dankbaarheid den eeresabel aan en verzekerde dat hij dien gedurende zijn geheele leven als een aandenken en daarna als een erfstuk aan zijn nageslacht vermaken zou. De Eerw. W. F. Heugh sprak hierop nog eenige woorden, waarna het korps naar de wedrenbaan oprukte om de gewone maandelijksche exercitie te ondergaan.

DE PAARDENZIEKTE EN HARE OORZAKEN.—Over dit onderwerp heeft de Transvaalsche Regering, daartoe gedrongen door de verwoestingen die de ziekte vooral onder de paarden der troepen in Secocoenisland heeft aangerigt, eene brochure laten drukken van den chirurgijn majoor Jackson en den veearts R. Moore. Deze schrijven de paardenziekte toe aan het niet genoeg letten op de veranderingen in de temperatuur, waardoor de paarden longongesteldheden opdoen; aan de zorgelooze wijze van uitspannen en ontzadelen, waarbij de paarden dikwijls voor zich zelven moeten zorgen en vaak bedorven water drinken, en aan de onkundige behandeling der dieren in de eerste tijdperken der ziekte. De schrijvers maken melding van iemand die een aan longaandoening lijdend paard voorwaarts en achterwaarts over den disselboom van zijn wagen had laten springen. Dat middel had gebaat bij een muilezel die aan koliek leed, maar het paard was weldra dood neergevallen. De geleerde heeren zijn van oordeel, dat als de ziekte zich eenmaal gevestigd heeft, er geen raad voor is, maar dat zij voorkomen kan worden door zorgvuldige verpleging. Welingerigte stallen, nauwlettende voeding, drenking en oppassing en een redelijk gebruik der paarden zijn de middelen die zij aanbevelen.

WAT IS WAARHEID?—De *Volksstem* van 20 April zegt:—"Als ik dit wonder snappen wil, staat mijn verstand verwilderd stil." Dit was de gedachte, die bij ons opkwam, toen we Zaturdag de *Transvaal* van Donderdag in handen kregen. In den loop van verleden week waren twee ingezetenen van Rustenburg bij ons geweest. Beiden vertelden ons dat zij op de plaats geweest waren van den heer Paul Kruger, en dat hij zoo ernstig ziek was aan de koorts, dat zij hem niet konden te spreken krijgen. De eerste der twee wist te verhalen, dat de ziekte van zoo ernstigen aard was, dat men aan zijn herstel wanhoopte; de tweede dat er een keer gekomen was en dat er weer een flaauwe hoop bestond op zijn herstel. Wij gewaagden van het een en ander in onze Engelsche uitgave van Zaturdag. Ook de plaatselijke *Argus* wijdde eene paragraaf aan de zaak. Maar daar daagde de *Transvaal* Zaturdag morgen op met eene paragraaf, waarin het volgende voorkomt:—"Dr. Jorissen arriveerde hier met de Zondagsche postkar, waarschijnlijk om nog een onderhoud te hebben met den heer S. J. P. Kruger, die gisteren morgen hier doorging naar den Oranje Vrijstaat, alwaar ZEd. den heer P. J. Joubert zal ontmoeten, om van daar gezamenlijk de reis naar Kaapstad te doen." Wat is nu waar? En wie heeft met spek geschoten? Wij begrijpen er niets van, en vertrouwen dat onze berigtgevers, wier namen wij *vooralsnog* verzwijgen, ons uit de onzekerheid verlossen zullen.

HOLLANDSCH *vs.* ENGELSCH.—Onder dit hoofd schrijft Ds. H. S. Bosman, van Pretoria, in de *Volksstem*:—Daar is nog eene schoone toekomst voor de ware zonen van Afrika. Een regtzinnig nationaliteitsgevoel ontwikkelt zich al meer en meer onder onze Hollandsche Afrikanen, niet alleen ten opzigte van een edele vaderlandsliefde, maar ook met betrekking tot de regte waardeering van onze zuivere moedertaal. Het geeft mij dan ook veel genoegen te kunnen melden, dat het Hollandsch grondig onderwezen en met groote belangstelling geleerd wordt aan het Prospect Seminary alhier. Vele kinderen van *Engelsche* ouders zijn druk bezig met het aanleeren van die taal. Hoe bespottelijk nu, dat vele kinderen van *Afrikaansche* ouders zulks niet willen doen! Liefde voor het vaderland en liefde voor de moedertaal gaan altijd hand aan hand. Het is om deze reden dat ik zulk een voorstander ben van de grondige beoefening der Hollandsche taal, te meer daar liefde voor de kerk hieraan ook ten naauwste verbonden is. Ik verheug mij dan ook ten zeerste in de uitgave van couranten als *Die Patriot*, de *Zuid Afrikaan* en de *Volksstem*—de eerste ter wille van die gedurige opwekking (hoe eenzijdig en vergiftigd ook naar mijn gevoelen) tot echte vaderlandsliefde, en de andere twee ter wille van de schoone taal, waarin zij geschreven worden. Waarom toch verandert de vaderlandslievende *Patriot* niet van taal? Het is ongerijmd, liefde voor het *vaderland* in te boezemen, terwijl de *moedertaal* als met voeten vertreden wordt. Vader en moeder moesten ons even dierbaar zijn.

DE KRIMINELE ZITTING van het Hooge Hof wordt vandaag geopend. De agenda bevatten twaalf zaken, waarin veertien gevangenen betrokken zijn, in deze volgorde voorkomende:—*Johanna Peerboom*, moord op Sarah Cordon te Papendorp. *Charles Martin*, wagenmaker te Papendorp, strafbare doodslag op een kind van Jacobus Jacobs, arbeider aldaar. *Pieter Roux*, een leerknaap aan de Paarl, strafbare doodslag op Thomas Andries Bernardus Page, een karbekleeder aldaar. *John Welsh*, boer, wonende te Kaapstad, bigamie. *Mart. Williams*, *Charles du Prat* en *James Adams*, arbeiders, wonende te Kaapstad, aanranding met voornemen om ernstig ligchamelijk leed te veroorzaken, bestaande in mishandeling van den Kaapstadschen politiekonstabel Patrick Stanley. *Abraham Abrahamse*, arbeider, wonende te Newlands, dezelfde misdaad, gepleegd op Rachea Jarodien, een waschvrouw, aldaar. *Janeira*, te Grootdrakenstein, dezelfde misdaad, gepleegd met een mes op Cobus Hans. *Jacob Marcus*, slagter te Claremont, dezelfde misdaad op A. R. Lewis, hoefsmid aldaar. *Walter Tomasso*, arbeider te Rondebosch, aanranding met poging tot verkrachting op de vrouw van Ismael Hendriks te Papendorp. *Martin Coyne* en *Patrick Kinsella*, schoenmakers te Mowbray, aanwending van magt en geweld, moedwillige beschadiging van eigendom, aanranding en diefstal ten huize van William Hare aldaar. *Klaas Daniel Anthonie*, een houtzager te Kaapstad, diefstal van 37 schapen toebehoorende aan *William Watney*, wonende op Welbeloond. *William Walker*, een aannemer te Kaapstad, bedrog onder vier verschillende hoofden, of anders diefstal van vijf paarden ten nadeele van Andreas Ohlsson te Kaapstad.

MEER SPOORWEGEN.—Nog komen er meer aanzoeken om nieuwe spoorwegen. Nu is ook Plettenbergsbaai in het veld. Die verlangt een lijn die zich te Tooverwater zal aansluiten bij de voorgestelde Oudtshoornsche naar Klipplaat, of liever die lijn te Tooverwater zal doorsnijden. Het eerst werd deze splinternieuwe spoorweg in de *Oudtshoorn Courant* voorgestaan door Feargus O'Gra, die dezelve wil hebben in de plaats gesteld van de Mosselbaaische. En nu treedt de heer S. A. Deacon in hetzelfde blad op, om de aanspraken van Plettenbergsbaai voor te staan, niet zoo zeer tegenover Mosselbaai als op hare eigene op zich zelven staande merites. Hij doet zulks in een twee kolom langen brief, waarin hij een betooverende schilderij ophangt van de menigte van zegeningen welke de door hem aanbevolen spoorweg over het land zou kunnen uitstorten. De overblijfselen van uitgebreide en suffisante kazernen te Plettenbergsbaai uit den tijd van Gouverneur van Plettenberg, zegt hij, toonen aan hoeveel de Hollanders met die baai op hadden, en was de kolonie Hollandsch gebleven, dan zou Plettenbergsbaai voorzeker onze voornaamste haven zijn geworden. Maak een spoorweg derwaarts, en wij zullen niet meer noodig hebben Deensche boter en Zwitsersche melk in te voeren. Honderden van schepen zouden de haven bezoeken. Duizenden van holiday-gasten zouden de zomermaanden er komen doorbrengen. De laatst door den heer Newdigate ontdekte steenkool zou ons onafhankelijk maken van Newcastle. Prachtige bosschen zouden worden geopend, met vele snelvlietende stroomen, welke een menigte van houtzaagmolens kunnen drijven, en de invoer van vensters en ramen en kozijnen uit Amerika en Europa zou ten einde komen. Ja, meer nog, de onuitputtelijke ijzermijnen in de bunrt zouden ontgonnen, en ijzerfabrieken gesticht worden, zoo dat wij geen ploegen meer van elders zouden behoeven. Wij zouden onze eigene staven en spoorwegdwarsleggers maken, onze locomotieven drijven met eigen brandstof. Wij zouden tallooze meubelfabrieken verrijzen en eindelooze landerijen onder den ploeg gebragt zien. Door het binnenland te voorzien van goedkoope omheiningpalen, wagenhouten telegraafpalen, zou de spoorweg der welvaart van de binnenlandsche distrikten een ongekenden stoot voorwaarts geven. Uniondale zou daardoor geopend en Plettenbergsbaai in een Afrikaansch Scheveningen of Brighton veranderd worden. Welke andere spoorweg kan zich beroemen op een tiende van al deze aanbevelingen?

HET WESTELIJKE SPOORWEGTARIEF.—Het wordt tijd dat de kwestie der belasting, die op de Westelijke Provincie wordt gelegd in den vorm van buitensporig hooge prijzen, die voor goederenvervoer gevergd worden, ter regeling en beslissing komt van eene hoogere magt, dan die er nu eigenwillig over te beschikken heeft. Een correspondent te Beaufort West schrijft aan eene zustercourant, dat aldaar de kosten in hotels en elders verhoogd zijn, vanwege de enorme vrachtprijzen, die voor spoorvervoer geëischt worden. Als voorbeeld wordt genoemd, dat voor een artikel van 3s. 6d. waarde de vracht niet minder dan 12s. 6d. bedroeg, en voor een ander, een aan bederf onderhevig voorwerp, dat 4s. 6d. gekost had, moest 15s. vracht worden betaald. Deze mogen nu gevallen zijn bij uitzondering, en van meer dan gewone hardheid, maar het geheele stelsel op de Westelijke linien is rot, en die de schuld dragen der daardoor ontstane regtmatige verbittering, laden een groote verantwoordelijkheid op zich. Dit wordt vooral niet minder door het gewijzigde tarief, dat blijkens advertentie heden in werking komt. Voor het grootste gedeelte is het slechts eene herhaling van dezelfde hooge prijzen, die tot heden toe op de linie naar Beaufort betaald zijn, en zelfs waar eene verbetering is aangebragt, bij wijze van toelating van goederen der tweede tegen het tarief der derde klasse, zijn er aan den anderen kant weer bepalingen aan verbonden, die een groot gedeelte van het voordeel te niet doen, terwijl in andere gevallen het tarief aanmerkelijk verhoogd is, en zekere soorten van goederen in de nieuwe rangschikking naar eene hoogere klasse zijn overgebragt. Dat het zoo niet blijven kan, spreekt van zelf. Het zelfmoordende systeem vereischt een doortastende wijziging en die zal, hopen wij, niet lang meer uitblijven.

CALEDON.

POLITIEKE VERGADERING.

(*Van onzen specialen Rapporteur.*)

Donderdag werd in de Hofzaal te Caledon eene publieke vergadering gehouden om de plaatselijke Parlementsleden in de gelegenheid te stellen, het woord tot hunne kiezers te rigten en met hen te raadplegen.

Om ongeveer half twaalf uur begon de vergadering in de Hofzaal. Zeventig personen waren tegenwoordig, waaronder wij opmerkten: de heeren J. H. F. Kleyn, J. H. Kiezer, John Devine, Thom. Devine, D. Albertijn, P. Bredenkamp, H. Bourhill, E. C. Langsmidt, M. de Villiers, Fr. Metcalfe, S. Fick, S. de Vos, S. J. du Toit, C. Groeneveld, C. N. J. Dempers.

Op voorstel van den heer Rocco de Villiers, gesecondeerd door den heer F. Metcalfe, werd de Eerw. Eedes tot voorzitter gekozen. Het woord nemende, zeide Z.Ew., dat die eer hem zeer onverwacht te beurt viel, en dat hij zulks volstrekt niet verwacht had. Omtrent de bijeenkomst zelve had hij geheel in het duistere verkeerd. Er was een vergissing ingeslopen met dag en datum. Hij had in de *Argus* gezien, dat de bijeenkomst plaats zou hebben op de 29ste, terwijl in de winkels stond aangeplakt Woensdag. Men had hem evenwel verzekerd dat de 29ste de regte datum was. Ook omtrent het uur had hij in het onzekere verkeerd. Eenige menschen zeiden, de bijeenkomst zou beginnen om 10 uur, anderen om half twaalf. Doch om kort te gaan, drukte hij zijn genoegen uit op den regten dag en het regte uur aanwezig te zijn en de vertegenwoordigers, die hun distrikt met zooveel eer altijd hadden voorgestaan, hier bijeen te zien om de stem hunner kiezers te hooren, en de kiezers moesten nu vrijmoedig te voorschijn treden en zeggen wat zij te zeggen hadden. Eene groote krisis was op handen. Het liberale Gouvernement had nu in Engeland het bestuur in handen en deze wisseling zou ook op de Kolonie niet zonder gevolgen blijven, doch spreker drukte zijn hoop uit, dat die verandering geen vervanging mogt ten gevolge hebben van den Gouverneur. Hij sprak niet dezelfde taal misschien als de menigte hier verzameld, maar desniettemin kon er harmonie, dezelfde uitdrukking van gevoelens bestaan. Hij verwachtte ten minste zulks. Hierna verzocht hij den vertegenwoordigers, eenige woorden tot de vergadering te spreken.

De heer M. J. de Villiers, het woord nemende, zeide dat hem verzocht was om in het Hollandsch te spreken, en hij zulks ook met genoegen deed. Wat hij voor het distrikt gedaan had, was de vergadering bekend; hij behoefde hierover niet meer uit te wijden. Eenige der wetten, zooals de Wet op Landlooperij, enz., die gedurende de laatste Sessie waren tot stand gekomen, waren zeer nuttig, maar het was hier niet zoozeer de quaestie om bij het verledene stil te staan, maar wel veel meer om in de toekomst te kijken. Verschillende punten vereischten ernstige consideratie, zooals confederatie, spoorweguitbreiding en naturellenpolitiek. Omtrent het eerste punt zeide hij, dat hij nooit voor confederatie voor zich zelven was geweest. Mogt het evenwel gebeuren, dat de vrienden van Vrijstaat en Transvaal zulks begeerden, en met hart en ziel daarvoor wilden ingaan, dan zou zulks een verschil maken, maar nooit zou hij ingaan voor confederatie met geweld of opgedrongen. De geschiedenis van confederatie was zeer oud, maar wat leerde zij, wat had zij zelve ten gevolge? Jaloezie tusschen de verschillende confedererende elementen. Hij wees op de geschiedenis van Canada en zeide, dat wanneer het niet door den populairen Lord Dufferin geweest was, zou confederatie daar nooit gewerkt hebben. Ook Noord Amerika gaf een oud voorbeeld. De Vereenigde Staten waren sterk, maar de binnenlandsche administratie in aanmerking nemende, moest ieder de uiteenloopendheid opmerken. Spreker vond het tijd verspillen, hierbij langer stil te staan. Zonder twijfel was een vereeniging der blanken tegenover de barbaren wenschelijk, maar zulk een vereeniging tot stand te brengen door confederatie, daar kon spreker zich niet mede vereenigen. Daarentegen, wanneer men consolidatie kon krijgen met den vrijen wil van het volk hier en de toestemming van Vrijstaat en Transvaal, zulks zoude hij gaarne zien. De menschen der laatste twee genoemde staten waren van hetzelfde bloed, en men behoorde dus aan één tafel aan te zitten! (Geroep van hoor! hoor!) Omtrent de uitbreiding der spoorwegen kon spreker niet besluiten om onkosten te maken van zes à zeven millioen. Spoorwegen waren het gevolg van ontwikkeling, en in een land waar geen spoorweg bestond, kon men ook geen welvaart verwachten, maar aan den anderen kant moest men ook niet vergeten, dat een wijze altijd het beste weet en een dwaas betaald wordt door de ondervinding. Spreker wees op Canada. Dat land had een uitgebreid net spoorwegen, maar waar was zijn vooruitgang? Het land sukkelde en ging gebukt onder schulden. Nieuw Zeeland kon zich ook bogen op een uitgebreid spoorwegnet, maar ieder wist het, dat ook dit land het ijzeren juk op den rug had. Altijd had Indië bekend gestaan als het land bij uitnemendheid, het land van rijkdom. Het land had geen schulld gehad, maar men begon kanalen te ontginnen, spoorwegen aan te leggen, en wat is het gevolg? Een schuld van honderd millioen pond Stg. Ook hier zal hetzelfde plaats vinden. Men roept "spoorwegen! spoorwegen!" voornamelijk de kooplieden, maar stelt u Indië tot voorbeeld! (De heer Langsmidt merkte op dat Indie toch liever zes mijlen spoorweg bezat dan slechts een mijl.) De heer de Villiers wees op den toestand te Graaff-Reinet. Dáár bestond een spoorweg en toch vervoerden kooplui hun goed per ossenwagen van de baai. (De heer Langsmidt merkte op, dat dit alleen aan wanbestuur te danken was.) Maar toch rijden daar de ossenwagens nog in het gezigt van den stoomwagen, ging de heer de Villiers voort. (Geroep van hoor! hoor!) Het kan zijn, dat stelselmatige verlenging noodzakelijk is, maar de hoofdvraag is hier: kunnen wij betalen? Is zulks het geval, ja dan is hij voor uitbreiding; zoo niet, dan voorzag hij dat ons nageslacht nog gebukt zou gaan onder de schulden, die wij nu maken zouden. Hij was voor stelselmatige ontwikkeling, maar niet voor groote schemes, die drukkende belastingen na zich slepen zouden. Hij geloofde in werkelijkheden, maar verzette zich tegen het bouwen van luchtkasteelen. Over de Inboorlingen Staatkunde sprekende, zeide hij o.a. dat hij steeds gedacht had, dat de Fingoes zeer hard behandeld waren. Zij waren loyaal en ontwapening was hem steeds als een onregt voorgekomen. Toen hij evenwel te Kaapstad kwam, de discussien hoorde en de oplossing kreeg der kwestie, toen kreeg hij andere inzigten en had hij anders geoordeeld. Stelt, zeide hij, dat de Fingos hunne geweren behielden, er zou steeds eene uitdaging volgen tusschen hen en de Kaffers. (Geroep van hoor! hoor!) In Basutoland bestaat die reden niet. Het Gouvernement was zijns inziens te haastig geweest. Zeer goed kon het mogelijk wezen, dat het Gouvernement voor de ontwapening der laatste een even goede reden kon te berde brengen als voor die der Fingos, en dan zou hij handelen naar de omstandigheden en het advies der Regering al of niet ondersteunen.

De heer Dempers vroeg, of aansluiting der spoorwegen tusschen Oost en West niet wenschelijk zou wezen.

De heer de Villiers zeide, dat wanneer de kolonie voor die aansluiting betalen kan, zulks zeker gewenscht zou zijn.

De heer Dempers vroeg sprekers opinie in de gegeven omstandigheid.

Het Ed. lid antwoordde dat men de zeilen in moest trekken naar den wind.

De heer Langsmidt zeide dat, wanneer de noodige gelden niet uit de koloniale inkomsten konden komen, belastingen moesten opgelegd worden.

De heer de Villiers was tegen geldopneming. Hij wees op Frankrijk, het bloeijendste land misschien der wereld. Daar werd al het noodige geld door de bewoners zelven opgebragt. Dit geld bleef in het land. Hier in Afrika, waar de invoer zelfs den uitvoer overtrof, zou zulks zoo gemakkelijk niet gaan. Daar was een eenvoudige waarheid, dat ieder, die meer koopt dan verkoopt, een naam maakt bij den Master en zulks wilden de vergaderden toch zeker niet. Toen men Lord Mayo, den Gouverneur van Indie, vroeg wat hij dacht omtrent uitbreiding van spoorwegen, had hij geantwoord, dat hij sterk ten gunste van uitbreiding was, mits wat het land uitvoerde den invoer overtrof. Toen heeft men naar zijne woorden niet willen luisteren en thans regent het pamphletten in datzelfde land om diezelfde theorie te staven. Indie is verarmd door de dwaze uitbreiding van spoorwegen en bij duizenden sterven de menschen er van honger. Ook ons staat die toestand voor de deur, wanneer wij niet toezien. Spreker geloofde niet in speculatien. Kon men geld opnemen voor spoorweg-uitbreiding bij 's lands kapitalisten, dan maakte het een verschil, maar zulks is hier onmogelijk. Hij wees nog op de Argentijnsche Republiek. Ook daar waren spoorwegen aangelegd met buitenlandsch kapitaal; zoo als gewoonlijk met geleend geld werk er fluks gewerkt. Arbeiders stroomden het land binnen en verspreidden er eene tijdelijke welvaart, en de staat bloeide. Toen de spoorweg evenwel geëindigd was, en de inkomsten de onkosten moesten dekken, was het gedaan, en bleek al het voordeel herschenschimming.

De heer Devine vroeg 's sprekers gevoelen omtrent den aanleg van den spoorweg van Eersterivier naar Sir Lowry's Pas.

Spreker verklaarde zich sterk voor den aanleg van deze lijn. Zij moest betalen.

De heer Devine vroeg of het betalen daar gelaten er in den aanleg eenig voordeel lag opgesloten.

De heer de Villiers wees op den rijkdom van het distrikt en om nog eens zijn volle vertrouwen in de lijn uit te drukken, zeide hij dat als een private compagnie den aanleg wilde ondernemen, hij gaarne £300 wilde geven uit zijn eigen zak.

De heer Devine vroeg weder of het ook hier niet zoo gaan zou als te Graaff-Reinet, en de menschen, als de lijn daar was zich liever van den ossenwagen bedienen zouden als van den spoorweg?

De heer de Villiers antwoordde dat die questie geheel zamenhing met de weinige kennis omtrent spoorwegbestier, en spreker was volkomen verzekerd dat wanneer meerdere kennis omtrent dit punt verspreid was, men den spoorweg meer waardeeren zou.

De heer Devine vroeg nog op het plan was van het Ed. lid om te stemmen voor de bijeenroeping eener Conferentie?

De heer de Villiers antwoordde dat, wanneer zij zou leiden tot confederatie hij daar tegen was in de volle beteekenis van het woord. Ik stem in dit geval tegen de conferentie. Spreker wilde vereeniging zonder Confederatie, welke hij beschouwde als "the most rotten condition of State. Hij was voor eene Unie, niet een uitvoerend bewind hier, een ander daar, een gouverneur hier, een ander daar. Zulke toestand betaalt voor ambtenaren, maar beantwoordt niet voor Zuid Afrika.

De heer Langschmidt vroeg of spreker dan een Koningrijk wilde met een Koning, die er regeerde.

Spreker herhaalde nog eens dat hij Vereeniging wilde onder Engelsche vlag, maar nooit in de wereld zijn stem zou verleenen ten gunste van Confederatie.

De heer Hercules Tennant stond toen op en zeide in het Engelsch:— Voorzitter en heeren, bij deze eerste gelegenheid, die zich aanbiedt, sedert ik voor uw distrikt lid van het Parlement geworden ben, zult gij mij veroorlooven, u eenige woorden toe te spreken en u mijn hartelijken dank te betuigen voor hetgeen gij voor mij gedaan hebt. In de laatste sessie heb ik volgens mijn beste willen en weten uwe belangen behartigd, en ik zal trachten zulks immer te doen. Ik ben verzekerd, dat het een uitstekende manier is, zooals in Engeland de gewoonte is, om zijne kiezers vóór de sessie te ontmoeten. Tot nog toe is deze regel niet algemeen geweest in de Kolonie. Wij, uwe vertegenwoordigers, zijn hier gekomen om u rekenschap te geven van ons gedrag in de laatste sessie en onze plannen voor de toekomst. Toen ik u op den nominatiedag aansprak, deed ik u geene beloften, en gij verlangdet ze niet, noch van mijn collega, en ik geloof dat zulks van uw kant zeer verstandig was, want een lid van het Parlement moet niet gebonden zijn, daar zijn ideeën en inzigten na discussiën soms grootelijks veranderen. Ook thans zal ik mij tot niets verbinden. Ik deed in de laatste sessie voor u, zooveel als mij mogelijk was. Ongelukkig was mijn collega ziek, voor een geruimen tijd, maar toch werkten wij zamen en zagen wij velen onzer plannen ten uitvoer gelegd, als b.v. de opmeting van den spoorweg van Eersterivier tot den Sir Lowry's Pas. Die lijn is aangegeven en ik durf beweren dat geen schema, voor het Parlement gebragt, zal volledig wezen, indien deze lijn er niet in begrepen is. De lijn is niet alleen goed voor deze stad maar ook voor Riversdale en Napier. Gelukkig voor ons was er laatst geene extra taxatie noodig, en ik hoop dat ook de volgende sessie geen extra belasting zal noodig geoordeeld worden. Ik geloof integendeel, dat wij een surplus zullen hebben. Onder de belangrijke wetten, die wij aannamen in de jongste sessie, wijs ik op die, waardoor jonge misdadigers worden teruggebragt, zonder de maatschappij met de ruwheid hunner klasse te benadeelen. Door de Wet op Landlooperij worden de menschen, die niet werken willen, voor zichzelven en het algemeen nuttig gemaakt. De telegraafkabel is gelegd en in volle werking, en ik ben er zeker van, dat de koopmansstand er zijn voordeel mede doet. Deze kabel zal den handel bevorderen en wij kunnen niet anders dan dankbaar voor de aanlegging zijn. Wat de Immigratie-akte betreft, wij hebben hare goede werking nog niet gezien; haar succes moet nog bewezen worden. Gij zult mij allen toestemmen, dat wij arbeiders noodig hebben; de eenige vraag is slechts, vanwaar ze te erlangen. Ik ben zeker, dat gij meer land kunt bebouwen, indien gij meer en geschikter arbeiders bezit. Onze Wet werd verbeterd door de herroeping van verouderde bepalingen, die niet met de moderne ideën en omstandigheden strookten. Gij zult allen toestemmen, dat de telegraaf van groot nut is. Even als mijn collega wil ik niet ingaan voor onnoodige uitgaven; doch ik geloof, dat telegrafische gemeenschap voor zichzelve betaalt. Wanneer verdere uitbreiding plaats vindt, hoop ik een lijn van hier naar Bredasdorp tot stand te kunnen brengen. Nu ik een blik in het verledene geworpen heb, wil ik ook een enkel woord zeggen over de aanstaande sessie. De volgende sessie zal een zeer belangrijke sessie wezen. Verscheidene belangrijke questies zullen er voorgebragt worden. Een der eerste zal zijn de questie van ontwapening. Ik geloof, geen questie is voor ons van grooter belang, omdat zij betrekking heeft op de geheele politiek der naturellen. Wanneer ik overweeg, wat wij reeds tegenover andere inboorlingen gedaan hebben en hoever wij reeds tegenover de Basutos gevorderd zijn, zie ik niet in, hoe wij op onze handelingen kunnen terugkeeren. De ontwapende Kaffers zouden het onregtvaardig rekenen, indien wij de Basutos niet ontwapenden. Toch wil ik niet onregtvaardig tegen een zwarte handelen, omdat hij zwart is. Wij moeten goed onpartijdig handelen. De Basutos zijn een veehoudend volk; zij beschrijven een geweer als een stuk hout met wat ijzer er aan. Zij hebben geen nut van een geweer. Een geweerbelasting zou hier een uitstekende zaak wezen, maar indien gij hunne geweren wegneemt, geef hun daarvoor iets in de plaats, niet iets in naam. Het Gouvernement wilde een Basuta-militie daarstellen, een militie van hun eigen klasse en hun eigen volk, om elkander te beschermen, en ik geloof dat zoo iets goed zou zijn, en wat kunnen zij meer verlangen? Wat de geweerbelasting betreft, in den Vrijstaat mag geen inboorling een geweer dragen zonder licentie, en dit stelsel is zeker ook niet kwaad. De volgende questie is die der conferentie. Men heeft gezegd dat wij rijp waren voor een "*royal commission*" uit Engeland, wier onderzoek in de Kolonie wenschelijk was. Ik stel de vraag thans aan u, wat zoudt gij verkiezen, een deputatie van menschen, onbekend met uwe gewoonten, uw volk, uwe denkwijzen, die aan het imperiale ministerie een rapport gaat uitbrengen, of zoudt gij menschen verkiezen uit uw zelven verkozen, hier geboren die uwe instellingen kennen en met ons verbonden zijn? Gelooft gij niet dat het beter is menschen uit ons midden te hebben, die zich in verbinding stellen met de verschillende Gouvernementen dan die vreemde commissarissen uit Engeland? Ik ben op dit oogenblik niet voor confederatie, maar deze conferentie kon een algemeen onderzoek instellen en uitmaken of confederatie wenschelijk is, of wel dat vereeniging te verkiezen valt. En natuurlijk in deze conferentie moet de Kaapkolonie vertegenwoordigd zijn op die wijze, dat men haar niet overstemmen kan. Het resultaat van deze Conferentie komt tot ons als een rapport, en het zal uwen vertegenwoordigers in het Parlement vrijstaan, diensvolgens te stemmen. Deze Conferentie bindt ons aan niets; bond zij ons, ik zou er tegen stemmen! Zij zal de meening aan het licht brengen van de invloedrijkste mannen van de verschillende deelen van Z. Afrika. Sommige menschen hebben beweerd dat, Conferentie Confederatie beteekende, maar dat is balagchelijk. Eenige menschen ontmoeten elkaar, stellen een onderzoek in en maken een rapport. Kunt gij dit Confederatie noemen? Het Parlement beslist en kan aannemen of zijn veto uitbrengen. Van Commissarissen sprekende. Wij kennen er een, de heer Froude, die niets goeds voor de kolonie heeft uitgerigt. Wat spoorweguitbreiding betreft, ik stem niet met mijn collega overeen, wanneer hij zegt dat wij moeten wachten totdat wij zelf voor den aanleg betalen kunnen. Wij moeten daarentegen spoorwegen aanleggen, die iets beloven voor de toekomst, en ik ben zeker de lijn van Eersterivier naar Sir Lowry's Pas kon daaronder gerangschikt worden. Laten wij overigens niet te haastig zijn in onze oordeelvellingen, maar zien welke voorstellen in het Parlement voor ons gelegd worden. Geen twijfel, Afrika gaat een goede toekomst te gemoet; laten wij allen trachten een hechter grondslag daar te stellen, waarop die toekomst kan gebouwd worden. (Geroep van hoor! hoor!) Wat besproeijing aangaat, wilde ik dat er geld uitgegeven werd. Op dit punt moeten wij niet rusten, maar den middelweg inslaan; het is een voorname questie.

De heer Medcalfe het woord nemende, zeide dat de vertegenwoordigers zeker hun beste pogingen gedurende de laatste sessie voor het distrikt hadden aangewend. Hij kon niet nalaten nog een oogenblik bij een zeer belangrijk punt stil te staan en daarop de attentie der parlementsleden te vestigen. Dit punt betrof de opvoeding. Het Gouvernement deed veel voor opvoeding, maar daar heerschte een gebrek aan principe. Zeer knappe menschen traden er uit de hedendaagsche scholen te voorschijn, zóó knap zelfs, dat één jongmensch op de meest knappe wijze het postkantoor wist te bestelen. Het gebrek aan principe veroorzaakt bankroetschap aan winklier en boer. Daarom zou hij willen, dat er bij de opvoeding der kinderen dagelijks twee uren werden afgezonderd om hun een zedelijk onderrigt te geven en hun van den beginne af in te prenten, dat het beter is eerlijk te wezen, dan een schelm te zijn. Wat de questie omtrent arbeiders betrof, spreker zag de noodzakelijkheid in van betere arbeiders; voornamelijk moesten Europeanen ingevoerd worden en zou het wenschelijk zijn voor de boeren, dat gedurende den oogsttijd geen arbeiders voor publieke werken gebruikt werden.

Op eene vraag van den heer Devine, hoe de heer Tennant dacht over de Transvaalsche questie, antwoordde de laatste, dat, wat dit land betrof, het Parlement er niets mede te doen had. De Transvaal was een afzonderlijk land en slechts de Conferentie kon omstandigheden in het leven roepen, die het noodzakelijk zouden maken, de Transvaal hare onafhankelijkheid terug te geven. (Geroep van: wij hopen zulks!) De Transvaal is nu eenmaal geannexeerd en daar was geen bemiddeling mogelijk tenzij het uitgebragt rapport mogt aanbevelen, het, land terug te geven.

De heer de Villiers zeide nog, dat hij de Conferentie zou ondersteunen, indien hare instructies luidden eene vereeniging onder Engelsche vlag tot stand te brengen; alleen onder Engelsche vlag kon die vereeniging gedijen.

Niemand meer het woord verlangende, ging de vergadering uiteen nadat een dankbetuiging aan de vertegenwoordigers, was toegebragt. De heer Tennant, gesecondeerd door den heer Devine, stelde een woord van dank in aan den Voorzitter.

Het "Barbaarsche Patois,"

DOOR DEN HOOFDREGTER BRITZ.

(Uit het *South African Magazine.*)

In het Januarij nommer van het *South African Magazine* wordt door den Eerw. A. T. Wirgman,—in een artikel over het "Ontstaan en de Ontwikkeling der Inlandsche kwestie"—de volgende bewering gedaan:—"Het zwakke overblijfsel der Hottentotsche natie, hare taal met hare nationaliteit verliezende, heeft die taal vervangen door het *barbaarsch patois, genaamd Kaapsch Hollandsch, dat nog, na tachtig jaren van Engelsch bestuur (tot groot nadeel van het beschaafde spraakgebruik) het voornaamste middel uitmaakt van onderhoud in onze Buitendistrikten.*" ...... Met alle gevoel van hoogachting voor den eerw. schrijver en van de roeping, die hij tot sieraad strekt, kan ik die verklaring niet onbestreden laten, en ik zal derhalve, zoo de redakteur mij plaats vergunt, trachten in vriendelijken geest aan te toonen: "1ste. Dat het Kaapsch Hollandsch *niet* een barbaarsch patois is; en 2de. Dat het bezigen daarvan als hoofdmiddel van onderhoud in de buitendistrikten niet nadeelig is voor het beschaafde spraakgebruik.

De groote gezaghebbende in de Taalwetenschap, Professor Max Müller, zegt in de vierde voorlezing, door hem gehouden in het Koninklijke Instituut van Groot Brittannie: "Wel, *barbaarsch* is een van die zinledige uitdrukkingen, die schijnen alles te zeggen, maar in werkelijkheid niets te kennen geven. In de middeneeuwen werd zij even roekeloos toegepast, als het woord *ketterseh*. Hadden de Romeinen dezen handigen naam van *barbaarsch* niet kant en klaar gevonden, zij zouden hunne nabaren, de Celten en Germanen met veel meer achting en medegevoel bejegend, of hen althans met een oog van betere onderscheiding aangezien hebben. En hadden zij zulks gedaan, zij zouden, in spijt van uiterlijke verschilpunten, ontdekt hebben, dat de *Barbaren* op den keper beschouwd, niet zoo heel verre maagschap van hen waren. Er was evenveel gelijkaardigheid tusschen de taal van Cæsar en die der barbaren, tegen welke hij in Gallie en Germanie strijd voerde, als er bestond tusschen zijne taal en die van Homerus. Een man van Cæsars scherpzinnigheid zou dat gezien hebben, ware hij niet verblind geweest door overgeleverde spreekmanieren."

Als wij voor het woord "Romeinen" in de plaats stelden "Engelsche Kolonisten," en zoo wij voor "Celten en Germanen" "Afrikaanders" schreven (of Hollanders, zoo de heer Wirgman liever wil, ofschoon hij misschien bemerken zal, dat ik, uitgenomen dat beiden mijn naam en de zijne van Duitschen oorsprong zijn, niet meer Hollander ben dan hij is)—en zoo Cæsar" vervangen werd door den "Eerw. A. T. Wirgman," dan zou de bovenstaande aanhaling uit Max Müller eene vergelijking kunnen leveren, die misschien "hatelijk" zou zijn, maar die, naar ik meen, sommigen onzer een heilzame les zou kunnen geven. Wel, in de eerste plaats ontken ik, dat het Kaapsch Hollandsch een barbaarsch patois is. En hiermede zou ik, op het gezonde en welbevestigde beginsel, dat hij die beweert ook bewijzen moet, op antwoord mogen wachten, en den heer Wirgman kunnen oproepen om zijne bewering te staven; maar daar het niet onmogelijk is dat de eerw. heer minachtend onbekend is met het barbaarsch patois, zou het misschien te veel gevergd zijn, hem te verzoeken, het met een "oog der onderscheiding" na te gaan. En dus zal ik, zoo als wij, regtsgeleerden zeggen, de objectie noemen en overgaan tot het doen—en bewijzen ook—van eenige beweringen voor eigen rekening. Maar laat ons vooraf een ander kijkje nemen in Max Müller. Hij gaat voort te zeggen: "Niet voordat het woord *Barbaar* in het woordenboek der menschheid was doorgehaald en vervangen door dat van *broeder*; niet voordat het regt van alle natien om gerangschikt te worden onder één geslacht of soort, erkend was, kunnen wij uitzien naar ook maar den eersten aanvang onzer wetenschap (der taal). Die verandering werd gewrocht door het Christendom. Voor den Hindo was ieder niet tweemaal geboren mensch een Mlechha; voor den Griek was ieder die geen Grieksch, sprak een Barbaaar; voor den Jood ieder die niet besneden was een Heiden, voor den Mahomedaan ieder die niet in den profeet geloofde een Giaour of een Kaffer. Het was het Christendom, dat het eerst de slagbooomen nederwierp tusschen Jood en Heiden, tusschen Griek en barbaar, tusschen blanken en zwarten. *Humaniteit* is een woord, waarnaar men vergeefs zoekt bij Plato of Aristoteles; het denkbeeld van geheel het menschdom als één gezin, als de kinderen van éénen God, is een idée van Christelijken oorsprong, en de wetenschap der talen van het menschdom is eene wetenschap die zonder het Christendom nooit het licht zou hebben gezien. Toen men geleerd had alle menschen als broeders te beschouwen, eerst toen, en toen alleen deed de verscheidenheid der menschelijke spraak zich hooren als een vraagstuk dat in de oogen van nadenkende opmerkers oplossing eischte, en derhalve dagteeken ik "den werkelijken aanvang der taalwetenschap van den eersten Pinksterdag." Maar redenerende met een geestelijke, moet men zich wachten voor het gevaar, om herinnerd te worden aan zeker aristocraat, die *ook* de Schrift kon aanhalen, als men het waagt, eene hoogere authoriteit aan te halen dan Max Müller. Laat ons dus niet vergeten, wat Petrus zeide tegen Cornelius den hoofdman over honderd:—"Gij weet hoe het een Joodschen man ongeoorloofd is zich te voegen of te gaan tot een vreemden, doch God heeft mij getoond, dat ik geen mensch zou gemeen of onrein heeten."

Maar men zou kunnen aanvoeren, dat ik tot dus verre blootelijk heb aangetoond, dat het woord *Barbaar* slechts met oordeel des onderscheids behoort gebezigd te worden, en dat niemand, bijv., Cetewayo iets anders dan een barbaar zou kunnen noemen. Heel wel, wij zullen dit als eene daadzaak aannemen—in weerwil van dr. Colenso en zijn Hollander ter kontrarie. Volgt het dan nog, dat de Zulutaal barbaarsch is? Zoo ja, waarin bestaat dat barbaarsche? Schoon zelf met de Zulutaal bekend, kan ik dat vraagstuk niet oplossen. Daar de heer Wirgman (gelijk ik wellevendheidshalve aanneem) onbekend is met het Kaapsch Hollandsch, zal ik hem niet vragen, waarin het barbaarsche *daarvan* bestaat. Integendeel zal ik hem te hulp komen en niet enkel beweren, maar ook bewijzen, dat het niets barbaarsch aan zich heeft. Het hoog Hollandsch,—de taal van Holland— is dat een barbaarsche taal? Ik geloof niet dat iemand die bekend is met de geschriften van Vondel, van Lennep, Beets, da Costa en Tollens voor een oogenblik zulk een bewering zou wagen, en derhalve neem ik aan, dat de heer Wirgman, hetzij al of niet met die taal bekend, moet toestemmen, dat het Hoog Hollandsch eene der beschaafde talen is van Europa. Dit erkend zijnde, ga ik een stap verder en beweer, dat het Kaapsch Hollandsch in soortgelijke betrekking staat tot het beschaafde Hoog Hollandsch als het Engelsch staat tot het Angelsaksisch. Wij, de meesten onzer althans, hebben op school of kollege Spaldings Geschiedenis der Engelsche Letterkunde gelezen, of behooren haar gelezen te hebben. Ik zal uwe lezers in 't algemeen en den heer Wirgman in 't bijzonder niet gaan vervelen met verdere aanhalingen, en wil dan enkel vragen, of Spalding en andere schrijvers over dat onderwerp ons niet leeren, dat de overgang van 't Angelsaksisch tot het Engelsch hoofdzakelijk teweeggebragt is door wat genoemd wordt achteruitgang in den klank en herschepping in den tongval, en dat de reden, waarom de taal van Tennyson in iederen zin des woords een minder barbaarsche en een betere geworden is dan die van Chaucer en de oudere schrijvers van de 11de en 12de eeuw, deze is, dat zij zoo wel rijker aan woorden als minder geketend aan en belemmerd door grammaticiale vormen is?

Lezen wij van deze authoriteiten niet verder, dat die veranderingen trapsgewijze zijn teweeggebragt, niet door den invloed van individuen, maar door den natuurlijke wasdom en de ontwikkeling, gelijken tred houdende met den wasdom en ontwikkeling, der natie? Wel, ditzelfde verval in den klank en deze herschepping in dialekt, datzelfde annexeren van vreemde woorden, datzelfde ontwringen aan de boeijen der grammatikale vormen, deze zelfde natuurlijke groei en ontwikkeling heeft de taal van Holland doen verkeeren in de taal van Zuid Afrika.

Ons Kaapsch Hollandsch is rijker in woorden dan het Hollandsch in Nederland; want terwijl wij, des vereischt, en regt op het gebruik hebbende, elk woord uit de Nederlandsche dictionaire van A tot Z aannemen, hebben wij daaraan een groot aantal andere toegevoegd, ontleend aan de Engelsche, de Maleische en zelfs aan de Hottentotsche taal. Ook maakt het feit, dat het Kaapsch Hollandsch Hottentotsche woorden in zich opneemt, die taal volstrekt niet "barbaarscher." Als ik spreek van de *Karroo*, het *gannaboschje* en van de *gwarrie-* en *kareebomen*, bega ik dan een grootere barbaarschheid dan de Engelschen, die het woord *creel* of een ander der weinige namen gebruikt, die hij overgeërfd heeft van zijne Celtische voorouders, die zich met karossen omhingen, het ligchaam met oker beschilderden, hunne kinderen op de altaren der goden offerden en hunne vrouwen in gemeenschap bezaten? Op gezag van Spalding zeg ik, voorzeker niet. Integendeel, ik verrijk daardoor de taal met een ruimeren voorraad woorden, en stel den taalgeleerde in staat, de geschiedenis der natie na te vorschen.

Het is inderdaad merkwaardig en belangwekkend met een "oog des onderscheids" de verwonderlijke gelijkaardigheid te zien tusschen de Engelsche en de Kaapsch Hollandsche taal, wat aangaat de wijze waarop de geschiedenis der natie zich in beide gevallen op de taal heeft afgedrukt. Spalding verhaalt, dat de twaalf of veertien Celtische woorden, die alleen in de Engelsche taal zijn overgebleven, allen van toepassing zijn op artikelen van huiselijk gebruik voor vrouwen; waardoor het historisch feit bevestigd wordt, dat de Saksische overwinnaars der Britten al de Celtische mannen over de kling jaagden maar de vrouwen als slavinnen en bijwijven behielden. In Kaapstad nu zien wij, dat alle in zwang zijnde Maleische woorden de zoodanige zijn als betrekking hebben op huiselijke artikelen en dan nog meest van keukengebruik. Aldus gebruiken wij de volgende woorden (woorden met welker meening ik vertrouw, dat de Eerw. heer Wirgman niet onbekend is) namelijk: *sasati, boboti, mebos, blatchang* en *atjar*, allen namen van verschillende spijzen en specerijen van Oosterschen oorsprong, waaruit blijkt, wat ook een welbekend en historisch feit is, dat de Maleijers, toen zij het eerst als huisslaven van Batavia werden ingevoerd, hoofdzakelijk als koks gebruikt werden.

Het Hollandsche woord voor "horse races" is *wedrennen*. De Afrikaander verwerpt dat woord als veel te lang van adem en te verouderd voor een eeuw en een land, waar de "trotting matches" (*harddraverijen*) van zijne Nederlandsche voorouders plaats gemaakt hebben voor de snelle rennen van één mijl van de Zuid Afrikaansche Wedrenclub, en spreekt alleen van *reesies*. Hij heeft ingezien, dat het Engelsche woord korter en krachtiger is, en acht zich dus niet meer verheven boven het van zijn Engelschen nabuur te leenen, dan deze om van hem het barbaarsche maar nuttige woord "inspan" te leenen.

Zoo ook heeft het Hollandsche woord *kaplaarzen* plaats gemaakt voor het korter Duitsche woord *stevels* (laarzen).

Bovengenoemde voorbeelden mogen volstaan om te doen zien, dat evenals de Engelschen, door te leen te gaan bij de Denen, de Noormannen, de Celten, de Romeinen en andere barbaren, met welke zij in aanraking kwamen, hunne taal niet alleen meer overvloedig hebben gemaakt in woorden en synoniemen, maar ook meer buigzaam en praktisch nuttig,—zoo ook de Afrikaander hetzelfde of een soortgelijk einde bereikt heeft, door leening bij de verschillende nationaliteiten met welke zij in aanraking zijn gekomen.

Ik heb de opmerking gemaakt, dat de taal van Tennyson minder door grammatikale vormen gebonden en belemmerd is dan die van zijne Angelsaksische voorgangers. Sprekende van "grammatikale vormen," bedoel ik natuurlijk alleen onnoodige en kunstmatige vormen, zooals bijv. de onregelmatige werkwoorden, van welke wij er zooveel in het Grieksch en Latijn, zoo weinig in het Engelsch en in 't geheel geen in het Kaapsch Hollandsch vinden, en waarvan prof. Max Müller zegt: "Het is dit besef van grammatikale regtvaardigheid, dit edelmoedig gevoel van wat behoort te zijn, dat in den loop der eeuwen zoovele zoogenaamde onregelmatige vormen verbannen heeft." Let op de buigingen van het werkwoord in het Angelsaksisch, als vergeleken met hetzelfde proces in het nieuwere Engelsch, en zie hoeveel eenvoudiger, hoeveel duidelijker, hoeveel buigzamer, hoeveel dienstiger voor de uitdrukking der gedachten de moderne taal van Brittannie is. Ook is de reden dezer verbetering, uit een zoogenaamd grammatikaal oogpunt beschouwd, niet ver te zoeken. De Engelschen zijn spreekwoordelijk als eene praktische natie, en nergens toont zich deze hoedanigheid sterker dan in hunne taal. Waarom zegt de Engelschman: "We *are*," "you *are*," bezigende aldus denzelfden vorm van het werkwoord in den eersten en tweeden persoon meervoud, terwijl de Hollander (van Holland, mijnheer Wirgman!) zegt: "Wij *zijn*." "Gij *zijt*?" Dat geschiedt naar ik meen, omdat de Engelschman bemerkt heeft, dat de voornaamwoorden *we* en *you* voldoende den persoon aanduiden, waarin het werkwoord gebezigd wordt, en dat gevolgelijk de buiging van het laatste taaldeel overbodig geworden is. En waarom mag ik dan niet in alle billijkheid aannemen, dat de Afrikaander, als hij de buiging van het werkwoord verwerpt, zulks doet van wege het feit, dat ook hij praktischer is dan zijne Nederlandsche voorzaten, en ziende dat het voornaamwoord alreede den persoon aanduidt, de verandering van het werkwoord noodeloos vindt, en weigert tweemaal aan dezelfde kers te bijten. Ja, inderdaad gaat hij verder en blijft meer zich zelven gelijk dan zijn Engelsche gebuur; want ziende dat het persoonlijk voornaamwoord niet alleen den persoon maar ook het *getal* uitdrukt, waarin het werkwoord gebruikt wordt, zegt hij voor "I *am*," "thou *art*," "he *is*,"—"Ik is," "jij is," "hij is," bereikende daarmede hetzelfde doel, nam., dat van zijne gedachten uit te drukken met minder wrijving, met minder brandstof en met minder rolmaterieel dan zijn meer beschaafde nabuur; en zulk eene uitkomst is zeker in dezen tijd van locomotie en elektriciteit van belang.

Neem nu de geslachten der naamwoorden. Zie hoe het praktisch gezond verstand van den Engelschman hem geleerd heeft, te spreken van *the* man, *the* woman, *the* horse en *the* lamp. Hij houdt het voor toegestaan, dat niemand er aan twijfelen zal, dat *man* mannelijk is, *woman* vrouwelijk en *horse* en *lamp* onzijdig: terwijl de Hollander (van Holland, mijnheer Wirgman!) het noodig acht te spreken van "*den* man," "*de* vrouw," "*het* paard" en "*de* lamp," (zijnde lamp, in spijt van vrouwenregten, vrouwelijk!) Hier weder toont de barbaarsche Afrikaander zijn nadere verwantschap met zijn Engelschen gebuur, want hij spreekt van "*die* man," "*die* vrouw," "*die* peert" en "*die* lamp."

Aldus bewezen hebbende—naar ik hoop ten genoegen van den heer Wirgman—dat het Kaapsch Hollandsc niet barbaarsch is, hoop ik dat hij, in 't vervolg weder in de verzoeking komende, om gebruik te maken van wat Max. Müller "overgeleverde spreekwijzen" genoemd heeft, zich eenigzins intoomen zal, en in allen gevalle, alvorens weder aan zijn gevoel lucht te geven, de dingen beschouwen zal met een beter "onderscheidenden blik."

Ik zal nu overgaan tot het bewijs, dat het Kaapsch Hollandsch geen *patois* is.

Ook nu zou ik billijkerwijze vragen mogen, wat bedoelt de heer Wirgman met *patois*? Want het heeft in mijn oog veel van een barbaarsch en ongewoon fransch woord. Maar beloofd hebbende, dat ik hem niet om definitiën zou vragen, ben ik in de noodzakelijkheid van aan te nemen, dat hij met *patois* een ontaarden tongval bedoelt van een levende, geschreven en gesproken taal. Dat het Kaapsch Hollandsch ontaard is, heb ik reeds met bewijzen wederlegd; dat het een tongval is ontken ik, want dat het Hoog Hollandsch in Zuid Afrika als gesproken taal eenigerlei bestaan heeft, behalve onder eerst onlangs gearriveerde Hollanders, kan niemand staande houden. De Hollander moge het voor een korte wijl spreken, maar heel spoedig vindt hij het geriefelijker te doen zooals Rome doet, en zijne kinderen, in alle gevallen, spreken nooit iets anders dan het zuiverste (ik vraag verschooning, het meest *barbaarsche*) Kaapsch Hollandsch.

De Afrikaander taal, als te Kaapstad gesproken, is dezelfde taal die aan het uiterste einde der Transvaal gesproken wordt, en "die nog, na ongeveer tachtig jaren van Britsch bestuur, het voornaamste middel van onderhoud uitmaakt in onze (oostelijke) distrikten." Wil de heer Wirgman zoo goed zijn en op de kaart nazien, hoevele graden breedte en lengte dat meent?

Te zeggen dat het Kaapsch Hollandsch eene letterkundige taal is, zou voor het tegenwoordige voorbarig zijn; maar dat het eene geschreven taal is, en niet langzamerhand maar op snelle wijze zulks meer wordt, laat daarvan de veel miskende editeur van de Paarlsche *Patriot* getuigen.

Ik ben derhalve nieuwsgierig, te weten, in welk opzigt het Kaapsch Hollandsch een *patois* is; maar daar de heer Wirgman misschien in staat is te bewijzen dat het zulks is, zal ik het antwoord dat hij mogt willen maken afwachten, even geduldig als Sam Weller, toen hij de klassieke opmerking maakte, "wel, wat hebt gij voor u zelf te zeggen, eer ik u den kop afsla?" In de tweede plaats ontken ik, dat "het gebruik van Kaapsch Hollandsch in 'onze' buitendistrikten als voornaamste middel van onderhoud nadeelig is geweest voor het beschaafde spraakgebruik." Welke beschaafde spraak bedoelt de heer Wirgman? Bedoelt hij, dat het door hem zelven en anderen die in Zuid Afrika wonen geschreven en gesproken Engelsch ontaard is wegens het gelijktijdig bestaan van het "barbaarsche patois"—of meent hij, dat daar het Kaapsch Hollandsch het voornaamste middel van onderhoud in onze buitendistrikten is, het gebruik der Engelsche beperkt is geworden tot Port Elizabeth en Grahamstad?

Wanneer een schrijver, zoo als de heer Wirgman, zulks doet, enkel iets beweert, zonder in de soms lastige bijzonderheden van een *bewijs* te treden, wordt het moeijelijk, na te gaan, wat hij *meent*; maar ik kan voor het oogenblik alleen inzien, dat het of het eene of het andere der beide bovengenoemde "nadeelen" is waarover hij klaagt, en is dat zoo, dan plaatsen die twee veronderstellingen hem, mijns inziens, op de horens van een dilemma. Want als hij voorgeeft, dat de Engelsche taal, als gesproken in Zuid Afrika, van geringer hoedanigheid is geworden, dan zou ik hem willen herinneren, dat William Porter, een zoo voortreffelijk redenaar als er ooit een geleefd heeft, onder ons is oud geworden; en als hij beweert, dat de taal, als geschreven, verval heeft ondergaan, zou ik wijzen willen op het zuivere, krachtige Engelsch van den heer Wirgman zelven, als vervat in het *South African Magazine* van Januarij ll.

Mogt hij het aan den anderen kant een "nadeel"

☞ ZIE BIJVOEGSEL.

DE PAARLSCHE
Brandassurantie en Trustmaatschappij.

ZELDZAME KANS!

Belangrijke Verkooping

VAN

Een der beste Wijnplaatsen,

Vaatwerk, Boerderijgereedschap, Levende Have, Huisraad, enz.,

TE

FRANSCHHOEK.

DE Ondergeteekende, daartoe met instructiën begunstigd door den heer J. H. RETIEF, die besloten heeft zich van zijne beslommeringen te ontdoen en naar de Paarl te verhuizen, zal publiek doen verkoopen, op de plaats zelve,

Op Dingsdag, 4 Mei aanst.,

De Vruchtbare Plaats,

"LAMOTTE,"

verdeeld in Drie kostbare Perceelen, namelijk:

Perceel No 1. De origineele Opstal, groot omtrent 40 Morgen, bevattende ruim en suffisant WOONHUIS, grooten Wijnkelder, Stallen en Bedienden Vertrekken, beplant met circa **25,000 Wijngaardstokke**, bijna allen jong en in vollen dragt, kunnende er nog ruim 100,000 Stokken aangeplant worden, prachtige Limoenen-, Nartjes- en Vruchtenboorden, groot Eiken- en Dennenbosch, ook is er een WATERMOLEN, in goede werkende orde, die veel voordeel oplevert, uitmuntende Weide en Tuingrond, goed Zaailand en **volop loopend Water**.

Perceelen Nos. 2 en 3, ieder groot omtrent 50 Morgen, en ieder beplant met circa 45,000 Wijngaardstokken, die veelbelovend zijn, en nog aanmerkelijk kan vergroot worden, Eikenboomen, Populierbosch, extra Tuin-, Wei- en Zaailand, ook staat er eene NETTE KLEINE WONING.

LOSSE GOEDEREN,

In den Kelder, 10 Stukvaten, 10 Kuipen, Trap- en Onderbalies, Duigen, 10 Leggers, Pijpen, Emmers, Trechters, Vlootjes, 2 Brandewijnketels, Rozijnenketel, 1 Wijnpomp, enz.

Boerderijgereedschap, 1 Paardenwagen, 1 Kapkar, 1 Open do., Tuigen, Ploegen, Graven, Pikken, Zagen, Manden, Slijpsteen, enz.

LEVENDE HAVE,

Een Troep Aanteel Schapen en Bokken, 1 uitmuntende Melkkoe, 2 Trek- en Rijpaarden, 20 Varkens, Pluimvee, enz.

EINDELIJK,

Het gewone assortiment HUISRAAD, alsook 100 Mudden Akers, 20 do. Zwartbekboonen, een quantiteit Uijen en Gedroogde Vruchten, een lot Graaagd Populierhout, onz., enz.

Liberaal Bonus en Ververschingen.

J. J. DE VILLIERS, A.P.zn.,
Secretaris.

W. P. Bankgebouwen,
Paarl, 13 April 1880.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

Graan, Smeer- en Negotiewaren, Handelsvoorraad, enz.

TE

KLAPMUTS STATION.

DE volgende uitgebreide verkooping van den Ondergeteekende zal plaats hebben

Op Woensdag, 5 Mei a.s.,

wanneer zullen worden verkocht,

100 Mud Koorn, 200 Mud Haver, 50 Mud Garst, 30 Mud Rog, 200 Zakken Milies, 50 do. fijn en 50 do. grof Meel, 50 do. T R. Rijst, 50 do. Suiker, 20 do. Koffij, 100 Kisten Zeep (beste soort), 50 Kistjes Kaarsen, 100 Kisten Parafine Olie, 20 Vaten gezouten Varkensvleesch, 1000 lbs. Zoolleder, 100 Rollen Tabak, 50 Kistjes Thee, Kaas, Ham, Boter, Terpentijn, Cichorij, Sardijntjes, Graven, Pikken.

Kleedingstoffen in groote verscheidenheid, als, 100 Stukken Broekgoed, Laken, Cashmere, Doeskin, Buckskin, Corduroy, Klaargemaakte Kleederen, Overjassen, Schoenen, Stevels, Hoeden, 100 stukken Linnen in soorten, Baftas, Voerchitz, Chitz, Wollen en andere Hemden, Dekens, Kombaarzen, Tapijten, Glas- Aarden- Porcelein,- IJzer en Blikwaren, enz. enz.,

EINDELIJK:

20 Ezels en Paarden, 2 nieuwe Kapkarren op veeren, 2 do. open Karren do, 2 open Karren (halfslijt), 1 paar Engelsch Lederen Tuigen, Nieuwe Zadels en Toomen, Halters, Deuren en Kozijnen, Deelen, Planken, 30 Doz. Dubbele en Enkele IJzeren Ledekanten, 2 Doz. nieuwe Stoelen, 40 Doz. Ploegscharen en wat verder zal aangeboden worden.

JOHN WARD.

Klapmuts, 21 April 1880.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

NIEUWE

Stoom Korenmolens.

DE Ondergeteekende heeft bovengemelde begonnen en is gereed Koren te ontvangen en te malen voor zijne oude vrienden, de Boeren en anderen. Termen 2s. per zak van drie bushels en *behoorlijke* bediening. Stoom zal gereed gemaakt worden om te malen op iederen weekdag voor hen die niet minder dan 10 zakken in eens zenden, en ook degenen die een aantal kleinere hoeveelheden te gelijk brengen, zullen, indien mogelijk, geholpen worden.

F. W. JOHNSON.

Durban, 16 Februarij 1880.

Vogelstruisvederen.

DE Ondergeteekende koopt iedere hoeveelheid Struisvederen. Is op kantoor van 8 ure v.m. tot 5 ure n.m.

E. G. ASPELING,
No. 20, Burgstraat.

Kaap de Goede Hoop Landbouwgenootschap.

DE Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Leden van dit Genootschap zal gehouden worden op MAANDAG, den 3den MEI 1880, des middags om 12 uur.

Op last van het Bestuur,

F. J. B. LANGERMAN, Secretaris.

KAAP DE GOEDE HOOP LANDBOUWGENOOTSCHAP.

TENTOONSTELLING VAN

Bloemen, Vruchten en Groenten,

TE WORDEN GEHOUDEN

IN DEN BOTANISCHEN TUIN TE KAAPSTAD

IN DE MAAND OCTOBER AANST.

Op last van het Bestuur,

F. J. B. LANGERMAN, Secretaris.

N.B.—Het Bestuur is voornemens om in September aanstaande eene Speciale Tentoonstelling van Wijnen te houden, voor welke gelegenheid voor een aanzienlijk bedrag aan Prijzen zal worden uitgeloofd.

Bijzonderheden later te worden bekend gemaakt.

VAN DER BYL & CO.,

35, ST. GEORGESTRAAT,

Hebben ontvangen ex "Bruckley Castle" en "Sovereign," van Londen,

PLOEGEN,

HOWARDS Drie-voor Ploegen met patenten hefboom
Do. dubbele do. do. do.
Do. vier do. do. do.
Do. enkele do. licht en zwaar
Do. Scharen No. 5
Do. do. voor Braaklanden No. 50
RANSOMES Zweedsche Ploegen No. 343
Do. do. Scharen
Eggen No. 0, 12 en 14
GEGALVANISEERD IJZER, 6, 7, 8, 9, 10 voet
Goten, Afleipijpen en Pijpen
HEININGDRAAD, 5 DRAADS EN EFFEN
Driehoekige Standards 5 en 6 voet.

IJZER EN BLIKWERK,

Patent Rose Spijkers, Graven, Schoffels, Tuinvorken, Aanbeelden, Troffels, Schroeven, Wagen Assen, Kar Veeren, Wagen Remmen, Timmermans Gereedschap
BLIKWERK: een groot assortiment Baden en Gegalvaniseerd IJzeren Emmers.

OLIE EN VERF,

Gekookte en Raauwe Lijnolie in IJzeren Kannen en Vaten, Teer, Vet, Vernis, Verwen, Loodwit en Roode Menie, McDougal's Schapenwasch, Terpentijn.

OLIEWAREN,

Zoete-, Kastoor- en Klapperolie, Atjar, Konfijt, Zwitschersche Melk, Vermicelli, Macaroni, Gemalen Peper en Kaneel, Zout in Potten, Theesuiker, Blaauw, Sauzen, Nageltjes, Notemuskaat, Cichorei, Suikergebak, Beschuit, Paarl Gort, Gespleten Erwten, Gebroken- en Klontjesuiker.

SIGAREN EN BIRDS EYE TABAK, WIJN, ENZ.,

Forster's Ale, Tivoli, Claret, Sherry, Port, Jenever, Whiskey, Old Tom, Hennessey's Brandewijn, enz.

VAN DER BYL & Co.

H. E. RUTHERFOORD & BROEDER

LANDEN NU

Uit de "Queen of the Seas," van New York,

AMERIKAANSCHE VRUCHTEN IN POTTEN, 2 DOZIJN KISTEN.

Ananassen	Frambozen	Eijer Pruimen
Perzikken	Aardbeijen	Peren
Witte Kersen	Groene Pruimen	Roode Kersen.

Uitgezochte Kisten voor huisgebruik, het bovenstaande bevattende.

Gedroogde Gesneden Appels, vaatjes Geconserveerde Appels, blikken van 3 lb. van 56 lb.
Kreeften, 1 lb.
Zalm, blikken van 1 lb.
Maizena, pakjes van 1 en ½ lb.
Met Suiker gepreserveerde Hammen, Spek voor ontbijt
Cavendish Tabak, 12s. Lothair en Oclawaha.

STOELEN.

Schommelstoelen, Eiken Stoelen voor Eetkamer, Florence, enz., enz.

TUINWERKTUIGEN.

Brown's Stevelpolitoer Watervaten, 1 en 2 Gallons
Brooms' gesneden Spijkers Terpentijn.

KLOKKEN IN GROOTE VERSCHEIDENHEID.

Wilcox's en White's beroemde Amerikaansche Orgels.

TE KOOP VOOR DE LAAGSTE MARKTPRIJZEN.

DE GROOTSTE VOORRAAD

VAN

MEUBELEN,

IN ZUID AFRIKA.

88, 90 en 92, LANGEMARKTSTRAAT, KAAPSTAD.

D. ISAACS & CO.

HEBBEN aan het Publiek van de Kaapstad en de Buiten Distrikten te berigten dat zij hunne Gebouwen aanmerkelijk vergroot hebben tot betere plaatsing van hun uitgebreiden voorraad, welken zij gerust kunnen aanbevelen, daar alle Artikelen van goed droog hout gemaakt zijn, geschikt voor dit klimaat. De eigenaars, vele jaren lang dezen handel gedreven hebbende, en kontante koopers op de Engelsche Markt zijnde, zijn in staat om te verkoopen:—

GOEDE MEUBELS tegen merkwaardig LAGE PRIJZEN. Daarenboven zijn zij ook voornemens VOOR KONTANT GELD te verkoopen, hetwelk hen in staat stelt aan hunne klanten het volle voordeel van kleine winsten te geven, daar er niets toegegeven wordt voor KWADE SCHULDEN.

Een groot assortiment van in de kolonie gemaakte Meubels en Stinkhouten Stoelen altijd voorhanden.

Het Publiek wordt uitgenoodigd tot het komen zien van hunnen voorraad en het vernemen van de prijzen.

LET OP HET ADRES:

De Zuid Afrikaansche Meubelbazaar

88, 90, en 92, Langemarktstraat, Kaapstad.

NB.—Op aanvraag zijn Geillustreerde Catalogussen te verkrijgen, Prijs Drie Shillings, welk geld zal worden terugbetaald aan den Kooper van een of ander Artikel.

GRAVEN! GRAVEN! GRAVEN!

DE WAAL & DE KOCK

ONTSCHEPEN THANS:

GRAVEN—Parkes, Kaapsche, Diamant-Staal, Shamrock, Gegoten Staal
GRAVEN—Ward & Payne's, Zijstroppen, en Insteek
GRAVEN—Lyndon's
DELFVORKEN met 4, 5, 6 Tanden
SCHOPPEN met Vierkante en Ronde Punten
BOSCHPIKKEN, PIKKEN,

ALSMEDE EEN GROOT ASSORTIMENT

Algemeene IJzerwaren en een groote partij extra goede Wijngaardmessen.

MAGAZIJN VAN GROOT- EN KLEINHANDEL,

ST. GEORGESTRAAT,

NAAST DE UNION BANK,

DE WAAL & DE KOCK.

SINGER'S NAAIMACHINES.

MET AL DE LAATSTE KOSTBARE VERBETERINGEN

VEREENIGD.

KANTOREN IN ZUID AFRIKA:

GROENTEPLEIN, KAAPSTAD.

19, QUEENSTRAAT, PORT ELIZABETH.

VOOR BOEREN.

PLOEGEN! PLOEGEN!

DE Zilveren Medaille is toegekend aan R. M. Ross & Co. voor de beste collectie Ploegen in 1879—1880.

RANSOMES, enkele, dubbele, drie- en viervoor Ploegen
R. M. ROSS & Co.'s verbeterde Zweedsche Ploeg, twee en drie voor
AMERIKAANSCHE PLOEGEN, in alle nommers
HOWARD'S enkele, dubbele, drie- en viervoor Ploegen
Eggen voor ligten en zwaren grond
Ploegen voor Wijngaarden, Paardeschoffels en toebehooren altijd in voorraad.

Strandstraat, Kaapstad. **R. M. ROSS & Co.**

EQUITABLE,

Zee- en Brandassurantie Maatschappij,

ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.

DEZE Maatschappij, besloten zijnde de Zaken van hare Brandassurantie uit te breiden, is voornemens Agenten in de Buitendistricten aan te stellen, en zal aanzoeken inwachten van al degenen, die genegen zijn zoodanig Agentschap op zich te nemen.

Kaapstad, 15 Julij 1879. J. P. HERMAN, Secretaris.

L. H. TWENTYMAN & CO.

ONTSCHEPEN THANS:

ASSEN—Wagen, Schotsche Kar en Patente Kar
VEEREN—Wagen en Kar
LEDEKANTEN—Enkele en Dubbele, alle soorten
HEININGDRAAD—Gegalvaniseerd, Enkel en Gevlochten
Do. Bessemer Staal en Getemperd IJzer
SPIJKERS—Patente, Gesneden, enz.
POMPEN—Warner's Colonial, IJzeren Force, Galvaniseerde Driepoot en Galvanische Wijn
STOOMKETELS, STEMMACHINES, ZAAGBANKEN
Nye's Koffijmolens, Vleeschmolens, Lijnolie, Verfwaren, Stopverf, Harpuis, Koperrood, Schroeven, Stukvatschroeven, Boutjes, enz., enz., enz.

GEGALVANIZEERD IJZER,

Braby's, Morewood's en Kroonmerk, alle lengten

EEN GROOTE VOORRAAD VAN

Staaf en Bos IJzer en Algemeene IJzerwaren altoos voorhanden.

HIGH SHERIFF'S.

High Sheriff's Office, Cape Town,
26th April, 1880.

IN Execution of the Judgment of the Circuit Court, the following Sale will take place:—

Division of George.

ROBERT DRUMMOND versus ADRIAAN STANDER.

On Friday, the 7th May, at 10 o'clock a.m, at Defendant's Residence, George,—2 Cart Horses, 2 Breeding Ostriches, 7 cows and 2 Calves, 3 Heifers, etcetera.

JAMES M. CROSBY, High Sheriff.

High Sheriff's Office, Cape Town,
26th April. 1880.

IN Execution of the Judgment of the Supreme Court, the following Sale will take Place:—

Division of Robertson.

BREDA, HALKETT & Co, versus FREDERICK CHRISTIAAN DE WIT.

On Thursday, the 6th May, 1880, at 10 o'clock a.m,—Household Furniture, Shop Goods, 1 pair Horses, 1 Spring Cart, Grain, Rye, etcetera.

JAMES M. CROSBY, High Sheriff.

High Sheriff's Office, Cape Town,
29th April, 1880.

IN Execution of the Judgment of the Supreme Court, the following Sale will take place:—

Division of Robertson.

FRANCIS PORTER, trading as PORTER & CO, vs. THOMAS CHRISTOPHER BARAY.

On Tuesday, the 11th May, 1880, at 10 o'clock a.m., at Robertson,—Household Furniture, etcetera.

JAMES M. CROSBY, High Sheriff.

IN Execution of the Judgment of the Eastern Districts Court, the following Sale will take place:

Division of Bathurst.

ORIENTAL BANK CORPORATION AT PORT ELIZABETH versus WILLIAM COCK, Junior.

On Thursday, the 13th May, 1880, at 7,30 o'clock a.m., on the Graham's Town Market,—6,000 lbs. weight of Oat-hay, and 14 Bags of Wheat, etcetera.

BENJAMIN BOOTH ATTWELL versus JOSEPH STAMPER.

On Thursday, the 13th May, 1880, at 7,30 a.m., on the Graham's Town Markes,—20 Bags of Wheat, etcetera.

JAMES M. CROSBY, High Sheriff.

Kantoor van den Baljuw,
26 April 1880.

In Executie van Gewijsden van het Ommegaand Hof, in de hier ondergemelde zaak, zal de volgende verkooping plaats hebben:—

Afdeeling George.

ROBERT DRUMMOND vs. ADRIAAN STANDER.

Op Vrijdag, 7 Mei 1880, 's voormiddags 10 uur, ter woonplaatse van Gedaagde, te George, 2 Karpaarden, 2 Broei Struisvogels, 7 Koeijen, 2 Kalveren, 2 Vaargen, enzoovoort.

JAMES M. CROSBY, Baljuw.

Kantoor van den Baljuw,
26 April 1880.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof, in de hierondergemelde Zaak, zal de volgende Verkooping plaats hebben:—

Afdeeling Robertson.

BREDA, HALKETT & CO. vs. FREDERIK CHRISTIAAN DE WITT.

Op Donderdag, 6 Mei 1880, 's voormiddags 10 uur,—Huisraad, Winkelgereden, 1 paar Paarden, 1 Veerkar, Graan, Rog, enzoovoort.

JAMES M. CROSBY, Baljuw.

Afdeeling Robertson.

FRANCIS PORTER, handelende als PORTER & Co., vs. THOMAS CHRISTOPHER BARAY.

Op Dingsdag, den 11den Mei 1880, 's voormiddags 10 uur, te Robertson, Huisraad, enzoovoort.

JAMES M. CROSBY, Baljuw.

Kantoor van den Baljuw,
26 April 1880.

IN Executie van Gewijsden van het Oostelijke Distrikts Hof, zullen de volgende Verkoopingen plaats hebben, namelijk:—

Afdeeling Bathurst.

ORIENTAL BANK CORPORATION, te Port Elizabeth, vs. WILLIAM COCK, Senior.

Op Donderdag, 13 Mei 1880, 's voormiddags half 8 ure, op de Grahamstadsche Markt,—600 lb. gewigt aan Havergerven en 14 zakken Tarwe, enzoovoort.

BENJAMIN BOOTH ATTWELL vs. JOSEPH STAMPER.

Op Donderdag, 13 Mei 1880, 's morgens half 8 uur, op de Grahamstadsche Markt,—20 zakken Tarwe, enzoovoort.

JAMES M. CROSBY, Baljuw.

H. RUPERTI,

KOOPMAN,

SCHEEPS- EN COMMISSIE AGENT,

No. 55, ST. GEORGESTRAAT,

Tegenover de Zuid-Afrikaansche Bank

AANZOEKEN

ZULLEN door den Ondergeteekende worden ontvangen tot op den 15den Mei, voor de betrekking van HOOFDONDERWIJZER, in de Ned. Geref. Kerkschool, te Caledon. Het wordt van den Onderwijzer verwacht, dat hij ook den Leeraar in het Zendingwerk op het Dorp bijstaan zal.

Salaris: £140 's jaars.

P. J. G. DE VOS, V.D.M.

Gedrukt bij SMUTS & HOFMEYR, No. 1 Kasteelstraat Kaapstad.

den. Hij verontschuldigt zich met die woorden toe te schrijven aan den destijds ontbutsten staat van zijn gemoed. Hij bekent zijn ongelijk, en ten einde den verkeerden indruk zijner woorden uit te wisschen, eindigt hij met de hoop te uiten, dat de kolonisten hem geene vriendschappelijke ontvangst weigeren zullen, als de omstandigheden hem mogten veroorloven terug te keeren. De *Mercury* wijst op het feit dat Witt een geheel jaar heeft laten voorbijgaan zonder eenigerlei apologie te maken, en oppert de meening dat als Witt niet op het punt van terugkomen stond, hij nog zou gezwegen hebben.

De *Mercury* geeft verslag van een onderhoud met het opperhoofd Dunn, die Sir Garnet Wolseley was komen spreken te Durban. Dunn zegt dat in zijn distrikt alles vredig en geruststellend is, dat de inlanders zich onledig houden met het landbouw-bedrijf, dat zij trouwen en langzamerhand hunne geweren opgeven. De invoer van vuurwapenen is verboden, en iedere Zulu, bij wie een geweer gevonden wordt, moet vijf stuks vee als boete betalen. Dunn gelooft dat er nog veel van des konings vee in het land is, maar dat het schuil gehouden wordt. Naar zijne opinie zijn de vooruitzigten des lands vredelievend, maar heerscht er een algemeene verwondering dat de Britsche Regering het land niet overgenomen heeft. Over 't geheel is de stemming in de distrikten over de regeling der Zulu-kwestie naar genoegen, ofschoon in sommige derzelve eene vijandelijke gezindheid bestaat tegen de opperhoofden, die vreemdelingen zijn. Dunn zegt gehoord te hebben, dat Oham eenige van zijne lieden gedood had, maar Oham ontkende zulks. Dabulamanzi is bij Dunn aan huis, en daar hij sterk naar gezag verlangt, acht Dunn het noodig hem onder toezigt te houden. De sporen des oorlogs beginnen snel in het land te verdwijnen. De zendeling Oftebro is op Etshowe teruggekeerd op uitnoodiging van Dunn, en andere door dezen goedgekeurde zendelingen vestigen zich mede in het land, maar nog andere die er te voren geweest zijn, wil hij onder geenerlei voorwaarden toelaten. Er wordt geen gemeenschap veroorloofd tusschen de Kaffers aan deze zijde der rivier en de Zulus onder Dunn, die zegt dat als Cetewayo door een liberaal Ministerie hersteld werd, een binnenlandsche oorlog het gevolg zou zijn. Sir Garnet wordt gezegd, zich met Dunns rapport volkomen tevreden betuigd te hebben.

TRANSVAAL.

Gisteren publiceerde de *Cape Times* het volgende:—

Pretoria, Donderdagavond.

Heden namiddag is hier eene vergadering van de voornaamste inwoners gehouden ter overweging van het adres der Kaapsche partij aan Gladstone. Aangesteld eene commissie, die eene memorie zal opstellen, waarin gewezen wordt op de verkeerde voorstellingen der zaak en op de gevolgen die van een teruggave des lands te vreezen zijn. White, Deecker, Brooks, Green en Farrell maken de commissie uit. Er zal een publieke vergadering gehouden worden om den voortduur van Britsch bestuur te bepleiten en alle pogingen te doen om den invloed der Kaapsche partij te fnuiken. Door de Europesche ingezetenen alhier wordt groote geestdrift aan den dag gelegd en verscheidene boeren hebben hunne ondersteuning aan de beweging beloofd. Verdere bijzonderheden en tekst van memorie later.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN.—RED.]

Aan den Redakteur.

Mijn heer,—Meenende dat gij een voorstander van de *Patriot* zijt, waarvan ik ook een ben, kan ik mij niet weerhouden in uw veel gelezen blad een paar opmerkingen te maken die ik hoop welgevallen vinden zullen, en indien mogelijk ook dienen zullen tot minder aanstootelijkheid met betrekking tot den *Patriot*.

Ik zie gedurig onder het hoofd "opgeraapte krummeltjes" zeer aanstootelijke dingen, die mij zeer ter harte gaan—voornamelijk met betrekking tot onze scholen.—Ik lees die hatelijke aanmerkingen nooit of ik word gegriefd, en neem zoo dikwijls het besluit om voor den *Patriot* te bedanken en indien mogelijk, zoo velen mijner vrienden om te halen te bedanken, want indien deze dingen voortgaan, dan kunnen gemakkelijk hun die onkundig met onze scholen zijn, verkeerde gedachten ingeprent worden, en tegen die mannen die onze voorgangers genoemd worden, ook verkeerde gevoelens ontstaan. Wat ik door mijn schrijven verstaan hebben wil, is alleen dit: Het schijnt mij; alsof de schrijver van de *Patriot* alleenlijk uit is om al de slechte zijden van een zaak voor te stellen.—Zie maar hoe hij dat arme Stellenbosch altijd blameert, hoe hij altijd tracht die plaats in een slecht licht te brengen.—Waarom dan zoo? Is het Christelijk? Blinkt zijn Christelijkheid hierin uit? Liever bestempel het met het woord duivelsgezindheid, want hij tracht op deze wijze anderen tegen de plaats op te maken, en daardoor ouders te verhinderen kinderen daar heen te zenden. Zie die hatelijke aanmerkingen tegen onze kweekschool die tot zooveel nut tot ons land is.—Ja, mijn heer Editeur, ik kan u dit zeggen, dat indien het niet was, dat ik het aan menigeen hier uitgelegd heb,—het een menigte tegen onze kweekschool zou gezegd hebben, en zelfs zij die gedurig hun penningen daarvoor geven, die dan zouden weerhouden hebben.—In de laatste uitgaven van de *Patriot* zijn ook hatelijke dingen verschenen tegen de Hugenotenschool. Is het dan dat onze vriend tegen scholen is, hetwelk ik niet gelooven kan—of weet hij niet dat alles een zwarte en witte zijde heeft? Hoe gemakkelijk is het niet niet om een man zijn fouten te zien; men ziet zijne fouten eerder dan zijne deugden. Het is gemakkelijk om de fouten en de tekortkomingen van zaken te zien, maar het oude spreekwoord "men ziet eerder een splinter in eens anders oog dan een balk in zijn eigen" kan ook hier bewaarheid worden. Het zou mij benieuwen of de schrijver ook een commissielid van een school is. Indien zoo, of hij dan ook de fouten van zulk een school opsommen zal en ter wereld stellen. Mij dunkt neen, hij zou liever hen die in een afgelegen streek zijn aanmoedigen hunne kinderen naar school te zenden, en dus te laten opvoeden.

Het zou mij innigliijk spijten, indien de *Patriot* voort zou gaan al die dingen tegen scholen op te sommen, want daardoor maakt hij zich hatelijk, niet alleen in mijne, maar zelfs in veler oogen. En indien zulks voortaan geschiedt, wij voor het blad bedanken zullen.

Ik noem mij

ONDERVELDER.

— De dood in den pot. In de Pruisische *kreis* Heiligenbeil stonden in de vorige maand de scholen ledig, wijl alle meesters op één na aan *trichinen*-ziekte lagen. Dit was 't gevolg van het eten van trichineuse worst, op een maaltijd bij een onderwijzersvergadering. Nog vele andere eters van gezegde worst hebben 't duur bekocht.

FEUILLETON.

DE OPVOEDING VAN MEISJES IN ZWITSERLAND EN HOLLAND.

door Mevr. C. Vrolik

(Vervolg).

Terwijl in Frankrijk het middelbaar onderwijs voor meisjes nog slechts wordt voorbereid, is Zwitserland sedert 1848, en Nederland sedert 1867, in het bezit van middelbare meisjesscholen (hoogere burgerscholen voor meisjes).

Te Haarlem werd de eerste school opgerigt; Arnhem volgde drie jaar later. Op dit oogenblik is haar aantal elf, daaronder begrepen de school in den Haag, die niet lang geleden met 40 leerlingen opende.

Men vergunne mij de middelbare meisjesscholen in ons land te vergelijken met die in Zwitserland, vooral met die in Genève, waarover ik met meer kennis van zaken kan oordeelen.

De stad Genève telt 46,785 inwoners; 1069 meisjes hebben gedurende het schooljaar 1877/78 de scholen van middelbaar en hooger onderwijs bezocht. Dat talrijk bezoek is gedeeltelijk het gevolg van het geringe schoolgeld, dat vele vreemdelingen beweegt zich in het belang van hunne kinderen te Genève te vestigen, en zeer zeker ook van de wet van 21 Julij 1877, die, door een reorganisatie van de hoogste afdeeling, van deze scholen, normaalscholen heeft gemaakt, waar de jonge meisjes, welke zich aan het onderwijs willen wijden, hare acten kunnen krijgen.

Dit onderwijs staat geheel onder toezicht van den staat, zoowel wat zijn bestuur als zijne administratie betreft, en wordt ook geheel door den staat bekostigd. Aan het hoofd der scholen staat een *principal*, die met het opperbestuur en oppertoezigt belast is, maar geen deel kan uitmaken van het onderwijzend personeel.

In Nederland zijn de hoogere burgerscholen voor meisjes allen gemeentescholen; die te Dordrecht, Haarlem, Goes, Leeuwarden, Arnhem en Deventer genieten staatssubsidie tot een gezamenlijk bedrag van ongeveer £2000 's jaars. De onderwijzeressen en onderwijzers, aan wier hoofd eene directrice staat, die gemeenlijk nog met een vak van onderwijs belast is, worden door de gemeente benoemd. Het toezigt is opgedragen, behalve aan den inspecteur voor het middelbaar onderwijs, aan de door den gemeenteraad benoemde stedelijke commissiën van toezigt op het middelbaar onderwijs, wier advies in de belangrijkste zaken de school betreffende pleegt te worden ingewonnen.

Het schoolgeld bedraagt te Utrecht £5 16s., te Amsterdam, Rotterdam, Arnhem en Dordrecht £5, te Groningen, Leeuwarden, Haarlem en Deventer £4 3s. 4d., te Goes £3 6s. 8d., alles voor het volledig onderwijs. Te Rotterdam, Haarlem en Utrecht laat men alleen leerlingen voor het volledig onderwijs toe; in de andere steden wordt de gelegenheid gegeven om ook enkele vaklessen te volgen, tegen betaling van een zekere som per vak.

Te Genève betalen de leerlingen een vast schoolgeld van 8s. 6d. per halfjaar. De externes—dat zijn die leerlingen van de 1e klasse en van de hoogste afdeeling, welke alleen vergunning hebben om enkele vaklessen te volgen—betalen voor elk vak 1s. 8d. in het halfjaar per lesuur 's weeks. Facultatief is het onderwijs in het latijn (hoogste afdeeling), per jaar £1 5s.; dat in het engelsch, per jaar £1 6s. 10d., dat in het bloemen schilderen (hoogste afdeeling), per jaar £1 5s.; en dat in de gymnastiek (drie hoogste klassen), per jaar 16s. 8d.

De directrices te Amsterdam, Rotterdam en Leeuwarden hebben £250, die te Utrecht, Haarlem, Dordrecht en Deventer £166, de directrice te Goes heeft £125 tractement. De directrices te Amsterdam, Rotterdam, Haarlem, Dordrecht en Deventer hebben vrije woning.

De wet, die in ons land in geen enkel détail treedt betreffende de inrigting van de middelbare meisjesscholen, regelt dit onderwerp voor Genève zeer uitvoerig, zoowel wat de jaarwedden als het programma betreft. Art. 106 der wet van 19 October 1872 bepaalt omtrent de jaarwedden het volgende:

De Hoofdonderwijzer of principaal eener school van den tweeden en eersten rang geniet een vast jaarlijksch salaris van £140. De leermeesteressen ontvangen ten bedrage van £40, of als zij aan het hoofd eener afdeeling staan van £48 per jaar.

De leermeesters hebben een jaarlijksch inkomen van £5 5s. tot £6 10s. of daaromtrent voor elk uur dat zij in de week les geven.

In de laatste jaren is het tractement van de onderwijzers tot £16 3s. 4d. per uur geklommen, naar gelang van het vak dat zij onderwijzen, en het meer of min ver gevorderde van hun onderwijs. In de hoogste afdeeling bedraagt het niet minder dan £13 6s. 8d. per uur. De begrooting van de school te Genève bedraagt voor het schooljaar 1878/79 ongeveer £4500.

De bijdragen voor de facultatieve lessen komen ten bate van de onderwijzers die ze geven, na aftrek van 1/10, dat aan den staat komt.

Van de elf scholen in Nederland hebben zes een vijfjarigen, eene een vierjarigen en vier een driejarigen cursus.

Te Genève duurt de cursus ten minste acht jaren, overeenkomende met acht trappen van studie, die elk een afzonderlijk en duidelijk afgebakend programma hebben. De eerste zes jaren dragen den naam van klassen, de 6e is de onderste klasse. Boven die zes klassen staat de hoogere afdeeling, die twee jaren omvat. In deze afdeeling heeft het onderwijs een meer academisch karakter, en dient de school, gelijk ik reeds zeide, voor haar, die zich aan het onderwijs willen wijden, als normaalschool.

Zoodra een klasse meer dan 60 leerlingen telt, wordt zij gesplitst in zooveel parallelklassen als het aantal leerlingen eischt. Zoo telde in 1878 de middelbare meisjesschool 17 klassen, of met de beide klassen der hoogere afdeeling 19.

Volgens de mededeelingen van den heer Steyn Parvé is in Nederland de minimum-leeftijd bij de leerlingen op de scholen met vijfjarigen cursus 12, op de scholen met driejarigen cursus 14 jaren. De meisjes, die alle klassen hebben doorloopen, zijn 17 à 18 jaar oud.

Te Genève is de gemiddelde leeftijd van de leerlingen der laagste klasse 10 jaar, van die der hoogste klasse (2e jaar der hoogere afdeeling) 19 jaar.

Een normaal programma voor de middelbare meisjesscholen bestaat er ten onzent niet. Volgens Steyn Parvé heeft de ondervinding, in de laatste zes jaren opgedaan, het volgende programma als het meest rationeele doen aannemen:

VAKKEN.	Aantal lesuren 's weeks in de 1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	4e klasse.	5e klasse.
Nederlandsche taal en letterkunde	4	3	3	3	3
Fransche taal en letterkunde	4	3	3	3	3
Hoogduitsche taal en letterkunde	4	3	3	3	3
Engelsche taal en letterkunde	—	4	3	3	3
Geschiedenis	2	2	3	3	3
Aardrijkskunde	3	3	2	2	1
Wiskunde, voornamelijk rekenkunde	4	3	3	2	2
Plant- en dierkunde	2	2	1	1	1
Natuurkunde en chemie	—	—	2	3	4
Boekhouden	—	—	—	—	1
Teekenen en aesthetica	3	3	3	3	3
Handwerken	2	2	2	2	2
Gymnastiek	2	2	2	2	1
Zang, buiten de gewone lesuren	—	—	—	—	—
Totaal	30	30	30	30	30

In Genève is het programma door de wet als volgt geregeld:

VAKKEN.	Aantal lesuren 's weeks in de 6e (laagste) klasse.	5e klasse.	4e klasse.	3e klasse.	2e klasse.	1e klasse.
Fransch	9	7	7	7	7	1
Duitsch	—	2	4	4	3	3
Aardrijkskunde	3	3	2	3	2	2
Rekenkunde	4	4	3	2	3	2
Schoonschrijven	2	2	1	1	1	1
Rechtlijnig teekenen	1	1	1	1	1	1
Naaijen	3	3	2	2	2	—
Gymnastiek	2	2	2	—	—	—
Geschiedenis	—	—	4	2	2	3
Fransche letterkunde	—	—	—	2	3	4
Voordragen, lezen	—	—	—	1	1	1
Physica	—	—	—	—	—	2
Natuurlijke historie	—	—	—	—	—	2
Gezondheidsleer	—	—	—	—	—	2
Huishoudkunde, boekhouden	—	—	—	—	—	2
Zang en solfége (meth. Chevé)	2	2	1	1	1	1
Totaal	26	26	27	26	26	27

HOOGERE AFDEELING.

1e jaar.

VAKKEN.	Aantal uren 's weeks.
Hoogere spraakkunst	1
Oefeningen in opstellen	2
Voordracht	1
Hoogduitsche taal en letterkunde	3
Vaderlandsche geschiedenis	2
Hedendaagsche geschiedenis	2
Geschiedenis der staatsinstellingen	1
Mythologie	1
Logica en zielkunde	2
Paedagogie	2
Rekenkunde	1
Beginselen der meetkunde	2
Natuurwetenschappen	2
Naaijen, knippen en japonnen maken	2
Totaal	24

2e jaar.

VAKKEN.	Aantal uren 's weeks.
Geschiedenis der fransche taal	1
Geschiedenis der fransche letterkunde	2
Hoogduitsche taal en letterkunde	3
Vreemde letterkunde	2
Grieksche en Romeinsche geschiedenis en letterkunde	1
Voordracht	1
Nieuwe Geschiedenis	1
Geschiedenis der beschaving	1
Geschiedenis der godsdiensten	1
Geschiedenis der wijsbegeerte	2
Geschiedenis der fraaije kunsten	2
Beginselen van burgerlijk en handelsregt	1
Cosmographie en astronomie	1
Zoölogie	2
Beginselen der scheikunde	1
Totaal	22

Men ziet, dat er nog tijd overblijft voor de vreemde talen, waarin de lessen niet verplichtend zijn.

Vergelijkt men het geneefsche programma met dat der scholen in Nederland, dan treft het al aanstonds welk een ruime plaats in het eerstgenoemde aan de fransche taal: spraakkunst, lezen en voordragen is ingeruimd. Zou het niet wenschelijk zijn, dat in ieder land aan de studie van de eigene taal verre de voorrang werd gegeven boven die van de vreemde talen, en dat men zich vooral van de moedertaal bediende om de leerlingen te oefenen, in een duidelijke en heldere uiting van gedachten? Men make zich geen illusies. De kunst van spreken heeft niets te maken met dien voorraad van woorden, dien de studie van een taal in het geheugen prent.

Dat het reeds "mode" geworden is, meen ik helaas te moeten betwijfelen, maar in elk geval doet zich in onze protestantsche landen, waar de vrouwen sedert lang *mogen* denken, de behoefte gevoelen, dat zij zich ook helder en duidelijk leeren uitdrukken.

In de Vereenigde Staten acht men het niet genoeg dat een kind zijn taal kenne, het moet zich er ook van weten te bedienen. Men wijdt er, volgens de Laveleye, groote zorg aan de voordrachten, men laat de kinderen verzen opzeggen, stukken in proza deklameeren, vooral de bezielde vaderlands- en vrijheidslievende redevoeringen van de grondleggers der nationale onafhankelijkheid. Men laat den leerling zijne denkbeelden over een gegeven vraagstuk uiteenzetten, ontwikkelen en in een geregelde discussie verdedigen. Men gaat er zelfs zoo ver—te ver wellicht—van de onderwerpen voor dergelijke oratorische spiegelgevechten aan de debatten der politiek van den dag te ontleenen. Men vergenoegt zich niet met zulke vragen, die in enkele woorden beantwoord kunnen worden, maar men laat het kind alles zeggen wat het weet, en dit helder en in behoorlijke orde uiteenzetten. Men tracht er vooral naar, het verstand meer te oefenen dan het geheugen, en mannen en vrouwen te vormen, die zich als burgers van een vrijen staat weten te gedragen.

Het terrein, waarop de nederlandsche taal wordt gesproken en verstaan, is zeer eng begrensd; een beschaafde opvoeding vordert ten onzent derhalve de kennis van een of meer vreemde talen. De Hollanders hebben, even als de Russen, eene groote gemakkelijkheid voor het aanleeren van talen; maar dat neemt niet weg, dat het voor jongelieden een zware taak is, om in den tijd van vijf jaren zich de spraakkunst in het hoofd te prenten niet alleen van hunne moedertaal (die zij trouwens reeds gedeeltelijk op de lagere school geleerd hebben), maar nog van drie andere talen, en bovendien in dienzelfden tijd eenig overzigt te krijgen van de letterkunde van drie of meer verschillende volken. Dit alles vergt te veel van het geheugen der leerlingen; de kunst om zijne gedachten helder en logisch te uiten, die wij als het doel van het aanleeren van vreemde talen beschouwen, lijdt er onder. Al heeft men verscheidene vreemde talen tot zijn dienst, daaruit volgt nog niet, dat men iets in eene van die talen weet te zeggen. Een geestig landgenoot, wiens oordeel men vroeg over een jong meisje, dat voor zeer knap doorging, antwoordde: "Ik weet het waarlijk niet. Zij zwijgt in vier talen."

Door zooveel plaats te geven aan dit aanleeren van vreemde talen, maakt men, dat geen enkele taal grondig bestudeerd wordt. Vitters beweren, dat in het algemeen de moedertaal en de eigen letterkunde er het meest onder lijden. Men zou den tijd moeten vinden om alles te vereenigen, door den cursus langer te doen duren dan in Zwitserland. Juist het tegendeel heeft plaats, en dat is het eenige ernstige verwijt, dat ik aan het middelbaar onderwijs voor meisjes in Holland te doen heb. De cursus duurt op zijn hoogst slechts vijf jaren, en dit is daarom te meer te verwonderen, omdat, waarschijnlijk onder den invloed van het meer noordelijke klimaat, de jonge meisjes zich in ons land veel later ontwikkelen dan in Zwitserland.

Ten hoogste verwonderde het mij in het rapport van Dr. Steyn Parvé te lezen, dat de zanglessen gewoonlijk buiten de gewone schooluren werden gegeven, "opdat die leerlingen, die geen muzikalen zin hebben, of die om gezondheidsredenen die lessen niet kunnen volgen, er van ontheven zouden kunnen worden." Het is waarschijnlijk dat, waar men dergelijk voorbehoud aanneemt, dit vak dikwijls verwaarloosd wordt. Op de hoogere burgerschool voor meisjes te Utrecht is er van zang zelfs in 't geheel geen sprake.

Toch is het een feit, dat, op zeer enkele uitzonderingen na, alle kinderen van zingen houden; het is voor hen eer eene ontspanning dan een inspanning; een middel om hun levenslust te uiten zonder straf te beloopen; en ik heb opgemerkt, dat gedurende het onderwijs in den zang op de school de orde steeds zonder eenige moeite gehandhaafd werd. Het kind geeft er weinig om, of het al of niet een lieve stem heeft. Het is als het muschje, dat zich met zijn schril getjilp vrolijk en onbedeesd in het koor der zangvogels mengt.

Nergens ontmoet men zooveel jonge meisjes, die muziek maken, als in Nederland. Nagenoeg elk huisgezin is in 't bezit van een piano, en de man van studie, die stilte verlangt en piano-spelende buren wenscht te ontvlieden, zal in onze dagen het voorbeeld moeten volgen van dien Utrechtschen professor, die met een dergelijk doel zijn geheele straat gekocht had (de straat was niet lang, dat is waar!). Geen piano-onderrigt, op eene muziekschool of in het onderlijk huis, kan echter, naar het mij voorkomt, de gemeenschappelijke zangles op de school vervangen.

Men heeft steeds bij alle godsdienstige gezindten den zang als een krachtig middel tot stichting beschouwd, en de stichting zou er zeker niets bij verliezen, wanneer—ik denk slechts aan hetgeen men in onze hervormde kerken vaak te hooren krijgt!—de zang wat zuiverder en harmonieuser ware. Maar zou op onze middelbare scholen de zang niet een uitstekend middel kunnen worden om het vaderlandsch gevoel bij het aankomend geslacht op te wekken? Wij hebben dichters zoowel als komponisten, en biedt de geschiedenis bij het nederlandsche volk niet een schat van onderwerpen aan, waardig om dichters en komponisten beide te bezielen? *).

Men heeft wel eens geglimlacht—en de Franschen, die niet kunnen begrijpen dat men trotsch kan zijn tot een ander land dan het hunne te behooren, hebben vaak het voorbeeld gegeven—over de geestdrift waarmede de Zwitsers in het algemeen, en de inwoners van Genève in 't bijzonder, over hun land spreken, niet enkel over zijn natuurschoon, maar ook over zijn staatsinstellingen. Maar zou het niet te wenschen zijn, dat in ieder land een zoo warm en edel gevoel de harten, ook van het opkomend vrouwelijk geslacht, deed kloppen? Goed geleid onderwijs in de geschiedenis van het vaderland doet zulk een nationaal gevoel ontstaan; het gemeenschappelijk spel ontwikkelt het en wakkert het aan; door den zang uit het zich op de meest ongedwongen wijze. Inderdaad, men handelt niet wel, in een klein land allerminst, door zulke middelen ongebruikt te laten.

Slot volgt.

*) Onder de groote en kleine koren, welke door de zorg van de nederlandsche koorvereeniging zijn uitgegeven, compositiën van Verhulst, Hol, D. de Lange, F. Coenen, Schubert, Mozart, Weber, Schumann, Haydn, Mendelssohn en Gade, met nederlandschen tekst, zijn er ongetwijfeld wel, die geschikt zijn om alleen door vrouwenstemmen te worden gezongen.

Uit de Europeesche Bladen.

RUSLAND.

De Correspondent van St. Petersburg schrijft aan een Hollandsch blad.—

Het rescript van den Keizer aan den Minister van binnenlandsche zaken, waarin hij dezen gelast de tolk zijner dankbaarheid te zijn voor de liefde en trouw, door zijn volk hem, gedurende de vijf-en-twintig jaren zijner regeering bewezen, is vooral opmerkenswaardig door eene passage, bijzonder aan den Russischen adel gericht. Zij luidt als volgt: "Op den voor mij zoo heuglijken dag van 19 Februarij heeft de wakkere Russische adel, steeds getrouw aan de schoone overleveringen van vroeger tijd, opnieuw op plechtige wijze zijne gevoelens van trouw en gehechtheid aan Keizer en vaderland aan den dag gelegd, die deze klasse, de hoogste van het Rijk, steeds gekoesterd heeft. Steeds was zij bereid op de roepstem van het hoogste gezag te antwoorden." Deze zinsnede, oppervlakkig beschouwd vrij banaal, heeft echter een bepaalde strekking. Sedert eenigen tijd namelijk had er tusschen de hoogste regeeringskringen en den adel een groote verkoeling plaats gehad. De laatste klaagde luid, dat men tegen alle overleveringen in zijne diensten en zijn raad niet meer gebruikte en hem zelfs met een soort van wantrouwen bejegende. Adressen van dan adel der gouvernementen van St. Petersburg en Toula aan den den Keizer hadden dit zelfs vrij duidelijk verklaard. Van daar hevige toorn des Keizers, die bijzonder jaloersch op zijn gezag is, en de adels-maarschalk van St. Petersburg, graaf Bobrinski, die een dezer adressen aan den Keizer overhandigd had, viel in ongenade; gedurende eenige dagen vreesde men zelfs dat hij op administratieve wijze naar eene of andere stad in het buitenland gezonden zou worden.

De bovenaangehaalde zinsnede nu is blijkbaar eene toenadering van den Keizer tot den adel en is bestemd dezen te bevredigen.

De adel, die hier eene aparte klasse vormt, door bijzondere voorrechten begunstigd, hecht nog zeer aan de oude historische tradities en kan nog steeds den tijd niet vergeten, waarop de Czar te Moskou regeerde, uitsluitend bijgestaan door den raad zijner bojaren.

Opmerkenswaardig is nog dat bovengenoemd rescript aan den minister van binnenlandsche zaken gericht is, terwijl dergelijke rescripten vroeger steeds aan den president van het minister-comité gericht waren. Bij den grooten naijver, die er hier tusschen de ambtenaren bestaat, is het te begrijpen, dat graaf Walujew zich gekrenkt gevoelt.

Ik had gehoopt niet meer genoodzaakt te zijn u over de Hartmanns-aangelegenheid te onderhouden, daar dit onderwerp uwe lezers wel haast zal beginnen te vervelen, doch hoe onbeduidend dit incident in den beginne was, zoo schijnt het toch geroepen, eene niet onbelangrijke wijziging in de Europeesche politiek te veroorzaken. In de Russiche maatschappij is Frankrijk en het Fransche element zeer bemind; het was te verwachten dat de wrok der regeeringskringen daarom weldra vergeten zou worden, en men hoorde reeds eenige zoo niet verdedigende dan toch veront schuldigende stemmen ten gunste van Frankrijk. De artikelen van den Parijschen *Times*-correspondent, van welke ik u reeds in eenen vorigen brief sprak, hebben op zeer onhandige wijze de wonde, die begon te heelen, weder opengescheurd. Ik wil hier niet de vraag stellen, aan welke zijde het regt is, dit behoort niet tot de roeping van een journalist, maar ik kan niet nalaten te constateeren, dat de onhandige wijze, waarop de heer Blowitz op prins Orloff en het Russische gouvernement eenen blaam werpt, hier hevigen toorn veroorzaakt heeft, die des te gegronder is omdat zijne brieven blijkbaar door de Fransche regeering geïnspireerd zijn. Immers ten eerste maakt hij gebruik van een half officieel stuk, den brief van den heer de Freycinet aan prins Orloff, en dit is eene schending der diplomatieke etiquette, en ten andere komt hetgeen hij schrijft, nauwkeurig overeen met de vertoogen van den Franschen gezant [illegible]lier, generaal Chanzy. Het is dus klaarblijkelijk, dat hij niet voor eigene rekening sprak. Wat hij omtrent het woord Czar zegt, en de beleediging of liever het gemis aan etiquette, dat men hier daarin gezocht zou hebben, is eenvoudig belachelijk. De Rus is alles behalve formalist en zou zich zeker aan dit woord niet gestooten hebben, zoo het niet door den heer Blowits als voorwendsel gebruikt ware.

In het voorjaar neemt generaal Chanzy gewoonlijk voor eenigen tijd verlof. Zoo de verkoeling tusschen zijne regeering en het Russische hof echter mogt aanhouden, zal hij waarschijnlijk op verlangen zijner regeering St. Petersburg vroeger verlaten, en alhier eenen zaakgelastigd achterlaten. Deze daad, welke algemeen spoedig verwacht wordt, zou niet van den politieken tact der Fransche regeering getuigen. Integendeel zou het staatkundig een veel behendiger greep zijn, zoo Chanzy zelfs het gewone verlof niet nam en hier bleef, even alsof er niets gebeurd ware.

Ik gebruik deze gelegenheid om te constateeren, dat het volkomen onjuist is den heerscher van Rusland Czar te noemen, gelijk dit veelvuldig in het buitenland het gebruik is.

Peter de Groote schafte dezen titel, door Iwan Grosnik aangenomen af, en noemde zich Imperator. Tegenwoordig hebben de Russische keizers slechts nog onder de vele andere titels die van Czaar van Astrachan. De formule, waarvan de Russische diplomaten zich tegenover die van andere landen in officieele stukken bedienen, is *mon auguste maître.*

Reeds herhaaldelijk heb ik u medegedeeld, dat men hier alle pogingen in het werk stelt den minister van onderwijs, graaf Tolstoi, zijne portefeuille te ontnemen. Tot nog toe zijn deze pogingen echter vruchteloos gebleven. Thans schijnt er meer uitzicht te bestaan den man, wiens systeem een zoo verderfelijken invloed op onze jeugd gehad heeft, eindelijk kwijt te raken. Men gelooft dat hij binnen kort genoodzaakt zal zijn, van het politieke tooneel te treden.

Overmorgen zal het eerste nummer van het dagblad "*Berek*" het licht zien. Gelijk ik u reeds vroeger meldde, is dit blad door de regering gesticht, ten einde de revolutionaire tendentiën in Rusland te bestrijden, en draagt het dus een officeel karakter. Zijn redacteur, professor Sytowitch, behoorde vroeger tot de regtsgeleerde faculteit van Odessa. Vroeger liberaal, is hij sedert eenigen tijd tot de conservatieve partij overgegaan. Hij is een uiterst geleerd man, doch zeer heftig in zijne uitdrukkingen, ietwat in den trant van den heer Veuillot te Parijs.

DE "ZUID AFRIKAAN" EN "VOLKSVRIEND."

DE Inteekening op dit blad is in de Stad £1 16s. en in de Buitendistrikten £2 4s. per jaar, *vooruit betaalbaar.* Aan elken inteekenaar worden drie volle bladen per week toegezonden.

Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden vooruit kennis geven van hun voornemen.

Agenten voor de "Zuid-Afrikaan en Volksvriend."

Alice	Geo. Murray.
Aliwal Noord	—
Avontuur	W. A. Joubert.
Beaufort West	P. Teske.
Beth ulie	J. C. de Waal.
Boshof	D. Kriel.
Brits Town	D. H. Viljoen.
Burgersdorp	—
Colesberg	J. L. Knobel.
Ceres	C. J. v. d. Merwe, C.zn.
Caledon	R. C. de Villiers.
Calvinia	A. van Reenen. / W. J. Terry.
Cradock	J. J. J. van Rensburg.
Clanwilliam	J. H. Norgarb.
Durban	P. F. Lindenberg.
Diamantvelden	B. Keet.
Franschhoek	J. J. le Roex, P. du P.z.
Fraserburg	Geo. Hodgson.
George	J. Kretzen.
Graaff-Reinet	P. A. Luckhoff.
Heidelberg	D. P. Marais, A.zn.
Humansdorp	A. L. Ghiappini.
Hope Town	M. C. Louw.
Hanover	De Villiers & Centlivres.
Hopefield	D. M. Slabber.
Kroonstad	H. J. Morkel.
Krakeelrivier	Ign. L. Ferreira.
Ladysmith (Riversdale)	A. G. H. van Velden.
Lady Grey (Aliwal N.)	C. C. Cloete.
Malmesbury	B. Wethmar. / C. de Greeff, D.zn.
Middelburg	Jas. Bennie.
Murraysburg	J. J. J. Maritz.
Mosselbaai	E. Meyer, N.zn.
Maclean	—
Montagu	W. A. Joubert.
Natal	A. van Velden.
Namaqualand	J. S. Hauman.
Nazareth	P. J. Naudé.
Oudtshoorn	H. van der Spuij.
Philadelphia	A. Spengler.
Paarl	T. Roos, T.zn. / D. J. A. van der Spuij.
Potchefstroom	C. M. Douthwaite.
Pretoria	— Faure.
Pearston	A. J. Myburgh.
Piquetberg	K. de Lint.
Porterville	W. F. Zipp. / Koster & Laurence.
Riversdale	J. S. Raubenheimer.
Richmond	J. L. Conradie.
Robertson	L. H. Keet.
Riebeek West	F. Russouw.
Someset West	Johan Theunissen.
Stellenbosch	J. Mader.
Steynsburg	P. D. Rossouw.
Swellendam	G. Reinecke.
Saldanhabaai	J. C. Stephan.
Schietfontein	— Sterrenberg.
Sutherland	H. W. v. d. Merwe
Somerset Oost	J. H. Hofmeyr.
Tulbagh	H. Fagan.
Tarkastad	Geo. Barker.
Uitenhage	G. de Korte.
Utrecht (Transvaal)	H. L. Neethling.
Villiersdorp	F. Lion Cachet.
Victoria West	H. J. Wernich.
Wijnberg	G. de Kock.
Winburg	C. Bredell.
Wellington	E. G. Malherbe. / J. F. Pentz & Co.
Worcester	G. de Wet.
Willowmore	A. W. Dill.

AFDEELINGSRAAD VAN CLANWILLIAM.

Verpachting van den Tol op Pakhuisberg.

HIERBIJ wordt kennis gegeven, dat de Publieke Verpachting van den TOL op PAKHUISBERG, voor den tijd van Drie Jaar, zal plaats vinden op

Op Zaturdag, 13 Junij aanst,

Om 10 uur 's Voormiddags,

in front van de Openbare Kantoren. De Pacht gaat in op den 1sten Julij 1880.

Terzelfder tijd zal worden aangeboden de Pacht voor één Jaar van het HUIS op DANSKRAAL.

CHAS. M. FRYER, Secretaris.

Kantoor van den Afdeelingsraad,
Clanwilliam, 19 April 1880.

Afdeelingsraad van Worcester.

HIERBIJ geschiedt Kennisgeving, dat door den Raad der Afdeeling Worcester, op eene den 15den dezer gehouden Vergadering eene Belasting van Een en een Halve Penny (1½d.) per £ voor de dienst der Wegen gelegd is op alle daaraan onderworpen Vaste Goederen in deze Afdeeling, en dat dezelve verschijnen en aan den Secretaris, ten diens Kantore te Worcester, betaalbaar zijn zal op den 1sten dag van Junij aanst.

Mede wordt kennis gegeven, dat maatregelen in regten zullen ingesteld worden tegen al degenen, die na den 30sten Junij nog met hunne belasting achterstallig mogen zijn.

H. T. STANDEN,
Waarn. Secretaris.

Worcester, 19 April 1880.

Bijvoegsel tot de "Zuid-Afrikaan van Zaturdag, 1 Mei 1880.

achten, dat het Engelsch nog niet het barbaarsch Kaapsch patois vervangen heeft, in weerwil van tachtig jaren Engelsch bestuur, dan verzoek ik hem te bedenken, dat ofschoon de Noormannen Engeland zoo vele jaren lang overheerscht hebben—ofschoon de taal van Normandie de bij de wet vaastgestelde taal was—in de gerechtshoven, op de kansels, in het Parlement en op de scholen, de taal van Groot Brittannie op dit oogenblik niet Normandisch, maar Saksisch is en, waarom? Maken niet Macaulay, Hallam en Creasy het zoo klaar als den middag, dat het Engelsch zijn Angel-saksisch karakter, in spijt van Normaansch bestuur, behouden heeft, omdat het de taal was van des Engelschmans "huis en haardstede?" Als hij dit overwogen heeft met een onbevangen gemoed en een wel onderscheidend oog, laat de heer Wirgman zich dan in allen ernst afvragen, of niet die verfoeijelijke levenstaaiheid, door "ons barbaarsch patois" aan den dag gelegd, moge te danken zijn aan sommige der hoedanigheden, die ik getracht heb in 't licht te stellen.

Laat mij ten slotte herhalen dat ik, persoonlijk onbekend zijnde met den heer Wirgman, en hem alleen bij reputatie kennende als een voortreffelijk bedienaar des Evangelies, hetgeen hier geschreven is, noch in kwaadwilligheid noch in toorn geschreven heb, maar om billijk en met open vizier een onderwerp te bespreken, waarin ik grootelijks belang stel; laat mij hem verzekeren, dat, mogt hij zich geroepen achten te antwoorden, ik, wat hij aan te voeren heeft, lezen zal met gepaste aandacht en respekt, mits dat hij zijne slagen alleen tegen mijne argumenten rigt en, naar de oude en nobele manier zijner landgenooten, altijd "boven den gordel." En hetzij ik er al of niet in slaag, hem te overtuigen, zal ik altijd volgaarne de hand van vriendschap uitsteken naar mijn "niet heel verren Engelschen neef," zelfs al mogt ik van meening zijn, dat hij verblind was (laat ons hopen tijdelijk) door een "overgeleverde manier van spreken."

Het Goede Tempelierschap.

(Van onzen Correspondent.)

2de Zitting der Hooge Loge, Donderdag avond, 15 April, 1880.

De graad der Hooge Loge werd aan twee kandidaten geschonken. Nadat besloten was dat de aftredende Hoogw. Oppertempelier, en de Gen. Sup. van Kindertempels leden van het Uitvoerend Bewind zullen zijn, werden de ambtenaren door Bro. Gray, Hw. O. *pro tem*, geïnstalleerd, en daarna opende de Loge in den laagsten graad. De Wel-Eerw. E. de Beer, Hoogw. Oppertempelier, lever een tal aanmoedigende bijzonderheden uit de geschiedenis en ondervinding der Orde. Hij roept allen tempelieren toe—staat vast ten spijte van alle ontmoediging en tijdelijke neergedruktheid. (Deze aanspraak zal later ten volle worden medegedeeld.) Ook andere ambtenaren spreken de loge toe. Eenstemmig werd de dank der Loge den afgetredenen ambtenaren toegebragt, en beantwoord door den afgetredenen Hw. O., die een van de eerste leden van het in 1845 opgerigte Kaapsche Afschaffingsgenootschap was geweest; en door den heer Raadgever, Bro. Marchant, Hw. Tweede Tempelier werd gekozen tot geregelden afgevaardigde naar den Zeerw. Hooge Loge, wordende de benoemingen van een Secundus aan het Bestuur gelaten. Tot een schrijven aan de Hoog Eerw. Sijnode der Holl. Gereformeerde Kerk werd besloten, en een speciaal comité aangesteld ter bevordering van de Orde onder de Hollandsch sprekende afdeeling der bevolking, zoodanig comité te handelen in zamenwerking met de andere Hooge Loges van de Kolonie en van Griqualand West. Na wat andere bezigheid adjourneerde de Hooge Loge tot

Zaturdag avond 17 April te zes uur.

Præsidium waargenomen door den Hw. Raadgever, bij afwezigheid van den Hw. O. Brief voorgelezen van een vroegeren tempelier te Clanwilliam, verhalende van inrichtingen die daar getroffen worden ter oprichting van eene Loge. De H. Loge adjourneert tot Donderdag avond om zeven uur, als wanneer de rapporten der Distributie, Constitutie- en Finantien-Commissien ter sprake zullen komen.

Aanspraak van den Hoogwaarden Oppertempelier.

Geachte Medeambtenaren! Broeders en Zusters, leden dezer Hooge Loge: Door dien het reeds laat, en er heden avond nog zooveel te doen is, zal ik u niet zoo volledig kunnen toespreken, als ik wel begeer, bij deze gelegenheid, dat gij mij tot het hoogste ambt geroepen hebt, dat in uwe macht staat te geven. Ik moet mij vergenoegen, met u eenige blikken te werpen op de geschiedenis onzer Orde, blikken die geschikt zijn het hart te bemoedigen in uren van neerslagtigheid. Zulke uren komen er voor alle arbeiders op het veld der Christelijke werkzamheid; komen er ook voor het Tempelierschap. Niet altoos is er blijdschap. Niet altoos is er blijde vooruitgang, maar soms ontmoedigende achteruitgang—kwijnende loges, stervende en gestorvene loges; flaauwhartigheid in het strijden; traagheid in het werken; moed verliezen bij fellen tegenstand. Van dit alles weet de geschiedschrijver der Orde te verhalen. Maar ook van weder opkomen en hoog stijgen, na diep dalen; en dat door standvastigheid en geduldig wachten wanneer het schip òf door fellen storm geteisterd wordt, òf op de groote zee roerloos ligt, omdat geen wind de zeilen doet zwellen. De geschiedenis van het Tempelierschap is een verhaal van verbazenden groei, gevolgd hier en daar door snellen achteruitgang, die op Gods tijd, door de getrouwheid der getrouwen weder terecht kwam, om eene loopbaan van nieuwe kracht in te treden.

De orde, in 1852 ontstaan—zij telt dus nog geen dertig jaren—bezat, voor zij één jaar oud was, 3,740 leden en een officieel orgaan. Op de conventie te Syracuse, Nieuw York, Augustus 17, 1852, werd het gansche Tempelierschap begrepen in *drie* loges. Drie maanden daarna, op de eerste ooit gehoudene Hooge Loge te Ithaca was het getal loges tot *elf* aangezwoeld. Toen ter zelfder plaatse de tweede Hooge Loge bijeenkwam, Junij 7, 1853, waren de loges *een en zeventig* geworden. In December telden zij *negentig*, en toen in Mei 1856 de Zeer Waarde Hooge Loge zitting hield was de Orde geklommen tot *een duizend, zeven en dertig Loges*. In de staten van Nieuw York en Pensylvanië begon de orde in 1852. In 1855 was Nieuw York 300 en Pensylvanië 399 loges rijk. De gevolgtrekking uit dit alles is deze:—*Tempelieren hebben recht, op grond der geschiedenis, om de luisterrijkste verwachtingen te koesteren aangaande de uitbreiding hunner Orde.* Toen de Orde nog slechts veertien jaren oud en nog tot Amerika beperkt was, had haar ledental de cijfer van vijf honderd duizend bereikt.

Een andere blik in de geschiedenis levert deze nieuwe gevolgtrekking:—*Tempelieren moeten op de mogelijkheid bedacht zijn van achteruitgangen, die aan vermetingen der Orde grenzen.* Dat zelfde Nieuw York hetwelk op 300 loges had roem gedragen, zag in 1856 den ondergang van ze allen, blijvende er slechts *een* over. Pensylvanië dat in 1856 met 399 loges had geschitterd, had er in 1858 slechts 16 over.

Een derde blik en deszelfs gevolgtrekking:—*De Orde bezit een wonderkracht der herstelbaarheid.* Nieuw York, dat de Orde in deszelfs gebied zag sterven, zag het eenige jaren daarna opstaan uit de dooden, en met jeugdige kracht bloeien en zich heinde en verre uitbreiden. Pensylvanie, dat in 1858 slechts 16 loges over had, was in 1861 weder gegroeid tot 32 en in 1868 tot 521 loges. Uw geloof, Tempelieren, moge bij wijlen zware schokken en beproevingen ondergaan; uwe hoop op God behoeft nooit het hoofd op de borst te laten vallen. Ik geef er weinig om, hoe laag de Orde in eene Provincie of de loge in eene plaats moge gedaald zijn; ik maak mij er ganach niet bang over, zoolang de weinige getrouwen, de lieden van pit en merg, de ware Tempelieren, slechts blijven vergaderen en werken, hoe gebrekkig ook, blijven hopen en wachten, hoe ontmoedigd ook. Het bloote voortbestaan eener ledig geworden loge, is profetie dat zij op Gods tijd weder vol zal zijn.

Wij gewaagden van éene loge die overbleef in Nieuw York, toen de Orde in dien Staat den geest gaf. Zij heette, "Seneca Chief". Een na den ander zag zij hare zusters in wanhoop zinken en sterven, maar de eerbiedwaardige oude dacht aan geen sterven. De leden hadden, elk voor zich zelven, een plechtig besluit genomen, en het op de binnenste tafel des harten geschreven, dat zoolang het leven duren zou, de Loge-zaal iedere week zou worden verlicht, het vuur brandende, de deur open voor den dronkaard. Week na week vergaderden eenige weinige getrouwen in die zaal. Er was luttel bezigheid te verrichten, buiten de hand in den zak te steken om auur te betalen, en luttel aanmoediging in de toekomst. Doch nimmer moede, nimmer hopeloos, hield die kleine bende wacht over de kostbare beginselen en geheimen, die heden geplant zijn in de liefde van bijna één millioen Tempelieren. Toen het nacht was, wachtte "Seneca Chief" op den morgen, en de morgen kwam, en de zon verrees. Negen jaren had het wachten geduurd, toen, ziet elf Nieuw Yorksche loges vergaderden ter daarstelling van eene Hooge Loge. En onder degenen die den Graad der Hooge Loge ontvingen waren, zegt de geschiedschrijver, "Edwin Melden, Charles Gould en J. H. Sisler van 'Seneca Chief Loge, No. 22' de grijze hoogverdienstelijke, die zoo dapper en eenzaam den storm getrotseerd had, en nu de eerste was om ettelijke gekozene krijgers naar den Hoogen Raad te zenden."

Mijne Broeders! wij zijn christenen. Wij gelooven in den naam van Gods Zoon, wij steunen op zijne kracht en wij doen zijn werk. Zijn woord zij dan onze sterkte in alle zwakheid, onze troost in allen kommer, en de noordster die ons steeds voorwaarts leidt. Want Hij heeft dit gezegd: Indien gij geloof hebt als een mostaardzaad, gij zult tot dezen berg zeggen, word opgeheven en in de zee geworpen, en *niets zal u onmogelijk zijn.*

Universiteit van de Kaap de Goede Hoop.

SCHOOLEXAMEN MET HONNEURS.

De volgende kandidaten hebben dit Examen met goed gevolg afgelegd.

H. A. White, St. Andrew's College, Grahamstad
Annie v. d. Riet, Rhynsch Instituut, Stellenbosch
Margaret Murray, „ „
C. E. Hollaud, Grey Institute, Port Elizabeth
Annie Hugo, Publ. School, Clanwilliam
Sarah Searle, „ (Meisjes) Stellenbosch
F. Skead, Grey Institute, Port Elizabeth
Mary A. van Wijk, Publ. School, Clanwilliam
Augusta Müller, Panmure Grammar School
H. Rein, „ „
Maria Hofmeyr, Publ. School (Meisjes), Stellenb.
Gelijk { J. H. Hay, „ Swellendam; J. S. de Villiers, Instituut van Onderwijs, (Jongens), Paarl
H. S. Smith, Dale College, King William's Town
H. Knoblauch, Publ. School (Jongens), Stellenb.
E. V. Cotterell, „ Queen's Town
R. T. Goddard, „ „

Aan H. A. White, St. Andr. Coll. Grahamstad is een prijs van £25 toegewezen.

Aan elk der eerste vier kandidaten bovengenoemd wordt een Beurs van £25 *per jaar*, geldig voor één of onder bijzondere omstandigheden voor twee jaren toegekend, onder voorwaarden, die aan hunne ouders of voogden zullen bekend gemaakt worden.

Universiteits Elementair Examen.

De lijst van kandidaten, die dit examen met succes hebben afgelegd, verschijnt in de *Gazette* van gisteren in volgorde van verdienste.

De volgende prijzen zijn toegewezen:—

£20 aan W. S. Webber, van de Publieke School te Bedford.

£15 aan Cath. C. Murray, van het Rhijnsch Instituut te Stellenbosch.

£10 aan A. Hayton, van het St. Andrews College te Grahamstad.

£10 aan Annie M. Hockley, van de Collegiale Meisjesschool te Grahamstad.

£10 aan E. Welsh, van het Instituut te Lovedale.

Een Beurs van £20 per jaar, geldig voor één jaar wordt toegekend aan elk der eerste vijftien kandidaten van de eerste klasse. Aan die beurs zijn, zekere voorwaarden verbonden, die aan de ouders of voogden der kandidaten in tijds zullen medegedeeld worden.

Wij geven de gansche lijst terug precies zoo als die in de *Gazette* verschijnt.

EERSTE KLASSE.

1. Webber, W. S., P. S., Bedford
2. Kupferburger, J. F. W., P. S., Stellenbosch (Jongens)
3. Murray, Catharine C., Rhijnsch Instituut, Stellenbosch
4. Hayton, A., St. Andrews Coll., Grahamstad
5. Hockley, Annie M., Coll. Meisjesschool, King Williamstown
6. Welsh, E., Lovedale Instituut
7. Lynch, Mary Ann, St. Bridget's Zendingschool, Kaapstad
8. Cotterell, E., V., Pub. Sch., Queenstown
9. Norton, Annie M., Dioc. Meisjesschool, Grahamstad
10. Marais, Magdalena J., Opvoedings Instituut (Meisjesschool) Paarl
11. Knoblauch, H. B., P. S., Stellenbosch (Jong.)
12. Smith, Elizabeth, Mrs. de Villiers' School Paarl
13. Rolke, C. F., P. S., Seymour
14. O'Brien, Mary A., St. Bridget's Zendingschool, Kaapstad
15. Quinn, Eleanor, Kloosterschool, King Williamst.
16. Stewart, A. M., Lovedale Instituut.
17. Shippard, C. C., P. S., Grahamstad
18. Gordon, W. B., Harty, W. G., } Dioc. G. School, K. Williamst. Dale, Coll., K. Williamstown.
20. Cameron, Mary, Holland, Catherine, } Mrs. T. L. Miller's school, Groenepunt; Miss Johnson's school, Port Elizabeth.
22. Buckland, Frances, Fischer, Maria, } P. S., Uitenhage. Meisjesschool, Stellenbosch.
24. Thorne, J. E., Opvoedings Instituut, Kaapstad.
25. Morgenrood, S., „ „ „
26. Orsmund, A. R., P. S., Aliwal Noord
27. De Lint, Wilhelmina, De Villiers, J. S., } P. S., Piquetberg. Opvoedings Inst., Paarl.
29. Lever, Charles, St. Mark's Gram. School, George.
30. Daines, E. W., Townsend, J., Wilson, A., } Dale Coll., K. W. Town; Do do; Grey Inst., Port Elizabeth
33. Philip, Florence M. Miss Dunn's Sch., Rondebosch
34. Kirsten, J. F., P. S., Swellendam
35. Rayner, Amy, meisjes Coll. Sch., Port Elizabeth
36. Van der Merwe, P., P. S., Richmond
37. Zoer, J. H. P., P. S., Piquetberg
38. Hallier, Alice E., McDonald, D. M. } Southwell Sch., Grahamstad; Grey Inst., Port Elizabeth
40. Van Zyl, J., P. S., Richmond
41. Legg, Margaret A, Rhynsch Inst., Stellenbosch
42. Dold, H. O., P. S., Grahamstad
43. Sagar, W., „ Robertson
44. Murray C. P. S., Worcester
45. Hawkins, Fredk., P. Sch., Robertson
46. Mosel, S. C., „ Uitenhage
47. Ogilvie, G., St. Andrew's Coll., Grahamstad
48. De Waal, Susanna, Whittle, C. W., } Meisjes P. S. Stellenbosch; Dale Coll., K. W. Town
50. Ashburnham, J. A., St. Andrew's Coll., Grahamstad
51. Tudhope, W. M., P. S., Uitenhage.
52. Le Roux, Johanna, „ Wagenmakersvallei.
53. Arenhold, Ida H. Dioc. meisjessch., Grahamstad.
54. Norton, R., Reid, Jessie, } St. Andrew's Coll., Grahamstad. St. Cyprian's Kaapstad.
56. Davidson, Elizabeth, P. S., Adelaide
57. Cumming, A. R., Lovedale Inst.
58. Colling, Caroline, Roome, Sarah S. C. } P. S., Uitenhage; Meisjes P. S., Caledon
60. De Bruyn, D. P., P. S., Swellendam
61. Russell, Lilly, St. Mary's Kloosterschool, Kaapstad
62. Fehsen, Maggie, Rhijnsch Inst., Stellenbosch
63. McGregor, J., Opvoedings-Instituut, Kaapstad
64. Battenberg, J. H., P. S., Swellendam
65. Johnson, J. W. C., „ Clanwilliam
66. Cillié, Martha, „ Blaauwvlei
67. McCarthey, R., Panmure Gram. Sch.
68. Gordon, H. H., Rousseauw, Annie, Steyn, J. C., } Dioc. Gr. Sch., K. W. Town; P. S., Wagenmakersvallei; „ Swellendam
71. Greenshields, H., Opvoedings-Inst., Kaapstad
72. Whinfield, R. C., Grey Inst. P. Eliz, (Zuider Einde).
73. Devine, Georgianna, Shaw, Olivia M., } Meisjes P. S., Caledon; P. S. Clanwilliam
75. Copeland, W. F., St. Andr. Coll., Grahamstad
76. Murray, Henrietta, Tavner, F., } Onsectarische School, Oost Londen; P. S., Queen's Town
78. Mallett, F. J., „ Fort Beaufort
79. Cawood, Clifford, Meisjes P. S., Stellenbosch

TWEEDE KLASSE.

80. Geoghegan F. E., Grey Instituut, P. Eliz.
81. Haybittel, A. S., Opvoedings Instituut, Kaapstad
82. Shawe, H. B., P. S., Clanwilliam; Johnston, Jessie B., Coll. Meisjes-Sch., P. Eliz.
84. Bennies, Elizabeth H., Miss Stephenson's School, Kaapstad
85. McAndrew, J. B., Grey Inst., P. Eliz.
86. Beswick, Mary, P. S., Queen's Town
87. Wood, G. W., P. S., Grahamstad
88. Vermaak, H., St. Andrew's Coll., Grahamsstad
89. Murray, A. H., P. S., Wellington
90. Brownlee, A. D., Dale Coll., K. W. Town
91. Le Roux, P., P. S., Blaauwvlei
92. White, K., S. Andrew's Coll., Grahamsstad
93. Bland, D., P. S., Riversdale
94. De Wet, Hannie, Klooster-School, P. Eliz.; Wilson, R. A., Opvoedings-Instituut, Paarl
96. Keyser, J. F., Dale Coll., K. W. Town
97. Auret, Johanna H., Opvoedings-Instituut, Paarl
98. Brolé, R. B. G., P. S., Bedford; McKay, Ella, Onsectarische Sch., Oost Lond.
100. Hart, Katie, S. Bridget's School, Kaapstad
101. Tutt, Emma, Miss Clayton's School, Kaapstad
102. Lyall, Elizabeth P. S., Piquetberg; Theron, Anna, Meisjes P. S., Caledon
104. Tyson, J. D., Dale Coll., K. W. Town
105. Norris, Elizabeth H., P. S., Aliwal N.
106. Arenhold, A., S. Andrew's Grahamstad
107. Clüver, F. W., Dale Coll., K. W. T.; Malan, Martha, Publ. School, Wagemakersvallei
109. Cogill, Jane, Meisjes P. S., Stellenbosch
110. Cole, Blanche A., Miss Johnson's School, Port Elizabeth
111. Aling, P., P. S., Worcester
112. Kayser, Charlotte E., Coll. Meisjes School, Port Elizabeth; Smith, S. O'C, S. Bart. High School, Grahamstad; Tainton, J. W., Dale. Coll., K. W. Town
116. Watermeyer, Anna, Klooster School, P. Eliz.
117. Welden, Maggie, Klooster School, K. W. Town; Cowan, Edith, Coll. Meisjes School, P. Eliz.; Mudle, Ada, Meisjes Pub. School, Stellenbosch; Steyn, W. S., Pub. School, Swellendam
120. Giddy, A. W., Dioc., Gram. School, K. W. Town
121. Longman, W. O., P. S., Alexandria
122. Rademeyer, W., P. S., Richmond
123. Board, Lavinia, Dioc. Meisjes School, Grahamstad; Brotherton, Mary, Lovedale; Temlett, Rhoda, Miss Brotherton's School, Alice
227. Theron, C. H., P. S., Fort Beaufort; Higgs, H., Dale Coll., King Williams Town; Street, Lillian, S. Pauls Meisjessch., Pt. Alfr.
129. Maggs, C., St. Andrews, Grahamstad
130. Caddle, A., Grey Instituut, Port Elizabeth.
131. Fulls, F. C., P. S., Grahamstad
132. McCarthey, C., Panmure Gramm. School
133. Goosen, J., P. S., Queens Town; Taylor, J., St. Andrews, Grahamstad
135. Longman, H., P. S., Alexandria; Roselt, A. W., Ned. Ger. School, Uitenhage
137. Gammie, Elizabeth, P. S., Queens Town; Pearson, Annie, Kloostersch. Pt. Elizabeth
139. Botha, D. S., Noorder Paarl School; Shingler, P. W., Dale Coll., King Williamst.
141. Dyer, S., St. Andrews, Grahamstad
142. Henderson, J., Grey Instituut, Port Elizabeth.
143. Glaeser, W., P. S., Tulbagh
144. Porter, C. N., S. Bart. Hoogeschool, Grahamst.; Robertson, E. C., Lovedale; Wakeford, C., P. School, Queens Town
147. Van Tongerloo, Georgiana, P. S., Clanwilliam
148. Brimacombe, S. T., P. S., Swellendam
149. Beckham, Minnie, St. Mary's Klooterschool, Kaapstad; Colley, Gertrude, Meisjes P. S., Swellendam.; De Villiers, J. R., Modelschool, Kaapstad
152. Jonhson, Mary, P. S. Calvinia
153. Aitchison, Louisa, Mrs. Reid's school, Kaapstad.
154. Brotherton, O. F., Lovedale; Wallis, L., St. Andrews, Grahamstad
156. De Wildt, Hilda, Meisjes P. S. Stellenbosch
157. Shippard, Ella, Dioc. Meisjessch., Grahamstad
158. Bonthuys, P. J. A., P. S., Tulbagh
159. Dixie, Charlotte, Mrs. Reid's School, Kaapstad
160. Godfrey, Eliza, Miss Johnsons school, Pt. Eliz.
161. Fuller, E. B., Miss Kenhard's school, Kaapstad
162. Kidd, C. O. J., P. S., Bedford
163. Smith, W. S., Dale Coll., K. W. Town
164. Malherbe, H. S., P. S., Tulbagh
166. Bobbins, Louisa, Mrs. Reid's School, Kaapstad
166. Dallas, J., Nietsect. School, Oost Londen
167. Parkin, S. C., Grey Inst., P. Eliz.
168. De Wit, P., P. S., Robertson
169. Wood, Eleanor K., Dioc. Meisjes School, Grahamstad
170. Hay, M. L., P. S., Swellendam; Marcus, Edith, Coll. Meisjes School, P. Eliz.
172. Martin, Maria, Meisjes Publ. School, Stellenbosch
173. De Bruyn, J. G., P. S., Swellendam; Innes, Annie, Meisjes P. S., Stellenbosch
175. Knott, Elizabeth, School of Industry, Wijnberg; Oxenham, A. H., Grey Inst., P. Eliz.
177. Mathews, C. P., P. S., Swellendam
178. Murray, W., P. S., Worcester
179. Relly, H., S. Andrew's, Grahamstad
180. Rice, W., P. S., Beaufort West
181. Thomas, Alice, Wesley School, Hope-straat
182. De Villiers, W., Opvoedings-Inst., Kaapstad
183. Sutter, Mary, Miss Johnson's School, P. Eliz.
184. Robertshaw, A. J., P. S., Grahamstad
185. Kirstein, Hester, P. S., Robertson; Luttig, Cato, Meisjes P. S., Stellenbosch
187. Burger, P., P. S., Blaauwvallei; Egan, C., S. Andrew's Grahamstad
189. Christie, S., Grey Inst., P. Eliz.
190. Wilmot, Pauline Klooster School, P. Eliz.
191. Janion, Mary, Panmure Grammer School
192. Hopeley, R. B., P. S., Swellendam
193. McIntyre, J. S. S., Dale Coll., K. W. Town
194. Dykman, J. H., P. S., Tulbagh
195. Davidson, Catherine, P. S., Adelaide
196. Shand, R., P. S., Swellendam
197. Malherbe, Isabella, P. S., Tulbagh
198. Jones, W., Panmure Grammar School
199. McCarter, W. A., Dale Coll., K. W. Town.; Pollock, Isabel S., Meisjes Inst., Lovedale
201. Theron, P. A., P. S., Fort Beaufort
202. Van der Merwe, Christiana, P. S., Calvinia.
203. Callaghan, J. T., P. S., Alexandria
204. Gething, Amy, Miss Newtown's School, Beaufort West

F. W. Bindley (Voorzitter)
S. Bond,
J. Cameron,
G. Maconachie,
J. M. Russell,
D. Smith,
G. W. Stegmann, Jun.,
} Examinatoren.

Universiteit Kamers, 26 April, 1880.

STELLENBOSCH.

(Van een Correspondent.)

Ll. Vrijdag avond was 't den bewoners van Stellenbosch een recht genoeglijke avond, daar zij op denzelven verrast werden door eene "Entertainment" gegeven door de Stellenbosche Disputeer Vereeniging op vriendelijk verzoek van 't commitee van de "Stellenbosch Fire Brigade," de opbrengst waarvan gebruikt zou worden tot het bouwen van een klein huisje dat dienen moet als bergplaats voor de brandspuiten. De leden dier vereeniging verdienen waarlijk allen lof, vooral wanneer wij in aanmerking nemen het doel waarvoor zij zulks ondernomen hadden. Aangezien er velen uit waren om de races in de stad bij te wonen, zoo was de opbrengst toch boven verwachting, daar zij bijna £20 bedroeg. Vooral behoort hier aangehaald te worden de goedwilligheid en ondersteuning, betoond door onze geachte onderwijzeres aan het Bloemhof Instituut, die, in niet minder dan achttien van hare boarders verlof gaf de "entertainment" bij te wonen.—Dien avond hadden wij ook het genoegen—helaas! voor 't laatst—den heer Allan Frazer te zien optreden. Zoodra hij zijne verschijning op den platform maakte, werd hij toegejuicht door zijne vele vrienden, van wien hij steeds de grootste achting en toegenegenheid genoot. Hij trad op en zong het stuk getiteld: "A motto for every man:" Put your shoulders to the wheel." Het is bijkans overtollig iets te zeggen tot lof van de wijze waarop hij het stuk heeft voorgedragen; want allen die hem kennen, zijn bewust van de ongekunstelde wijze, waarop hij de aandacht weet te boeijen. Dat het stuk algemeen genoegen gaf, getuigde de aanhoudende toejuiching, die daarop volgde.

Gisteren, Dingsdag (p.m.), is hij met de *Arab* naar Londen vertrokken, alwaar hij zijne studiën aan de regtageleerdheid gaat wijden.—Nimmer zal hij door zijne vrienden worden vergeten, wier hartelijke wenschen hem vergezellen in zijn nieuwe loopbaan. Lang zal zijner gedacht worden, vooral door de leden der Stellenbossche D. Vereeniging met wie hij de belangen dier vereeniging hielp dragen. De heer Fraser was niet alleen een der oprigters, maar is ook het langst er lid van gebleven. Steeds heeft hij hare belangen en welvaart met den grootsten ijver voorgestaan, en zal zulks nog blijven doen als honorair en vertegenwoordigend lid in de "Caledonian Deb. Society of London." Zwaar was ons zijn scheiden, nogthans verheugen wij ons in de loopbaan door hem ingeslagen, en zullen in de beste verwachting blijven uitzien naar den tijd waarop wij hem weer op Zuid Afrika's bodem zullen terug zien, om te strijden voor de rechten van zijn vaderland.

Ja, geachte vriend en broeder, nogmaals wenschen wij u toe een voorspoedige reis en een gelukkig welslagen in al uwe ondernemingen. Wees verzekerd dat gij vele en warme vrienden in Zuid Afrika gelaten hebt, die steeds uwer zullen gedenken.

Deze woorden door uzelven, den laatsten avond in ons midden gezongen, roepen wij u als 't ware achterna, nu gij reeds op de groote wateren zijt:

"A coward gives in at the first repulse,
"A brave man struggles again,
"With a resolute eye and a bounding pulse,
"To battle his way amongst men.

CHORUS:

So we will sing and banish melancholy,
Trouble may come, we'll do the best we can,
To drive care away, for grieving is a folly,
Put your shoulder to the wheel, is a motto for every man.

Amicus Benevolence.

VAARWEL!

PRIESKA.

(Van een Corresponde t.)

24 April 1880.

Sedert de stortvloeden, die wij in dezen zomer op sommige plaatsen hadden, was het op anderen, in 't begin der vorige maand, nog zeer droog, en toen weder regen in mindere, zoo niet in meerdere, hoeveelheid.

Ik zei op sommige plaatsen - het zal niet noodig zijn te vertellen van de onalgemeenheid des regens in het onderveld - want terwijl er op eenige plaatsen zooveel water te gelijk gevallen is, dat menschen en beesten bijna verdronken zijn, was het op andere nog "kurk" droog. Eindelijk heeft April een groote verandering met zich gebragt en alzoo den overgang gemaakt tusschen zomer en winter, met heerlijke regens, die tamelijk algemeen schijnen te zijn.

Dit jaar heeft zich hier in den omtrek gekenmerkt door groote onstuimigheid van de elementen der natuur in den vorm van storm en watervloed. Hoewel stormen eigen zijn aan het Onderland, braken er toch enkele op eenige plaatsen alhier los met eene sterkte, die zelfs hier ongekend is, vergezeld van hagel en regen, van welke men nog de teekenen op zulke plaatsen kan zien van ontwortelde boomen en bosschen.

Het laatste nachtmaal hier werd gehouden op den 18den dezer, bij welke gelegenheid ds. Jordaan het uitdeelde, daar ds. van Niekerk bedankt heeft voor zijn konsulentschap in deze gemeente. Zijn Eerw. stichtte, als gewoonlijk, de gemeente zeer door zijne ernstige preken. Er werd ook een 17 (zeventien) tal lidmaten voorgesteld, 14 kinderen werden gedoopt en 2 paren in het huwelijk bevestigd.

Op den vorigen dag (Zaturdag) hadden wij voor de eerste maal hier een bazaar ter schraging der kerkfondsen. Hoewel de opkomst ditmaal maar klein was, van wege den lammertijd, zoo dat vele boeren niet van huis konden, was de opbreagst van den bazaar ruim £415. Twee schapen bragten alleen bij de £60 op, een zakje, waard zes pence, bragt over de £4, en een pluim, waard omtrent 1s. 6d., ging ver over £3. De schoone sekse was goed vertegenwoordigd en genoot de grootste eer van het prachtig handwerk, dat der moeite waard was te zien. Het kan dus hieruit blijken, dat de zusters in de gemeente met onvermoeiden ijver hare bekwaamheden hebben aan den dag gelegd, maar ook geen moeite ontzagen om het goed goed van de hand te zetten.

Het is hoog tijd dat met het bouwen der nieuwe kerk begonnen wordt, daar de nu bestaande te klein is voor de talrijke opkomst bij nachtmaal. Tenders worden nu ingewacht voor het bouwen der Ned. Geref. Kerk. De winter wordt nu algemeen gevoeld, en rijp is in de laatste week op verscheidene plaatsen gevallen. Sedert de Oranjerivier zoo hoog was in Maart, is de pont hier nog niet in volle werking, daar een der touwen nog onder zand en modder vastgedreven ligt. Nu wordt alles hier overgeroeid, dat tot groot ongemak was voor hen, die van Griqualand naar het nachtmaal kwamen. Daar er zoo vele ponten en schuiten weggespoeld zijn, is het wonder dat deze pont niet in hetzelfde lot deelde. Verscheidene menschen uit dezen omtrek trekken over naar Griqualand West, om daar naar plaatsen uit te zien.

— Daar is één boot, zeide een oude vrijef, die ik altijd ontweken heb, en dat is de huwelijksboot; want die vaart bijkans nooit een stuurman, en meest altijd twee kapiteins.

PER TELEGRAAFKABEL.

[VIA ADEN.]

Donderdag en gisteren zijn nog de volgende depeches van Reuter gepubliceerd:—

Londen, 27 April.

De nog overgebleven plaatsen in het Kabinet zijn aangevuld als volgt:—Minister van Binnenlandsche Zaken, Sir W. Vernon Harcour, Q.C.; Lord President van den Geheimen Raad, de Hertog van Argyle, K.G.; President van de "Local Government Board," de HoogEdele heer John Bright.

Luit. Kolonel Clarke, van het 57ste regement, is aangesteld tot Kommandant van Koloniale Troepen aan de Kaap.

Londen, 28 April.

De volgende ministeriele aanstellingen zijn bekend gemaakt:—Secretaris van Staat voor de Kolonien, Graaf Kimberley; Onderkoning van Indie, Markies de Ripon; Lord President van den Geheimen Raad, Graaf Spencer, in stede van den Hertog van Argyle, die nu tot Lord Geheim Zegelbewaarder is aangesteld; Hoofdcommissaris van Werken, de HoogEdele W. P. Adam; Ondersecretaris van Buitenlandsche Zaken, Sir Charles Dilke. De heer John Bright wordt Kanselier van het hertogdom Lancaster, in stede van President van de "Local Government Board," als vroeger was aangekondigd.

Londen, Donderdag, 29 April, 's avonds 6 uur.

Dodan (?) aangesteld tot President van Local Government Board; de heer Chamberlain, President van den Raad van Koophandel; de heer Mundella, Vicepresident van het Comité van den Raad van Onderwijs; Sir Henry James, Prokureur-Generaal; Markies van Lansdown, Ondersecretaris van Indie; de Graaf van Morley, Ondersecretaris van Oorlog; de heer Fawcett, Postmeester-Generaal; Lord Carlingford, Ambassadeur voor Stamboul.

BERIGTEN PER TELEGRAAF.

KAAPKOLONIE.

(Websters Agentuur.)

Port Elizabeth, 29 April.

De stoomboot *Melrose* liep hier heden morgen binnen. Sir Garnet Wolseley kwam om 8 uur aan wal en begaf zich met den trein van 9.40 naar Grahamstad, maar zal in tijds terug zijn om met de *Conway Castle* naar Kaapstad te vertrekken.

In de Rondgaande Regtszitting van heden is eene belangrijke struisveder-zaak voorgekomen, die echter nog niet beslist is.

Mooi weder.

(Websters Agentuur.)

Grahamstad, 29 April.

Sir Garnet Wolseley arriveerde hier heden namiddag half 5. Hij werd door het Stadsbestuur ontvangen, dat hem een adres voorlas, waarop hij kortelijk antwoordde met eene dankbetuiging. De artillerie vuurde een salut, gevolgd door de muziek van het korps. Een talrijke menigte was op de been en er heerschte groote geestdrift, daar zijne politiek ten opzigte van de Transvaal hier zeer populair is. In de tuinen zal nog dezen namiddag een promenadekoncert gegeven worden, en morgen vertrekt de generaal naar Port Elizabeth.

(Websters Agentuur.)

Port Elizabeth, 30 April.

De *Conway Castle* is opgehouden voor den trein, waarmede Sir Garnet aankomt. Men verwacht, dat zij van avond om 6 uur zal uitstoomen. Onder hare passagiers naar Kaapstad zijn de heeren Reed, Scanlen, Te Water, Joubert, Smit, Nulli, Quin, Adv. Leonard, Anderson, Bruin en Signora Neri.

Courtney is te Uitenhage tot 4 maanden veroordeeld.

In de vederzaak alhier is Clark vrijgesproken.

Op de wolmarkt van gisteren is al het aangebodene op een paar perceeltjes na vóór vaste prijzen verkocht. Goede vette genoot veel vraag.

De ruime aanvoer van wol heeft een farthing verhooging in de vracht veroorzaakt.

Mooi weder.

WEST GRIKWALAND.

(Websters Agentuur.)

Kimberley, 30 April.

Het Gouvernement heeft eindelijk het voornemen te kennen gegeven om gevolg te geven aan het voorstel der Commissie van de Mijnbesturen tot onderdrukking van den ongeoorloofden diamanthandel, door in de aanst. zitting eene wet voor te leggen; en het heeft aan Kapitein Harrild, den Specialen Commissaris, verzocht, hunne dokumenten en handelingen op te nemen in zijn rapport aan het Rijksgouvernement.

Het Mijnbestuur is met den agent van den heer Noble in onderhandeling over dynamiet ontploffingen door middel van electriciteit.

NATAL.

(Websters Agentuur.)

Pietermaritzburg, 29 April.

Keizerin Eugénie is vandaag naar Greytown vertrokken.

Terwijl Sir Garnet in Durban was, maakte eene deputatie van invloedrijke mannen hem hare opwachting om de noodzakelijkheid te betoogen, om onmiddelijk de zaak der spoorweg uitbreiding ter hand te nemen. ZExc. erkende het noodzakelijke daarvan en zeide dat naar hij hoopte Sir G. Colley met volledige magt tot uitvoering der zaak zou herwaarts komen. Hij beloofde ook zijne ondersteuning.

Muller, van Harrismith, wijst de uitdaging om *Maltitz* tegen *Spangler* te laten loopen om £500, van de handen maar hoopt de wedren nen in Mei hier bij te wonen.

Otto Witt, uit Zweden aan de *Mercury* schrijvende, drukt zijn leedwezen uit over het misnoegen, veroorzaakt door zijne bewering in een onderhoud met den Kolonialen Secretaris, dat de kolonisten de kaffers als honden behandel-